

Puumalan kunnan tilinpäätös 2023

Sisällysluettelo

TOIMINTAKERTOMUS	1
KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	3
YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS.....	7
OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	11
KUNNAN HENKILÖSTÖ	15
YMPÄRISTÖASIAT	15
MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT	16
ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ KEHITYKSESTÄ.....	16
ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITYMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA	17
SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA	18
HALLINTOPALVELUIDEN TOIMIALAN SELONTEKO VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA	18
HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMIALAN SELONTEKO VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA	20
TEKNISTEN PALVELUIDEN TOIMIALAN SELONTEKO VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA.....	25
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	28
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	28
TOIMINNAN RAHOITUS	31
RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	32
KOKONAISTULOT JA -MENOT	34
KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	35
KONSERNIRAKENNE.....	35
SELONTEKO KUNTAKONSERNIN TOIMINNASTA, TALOUDESTA JA VALVONNASTA.....	35
KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	37
ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	41
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	42
KUNTASTRATEGIA VUOSILLE 2022-2026.....	42
KUNNAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2023	45
KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	51
HALLINTOPALVELUIDEN TOIMIALA	51
HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMIALA.....	57
TEKNISTEN PALVELUIDEN TOIMIALA.....	69
INVESTOINTIOSA.....	79
TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILUT	86
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	92

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	94
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	95
TULOSLASKELMA	95
RAHOITUSLASKELMA	96
TASE	97
KONSERNITULOSLASKELMA.....	99
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	100
KONSERNITASE.....	101
LIITETIEDOT.....	103
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	119

TOIMINTAKERTOMUS

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023 oli Puumalalle väestönkasvun vuosi, mikä on varsin poikkeuksellista koko itäistä Suomea tarkastellen. Hyvä väestökehitys kumpusi eritoten syntyvyyden noususta, muuttovoitosta ja vapaa-ajan asuntojen käyttötarkoitusten muutoksista. Loppuvuodesta tehty kunnallisveroprosentin alentaminen vauhditti osaltaan muuttovoittoa.

Toimintavuoden alussa tapahtui kaksi isoa organisaatiomuutosta, kun sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät hyvinvointialueen vastuulle ja ruoka- ja puhtaanapitopalvelut siirtyivät Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä hankittavaksi. Näillä muutoksilla oli merkittäviä henkilöstöön, talouteen ja tiloihin liittyviä vaikutuksia, mutta varsinainen palvelutaso asiakkaille oli toimintavuoden aikana varsin hyvä.

Kunnan talouskehitys oli isoista toimintaympäristön muutoksista huolimatta vakaalla pohjalla. Kunnan oman toiminnan tulojen ja menojen erotusta kuvaava toimintakate alitti talousarvioon varatut määrärahat noin 500 000 eurolla. Merkittävin haaste menopuolella oli sähkönhinnan kehitys, minkä vuoksi toteutettiin sähköhankinnan kilpailutus. Viimeinen lainaerä maksettiin pois huhtikuussa 2023.

Verotulot toteutuivat toimintavuonna hyvin. Koko verokertymä oli 6,4 miljoonaa euroa, mikä on 16 % yli budjetoidun. Kuten toimintatuloissa ja -menoissa, myös verotuksessa ja valtionosuuksissa tapahtui merkittäviä muutoksia hyvinvointialueuudistuksen vuoksi vuoteen 2022 verrattuna. Valtionosuuksia kertyi 1,4 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos oli noin 1,7 miljoonaa euroa positiivinen. Koska kunnan rakennuskanta ikääntyy ja myös toimintoja on tiivistetty harvempiin rakennuksiin, tulevaisuuteen varautumiseksi päättäjille esitetään, että 2023 tuloksesta tehtäisiin vapaaehtoinen 300 000 euron varaus. Varausta kohdennettaisiin jatkossa rakennusten purku- ja remontointikustannuksiin. Kunta on valmistellut vuokra-asuntojen tilannekuvaselvityksen ja seuraavana toimenpiteenä on korjattavien kohteiden priorisointi ja mahdollisten purkamisten tarkastelu.

Kunta investoi toimintavuoden aikana yhteensä 1,7 miljoonalla eurolla ja näihin investointeihin haettiin avustuksia 94 000 euroa. Kunta jatkoi satsauksia ikäihmisten turvalliseen asumiseen. Palvelukeskuksen kolmannen vaiheen eli Koivurannan remontti valmistui aikataulussa ja peruskorjaus pysyi hyvin budjetissa. Asukkaat pääsivät muuttamaan uusittuihin tiloihin elokuun lopulla. Muita isompia investointeja olivat Luotsiaseman kiinteistön ja maa-alueen hankinta, Härkösentien saneeraus, Veeranrannan kunnostaminen, latukoneen hankinta ja Pistohiekan venesataman rakentaminen.

Yritykset tekivät merkittäviä panostuksia kunnan elinvoimaan. Keväällä 2023 käynnistyi uuden kerrostalo- ja kaupparakennuksen rakentaminen kirkonkylälle. Kesällä Pistohiekalle avautui uusi leirintäalueen huoltorakennus ja Sahanlahteen Elsanrantaan valmistui luksushuiloita. Vuoden 2023 osalta ei yritysten liikevaihtotietoja ole vielä saatavilla, mutta vuoden 2022 liikevaihto oli yhteensä noin 53 miljoonaa euroa ja sen on tasaisesti kasvanut vuodesta 2019 saakka.

Vuonna 2024 valmistellaan jälleen merkittäviä uudistuksia kunnan toimintoihin. Parhailaan on käynnissä selvitystyö Puumalan vesiosuuskunnan järjestämisen vesihuollon organisoimiseksi tulevaisuudessa. Keskeistä on toimintavarman ja taloudellisesti kestävä ratkaisun löytäminen.

Työvoimapalvelut siirtyvät vuoden 2025 alusta Mikkelin kaupungin työllisyyspalveluiden vastuulle. Puumalalle tärkeää on, että uudessa toimintamallissa paikallisten yritysten ja työvoiman tarpeet tunnistettaisiin nykyistä paremmin. Uudistus lisää kuntien taloudellista vastuuta työllisyyden hoidosta.

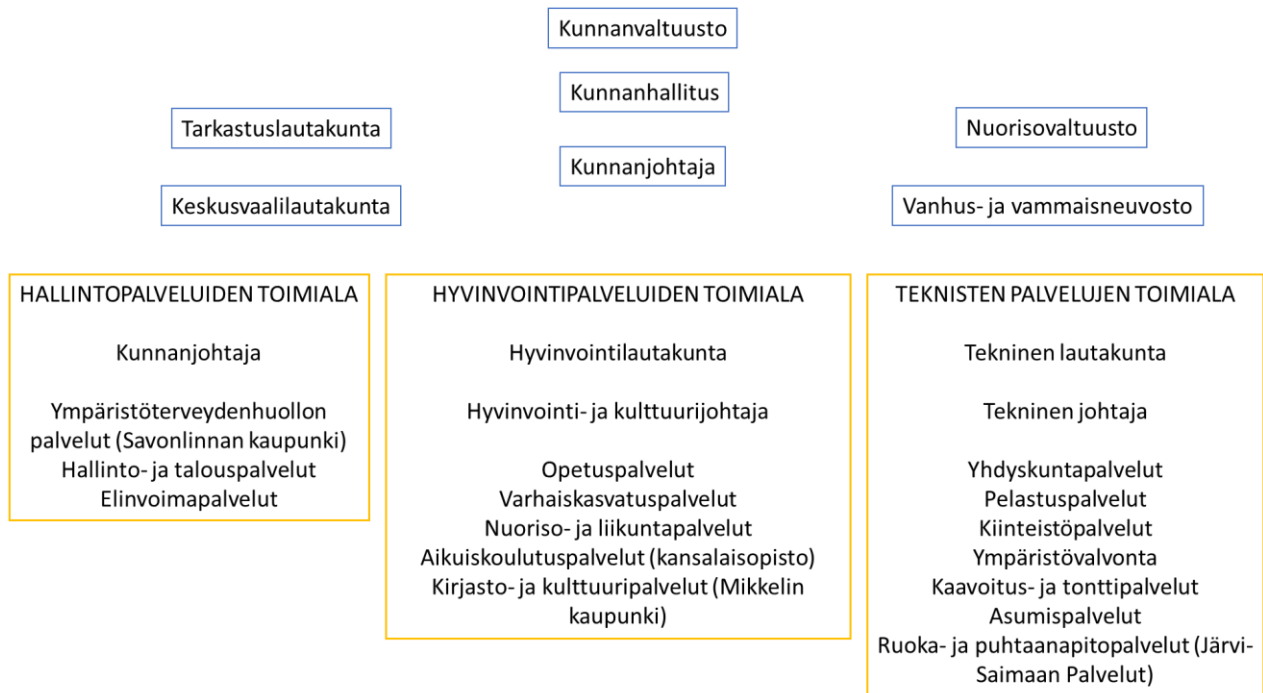
Kuntien rahoitusjärjestelmää ollaan myös uudistamassa. Valtionosuusjärjestelmän muutoksia valmistellaan parhaillaan ja myös saaristolakia ollaan päivittämässä. Puumalalle elintärkeää on turvata saaristo-olosuhteiden vahva huomiointi rahoitusperustassa, jotta alue säilyy kilpailukykyisenä ja palvelut ovat saariston väelle asianmukaisesti saavutettavissa.

Kuntien toimintaympäristössä on laajalti epävarmuustekijöitä, mutta vahva taloustilanne ja suotuisa väestökehitys mahdollistavat vakaata maaperää kehittämistyön tueksi. Haluan mitä suuremmin kiittää kuntalaisia, Puumalan kunnan henkilöstöä, luottamushenkilöitä, kunnan kumppaneita, yrityksiä, monipaikkaisia ihmisiä ja laajaa joukkoa vapaaehtoisia, jotka sitkeästi teette päivittäin työtä sen hyväksi, että Puumala on hyvinvoivien ihmisten turvallinen koti Saimaalla. Katsotaan rohkeasti tulevaisuutta ja kutsutaan uutta väkeä sisään!

Niina Kuuva

kunnanjohtaja

KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Kunnanvaltuuston kokoonpano 1.8.2021 – 31.5.2025

Keskusta	9 valtuutettua
SDP	5 valtuutettua
Perussuomalaiset	2 valtuutettua
Kokoomus	2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit	1 valtuutettu

Puheenjohtajisto 1.8.2021 – 31.7.2023

Pj. Viialainen Matti (sd.)
 1 vpj. Pasanen Unto (kesk.)
 2 vpj. Koivula Vesa (kok.)
 3. vpj. Kietäväinen Olavi (kd.)

Puheenjohtajisto 1.8.2023 – 31.5.2025

Pj. Viialainen Matti (sd.)
 1 vpj Pasanen Unto (kesk.)
 2 vpj Laine Martti (ps.)
 3. vpj Kietäväinen Olavi (kd.)

Jäsenet

Granfelt Mari (kesk.)
Hämäläinen Mika (kesk.)
Karjalainen Esa (kesk.)
Kautonen Harri (kesk.)
Korhonen Minna (kesk.)
Kotsalainen Lauri (ps.), Hupli Heikki 13.11.2023 alk. (ps.)
Kuntonen Jaakko (kok.), Lautala Pentti 18.9.2023 alk. (kok.)
Kyhyräinen Paavo (kesk.)
Laine Martti (ps.)
Lempiäinen Elisa (sd.)
Luukkonen Olli (kesk.)
Montonen Keijo (sd.)
Penttinen Laura (sd.)
Pitkonen Laura (sd.)
Tella Airi (kesk.)

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.8.2021 – 31.7.2023**Jäsenet****Henkilökohtaiset varajäsenet**

Pj. Kautonen Harri (kesk.)	Luukkonen Olli (kesk.)
Vpj. Montonen Keijo (sd.)	Virta Jorma (sd.)
Hämäläinen Mika (kesk.)	Karjalainen Esa (kesk.)
Pitkonen Laura (sd.)	Lempiäinen Elisa (sd.)
Tella Airi (kesk.)	Isosaari Eeva-Liisa, Ikonen Seija 15.11.2021 alk. (kesk.)
Korhonen Minna (kesk.)	Hämäläinen Minla (kesk.)
Laine Martti (ps.)	Kotsalainen Lauri (ps.)

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.8.2023 – 31.5.2025**Jäsenet****Henkilökohtaiset varajäsenet**

Pj. Kautonen Harri (kesk.)	Luukkonen Olli (kesk.)
Vpj. Montonen Keijo (sd.)	Virta Jorma (sd.)
Hämäläinen Mika (kesk.)	Karjalainen Esa (kesk.)
Pitkonen Laura (sd.)	Lempiäinen Elisa (sd.)
Tella Airi (kesk.)	Ikonen Seija (kesk.)
Korhonen Minna (kesk.)	Hämäläinen Minla (kesk.)
Koivula Vesa (kok.)	Lautala Pentti (kok.), Lipo-Lempiäinen Tiina (kok.) 13.11.2023 alk

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano 1.8.2021 – 31.5.2025

Jäsenet

Pj. Hämäläinen Timo
Vpj. Markkanen Marja Liisa
Valkiainen Pirjo
Lasaroff Sirpa
Kuntonen Jaakko,
Lautala Pentti 18.9.2023 alk.

Varajäsenet kutsumisjärjestyksessä

1. Luukkonen Eero
2. Söderström Riitta
3. Reponen Maija
4. Ahonen Veli-Matti
5. Ylinen Raili

Hyvinvointilautakunnan kokoonpano 1.8.2021 – 31.5.2025

Jäsenet

Pj. Pitkonen Laura
Vpj. Granfelt Mari
Lempiäinen Elisa
Laamanen Kari
Puttonen Jere
Kotsalainen Lauri,
Hupli Heikki 13.11.2023 alkaen
Hannula Kaija

Henkilökohtaiset varajäsenet

Söderström Riitta
Savolainen Eine
Montonen Marjo
Kiljunen Oiva
Virtanen Samu

Ahonen Veli-Matti
Lautala Pentti

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.8.2021 – 31.5.2025

Jäsenet

Pj. Kuntonen Jaakko,
Pj. Lautala Pentti 13.11.2023 alk.
Vpj. Granfelt Mari
Virtanen Samu
Ihanamäki Pirkko
Niemi Sakari

Henkilökohtaiset varajäsenet

Huhtala Osmo 18.12.2023 alk.
Savolainen Eine
Luukkonen Eero
Söderström Riitta
Lasaroff Sirpa

Teknisen lautakunnan kokoonpano

1.8.2021 – 31.5.2025

Jäsenet

Pj. Hämäläinen Mika
Vpj. Penttinen Laura
Torvinen Leena
Karjalainen Esa
Kyhyräinen Paavo
Laine Martti
Lipo-Lempiäinen Tiina

Henkilökohtaiset varajäsenet

Luukkonen Olli
Söderström Riitta
Ihanamäki Pirkko
Kiljunen Oiva
Matinen Juha-Matti
Valkiainen Pirjo
Lautala Pentti

Valtuuston vaalilautakunnan kokoonpano 1.8.2021 – 31.5.2025

Jäsenet

Pj. Karjalainen Esa
Vpj. Lempiäinen Elisa
Kietäväinen Olavi

Henkilökohtaiset varajäsenet

Korhonen Minna
Penttinen Laura
Kuntonen Jaakko, Lautala Pentti 18.9.2023 alk.

YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Valtiovarainministeriön talouskatsauksen mukaan investointien ja kotitalouksien kulutuksen vähenemisen takia Suomen talous on taantumassa vuonna 2023. Vuonna 2024 inflaatio hidastuu ja korot kääntyvät laskuun. Joulukuussa 2023 valtiovarainministeriö ennakoii, että bruttokansantuote kääntyisi kasvuun. Maaliskuussa 2024 käynnissä olevien lakkojen pituus kuitenkin voi merkittävästikin vaikuttaa BKT:n kehitykseen. Heikko talouskehitys ja ripeä menojen kasvu pitävät julkisyhteisöt sitkeästi alijäämäisinä. Julkisyhteisöjen alijäämä on kolmen prosentin huonommalla puolen usean vuoden ajan.

Suomen talouden tilanne oli loppuvuonna 2023 heikko, ja bruttokansantuote (bkt) supistui vuonna 0,5 prosenttia. Taloustilanne oli alkuvuonna ennakoarvioita huonompi, ja kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Kehnoin tilanne on rakentamisessa.

Taantuma väistyy ja talous alkanee kasvaa vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityinen kulutus kääntyy vaimeaan kasvuun ja kasvu vahvistuu vuonna 2025. Korkojen lasku tukee investointeja samoin kuin investoinnit energiasiirtymään ja puolustukseen. Vuonna 2024 bkt kasvaa 0,7 prosenttia. Kasvu vahvistuu 2,0 prosenttiin vuonna 2025 ja 1,6 prosenttiin vuonna 2026. ([Valtiovarainministeriö](#) ja Tilastokeskus.)

Väestönmuutokset

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku väheni Etelä-Savossa tammi-joulukuussa 2023 yhteensä 555 henkilön verran (-0,43 prosenttia). Tämä on parempi luku kuin kertaakaan aiemmin 2000-luvulla. Edellisenä vuonna väkiluku väheni tammi-joulukuussa 1 237 henkilön verran. Etelä-Savon kunnista ainoastaan Puumalassa väkiluku lisääntyi, 3 henkilön verran. Etelä-Savon ennakkoväkiluku oli joulukuun 2023 lopussa 129 896.

Väkiluku kasvoi ennakkotietojen mukaan tammi-joulukuussa 2023 kaikkiaan 10 maakunnassa, eniten Uudellamaalla (+27 111), Pirkanmaalla (+6 668) ja Varsinais-Suomessa (+5 223). Väkiluku väheni eniten Kymenlaaksossa (-852), Satakunnassa (-802) ja Etelä-Savossa (-555). Väkilukuun suhteutettuna suurimmat väestötappiot olivat Kymenlaaksossa (-0,53 prosenttia), Kainuussa (-0,53 prosenttia) ja Etelä-Savossa (-0,43 prosenttia väkiluvusta).

Koko maassa väkiluku kasvoi tammi-joulukuussa 2023 ennakkotietojen mukaan 40 588 henkilön verran (+0,73 prosenttia). Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 58 496 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 17 786 vähemmän kuin kuolleita. Puumalassa syntyi 12 lasta, mikä on selvästi enemmän kuin edellisvuosina. Kuitenkin vuonna 2022 syntyneitä lapsia syntyi peräti 15.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli joulukuun 2023 lopussa 5 604 558.

Tammi-joulukuussa 2023 kuntien välisestä muutosta (-537) ja siirtolaisuudesta (+1 284) muodostuva kokonaisnettomuutto oli Etelä-Savossa yhteensä 747 henkilön verran positiivinen, kun edellisenä vuonna vastaavaan aikaan kokonaisnettomuutto oli 326 henkilön verran positiivinen.

Kokonaisnettomuutto oli tammi-joulukuussa 2023 positiivinen kaikissa Etelä-Savon seutukunnissa; Mikkelin seutukunnassa +414, Pieksämäen seutukunnassa +169 ja Savonlinnan seutukunnassa +164.

Kokonaisnettomuutto oli positiivinen myös suurimmassa osassa kunnista Etelä-Savossa, eniten Mikkelissä

(+331), Pieksämäellä (+142), Savonlinnassa (+108), Mäntyharjulla (+45), Kangasniemellä (+35) ja Rantasalmella (+31). Puumalassa muuttoliike jäi 29 henkilöä plussan puolelle.

Kokonaisnettomuutto oli tammi-joulukuussa 2023 positiivinen kaikissa maakunnissa, eniten Uudellamaalla (+25 693), Pirkanmaalla (+8 163) ja Varsinais-Suomessa (+6 991). [Tilastot – Etelä-Savon maakuntaliitto](#).

Taulukko 1.Väestömuutosten ennakkotietoja Etelä-Savossa 1.1. - 31.12.2023

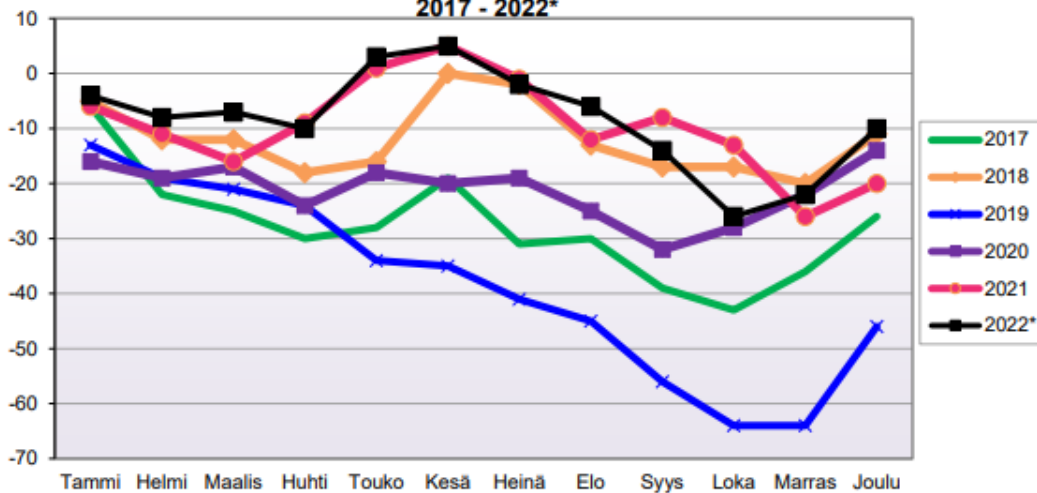
	Väkiluku vuodenvaihte 2022/2023	Luonnollinen väestönmuutos			Muuttoliike										KOKONAIS- NETTOMUUTTO 1.1.-31.12.2023 (C+J=K)	Väestönlisäys 1.1.-31.12.2023 (C+J=K)	Väkiluvun korjaus (L)	KOKONAISMUUTOS 1.1.-31.12.2023 (K+L)	Kokonaismuutos, % 1.1.-31.12.2023	Väkiluku ENNAKKO 31.12.2023
		(A)	(B)	SYNTYNEIDEN JA KUOLLEIDEN EROTUS (A+B=C)	(D)	(E)	(D+E=F)	(G)	(H)	(G+H=I)	(I+J=K)									
MIKKELIN SEUTUKUNTA	68 496	422	1 022	-600	2 595	2 851	-256	747	77	670	414	-186	-12	-198	-0,3	68 298				
Hirvensalmi	2 091	11	30	-19	96	145	-49	37	1	36	-13	-32	1	-31	-1,5	2 060				
Kangasniemi	5 154	25	99	-74	184	207	-23	59	1	58	35	-39	0	-39	-0,8	5 115				
Mikkeli	51 980	339	723	-384	1 921	2 068	-147	536	58	478	331	-53	-11	-64	-0,1	51 916				
Mäntyharju	5 564	24	109	-85	236	266	-30	78	3	75	45	-40	-2	-42	-0,8	5 522				
Pertunmaa	1 600	11	23	-12	58	85	-27	15	1	14	-13	-25	0	-25	-1,6	1 575				
Puumala	2 107	12	38	-26	100	80	20	22	13	9	29	3	0	3	0,1	2 110				
SAVONLINNAN SEUTUKUNTA	39 109	179	628	-449	1 434	1 574	-140	326	22	304	164	-285	3	-282	-0,7	38 827				
Enonkoski	1 341	6	21	-15	67	79	-12	8	1	7	-5	-20	0	-20	-1,5	1 321				
Rantasalmi	3 308	16	60	-44	104	132	-28	59	0	59	31	-13	0	-13	-0,4	3 295				
Savonlinna	32 085	145	500	-355	1 157	1 261	-104	233	21	212	108	-247	4	-243	-0,8	31 842				
Sulkava	2 375	12	47	-35	106	102	4	26	0	26	30	-1	-1	-6	-0,3	2 369				
PIEKSÄMÄEN SEUTUKUNTA	22 846	119	363	-244	703	844	-141	317	7	310	169	-75	0	-75	-0,3	22 771				
Juva	5 769	29	95	-66	171	213	-42	69	0	69	27	-39	1	-38	-0,7	5 731				
Pieksämäki	17 077	90	268	-178	532	631	-99	248	7	241	142	-36	-1	-37	-0,2	17 040				
ETELÄ-SAVO	130 451	720	2 013	-1 293	4 732	5 269	-537	1 390	106	1 284	747	-546	-9	-555	-0,4	129 896				

Lähde: Tilastokeskus, 1.1.2023 aluejako

Etelä-Savon
maakuntaliitto
päivitetty: 25.1.2024 / jk

PUUMALA

VÄESTÖN KOKONAISMUUTOKSEN KEHITYS (vuosittain kumulatiivinen) 2017 - 2022*

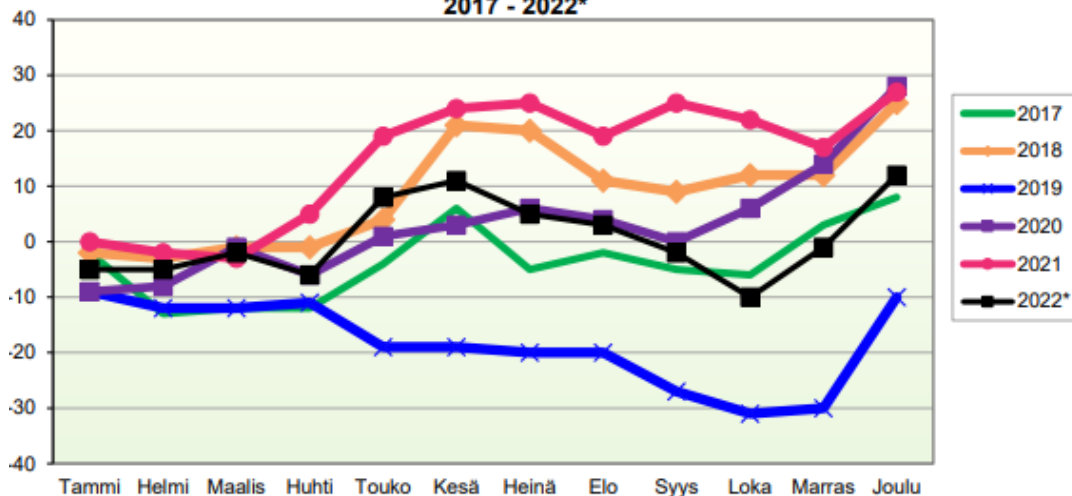

Etelä-Savon
maakuntaliitto

PUUMALA

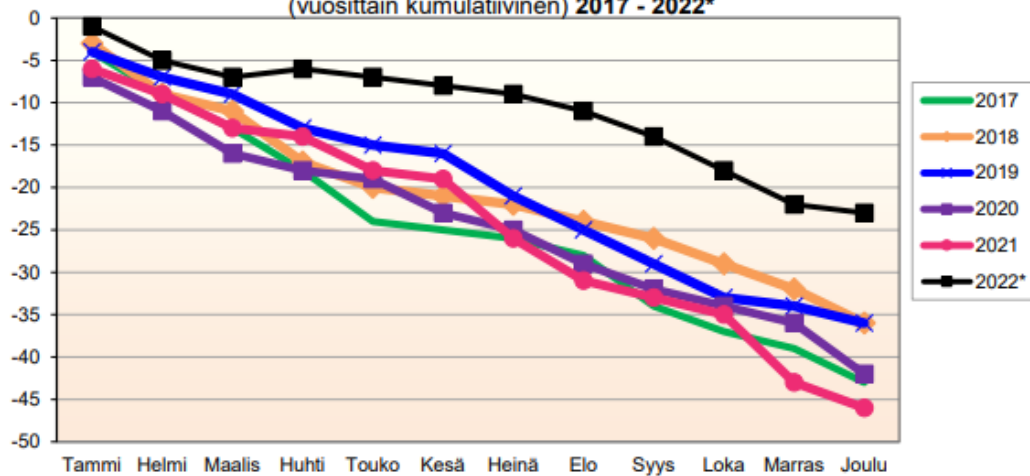
**MUUTTOLIIKKEEN KEHITYS (vuosittain kumulatiivinen)
2017 - 2022***

PUUMALA

**LUONNOLLISEN VÄESTÖNMUUTOKSEN KEHITYS
(vuosittain kumulatiivinen) 2017 - 2022***

Työllisyyskehitys Etelä-Savossa ja Puumalassa

Etelä-Savossa oli joulukuun 2023 lopussa 6 699 työtöntä, mikä on 873 henkilöä ja 15 % enemmän kuin vuosi sitten. Lomautettuja oli 947. Kokonaan työttömiä oli 418 enemmän ja lomautettuja 455 enemmän. Marraskuusta joulukuuhun kokonaan työttömien määrä nousi 597:llä eli 12 % ja lomautettujen määrä nousi 233:lla (33%). Työttömänä oli joulukuun lopussa Etelä-Savossa 12 % työvoimasta.

Puumalassa työttömiä oli 8,9 % työvoimasta. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 75 ja avoimia työpaikkoja 42. Avoimissa työpaikoissa näkyy jo todennäköisesti kausityöpaikat, sillä marraskuussa avoimien

työpaikkojen määrä oli 15. Pitkäaikaistyöttömiä oli 23. Seuraavissa taulukoissa on kuvattu eri kuntien työttömyyden rakennetta.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa kunnittain

Kunta	Työttömät työnhakijat			Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Muutos		
	Joulu 2023	Marras 2023	Joulu 2022	Joulu 2023	Joulu 2022	Joulu 2023	Joulu 2022	Joulu 2023	Marras 2023	Joulu 2022	Joulu 2023	Joulu 2022
Enonkoski	59	58	56	3	5	9	11,3	34
Hirvensalmi	115	103	90	25	28	19	13,6	6	...	7	-1	-14
Juva	218	196	209	9	4	42	9,2	46	14	19	27	142
Kangasniemi	204	190	203	1	0	26	10,0	14	14	14	0	0
Mikkeli	2 075	2 509	2 420	455	19	420	12,2	845	333	900	-63	-7
Mäntyharju	268	219	219	49	22	46	12,2	18	21	24	-6	-25
Pertunmaa	70	65	66	4	6	8	11,2	12	13	10	2	20
Pieksämäki	722	660	651	71	11	76	10,4	76	84	261	-185	-71
Puumala	75	70	63	12	19	9	8,9	42	15
Rantasalmi	138	121	119	19	16	22	10,2	13	16	13	0	0
Savonlinna	1 859	1 592	1 649	210	13	260	13,6	200	108	339	-139	-41
Sulkava	96	86	81	15	19	10	10,5	10	5	11	-1	-9
Etelä-Savo	6 699	5 869	5 826	873	15	947	12,0	1 316	632	1 609	-293	-18

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2023 JOULUKUUN LOPUSSA
ELY-KESKUS: ETELÄ-SAVO

Kunta	Työvoima		Työttömät työnhakijat							Vamm. ja		Avoimet työpaikat
	Osuus-%	Yhteensä	Miehet	Naiset	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	pitkäaik. sairaat			
Enonkoski	520	11,3	59	34	25	0	...	30	16	13	34	
Hirvensalmi	847	13,6	115	67	48	...	12	61	31	21	6	
Juva	2 378	9,2	218	129	89	6	24	111	49	38	46	
Kangasniemi	2 037	10,0	204	124	80	...	22	86	64	34	14	
Mikkeli	23 475	12,2	2 875	1 804	1 071	106	361	1 081	808	490	845	
Mäntyharju	2 202	12,2	268	167	101	7	34	128	65	46	18	
Pertunmaa	625	11,2	70	47	23	39	19	14	12	
Pieksämäki	6 971	10,4	722	450	272	19	83	317	182	138	76	
Puumala	843	8,9	75	49	26	...	8	45	23	10	42	
Rantasalmi	1 351	10,2	138	90	48	...	13	64	28	25	13	
Savonlinna	13 636	13,6	1 859	1 162	697	74	255	788	454	264	200	
Sulkava	910	10,5	96	52	44	...	6	44	16	21	10	
Yhteensä	55 795	12,0	6 699	4 175	2 524	227	824	2 794	1 755	1 114	1 316	

[Etelä-Savon ELY-keskus, työllisyyskatsaus.](#)

OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Toimintavuonna tapahtui merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia.

Hyvinvointialueuudistus

Suurin muutos oli Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan toiminnan käynnistyminen ja Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän lakkaaminen. Kunnan budjetista leikkaantui sote- ja pelastustoimen menot yhteensä noin 12,2 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2022. Tilinpäätös osoittaa, että verotulojen muutos oli 4,6 miljoonaa euroa negatiivinen ja valtionosuuksien muutos noin 7 miljoonaa euroa negatiivinen. Verotulojen ja valtionosuuksien muutokset eivät täysin johdu kuitenkaan sote-uudistuksesta.

Kokonaisuudessaan voi todeta, että hyvinvointialueuudistuksen taloudellinen vaikutus oli Puumalalle positiivinen ja tämä johtui pitkälti siitä, että valtionosuuksiin sisältyvän ns. muutosrajoittimen vaikutus on kunnalle noin puoli miljoonaa euroa positiivinen. Muutosrajoittimen laskentamekanismi on se, että mikäli kunnan verotuloja olisi siirtymässä uudistuksen vuoksi enemmän kuin sote-menot, niin verotulomenetystä kompensoidaan osittain muutosrajoittimella (60 %:iin saakka). Koko Etelä-Savon alueen ja itäisen Suomen näkökulmasta on kuitenkin todettava, että hyvinvointialueuudistus kohtelee alueita ja kuntia varsin eriarvoisesti ja ns. sote-erien vaikutus on pelkästään Etelä-Savossa yli 30 miljoonaa euroa negatiivinen. Tämä väistämättä johtaa merkittäviin sopeutustoimiin alueella.

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus näkyy tilinpäätöksessä hallintopalveluiden toimialalla sekä pelastustoimen osalta teknisellä toimialalla. Hallintopalveluiden toimialalla sote-menot olivat sosiaali- ja terveystalouden -vastuualueen alla, joka on tilinpäätöskirjaan vaihdettu jo ympäristöterveydenhuollon vastuualueeksi. Tilinpäätöskirjan lukijan on hyvä huomata tämä muutos.

Lisäksi samaisella vastuualueella tapahtui kaksi pienempää muutosta. Maaliskuun 2023 alussa ikäihmisten palveluasumisen asukkaat siirtyivät Eloisan vuokralaisiksi, kun aiemmin he olivat suoraan kunnan vuokralaisina. Nykyisin Eloisa vuokraa koko kiinteistön kunnalta ja edelleen vuokraa asuinhuoneita asukkaille.

Joulukuussa 2023 kehitysvammaisten palveluasumisen asukkaat siirtyivät Peippolan tiloista Mäntykotiin. Asukkaiden ja henkilökunnan näkökulmasta tilat ovat nyt aiempaa uudemmat ja siistimmät, mutta eivät niin kodinomaiset kuin Peippolassa. Peippolan kaksi kiinteistöä ovat nyt tyhjillään ja niihin etsitään uutta käyttöä. Noin 33 000 euron vuokratulot näkyvät tilinpäätöksessä. Nämä tulot jäävät jatkossa saamatta, kun taas ylläpitokulut ja vuokramenot jäävät Puumalan Vuokrataloille ja kunnalle.

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden uudistus

Järvi-Saimaan Palvelut Oy on toteuttanut ruoka- ja puhtaanapidon palveluja vuoden 2023 alusta saakka. Organisaatiomuutos toteutui pääosin hyvin ja kohtuullisen sujuvasti. Toimintavuoden aikana on täsmennetty esim. siivousvastuita. Ruokapalveluissa reseptiikkaa on uudistettu. JSP tuottaa ruokapalvelut varhaiskasvatukseen ja peruskoululle ja puhtaanapidon palveluita kaikkiin kunnan kiinteistöihin.

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden organisaatiomuutos näkyy teknisellä toimialalla. Ruokahuollon osalta toimintakatteen vertaaminen edellisvuosiin on erittäin haastavaa johtuen vuoden 2022 osittain virheellisestä laskutuksesta ja menneistä koronavuosista. Ehkä realistisin vertailu on vuosien 2023 ja 2021 välillä. Ruokapalveluissa toimintakate (tulot – menot eli ns. kunnan maksettava) oli vuonna 2021 -297 0000

euroa ja vuonna 2023 -225 000 euroa. Puhtaanapidossa toimintakate oli vuonna 2021 oli noin -230 000 euroa ja vuonna 2023 noin -220 000 euroa.

Kunnan talouden kehitys toimintavuoden aikana

Kunnan toimintatuotot olivat vuonna 2023 noin 2,4 miljoonaa euroa, mikä oli lähes 150 000 e yli budjetoidun. Puuta myytiin edellisvuosien tavoin noin 95 000 eurolla. Erilaisia avustuksia sekä vuokratuottoja kertyi budjetoitua selvästi paremmin.

Toimintakulut olivat puolestaan noin 8 miljoonaa euroa, mikä on 96 % budjetoidusta eli 360 000 euroa alle budjetin. Toimintakustannusten tarkastelussa tulee huomioida se, että kustannuksia vähentävästi vaikuttaa sosiaali- ja terveystalouteen vuoden 2022 tilinpäätöksessä tehdyn pakollisen varauksen osittainen purkaminen. Alun perin 400 000 euron varauksesta käytettiin sote-kustannuksiin toimintavuoden aikana noin 50 000 euroa ja varausta jätettiin purkamatta 30 000 euroa. Jäljelle jäänyttä varausta purettiin ja tuloutettiin käyttötalouteen noin 320 000 euroa. Varausta purettiin siis kokonaisuudessaan 370 000 euroa. Merkittävä haaste toimintakustannusten kehityksessä oli sähkön korkea hinta ja siksi toimintavuoden aikana aloitettiin sähkönhankinnan kilpailutus.

Toimintakate oli 5,6 miljoonaa euroa negatiivinen, mikä on 92 % budjetoidusta. Kaikkiaan toimintakate alitti talousarvion siten noin 500 000 eurolla.

Verotulot toteutuivat toimintavuonna hyvin. Koko verokertymä oli 6,4 miljoonaa euroa, mikä on 16 % yli budjetoidun. Kunnan tulovero oli kaikkiaan 3,3 miljoonaa euroa, kiinteistövero peräti 1,9 miljoonaa euroa ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta 1,2 miljoonaa euroa. Kuten toimintatuloissa ja -menoissa, myös verotuksessa ja valtionosuuksissa tapahtui merkittäviä muutoksia suhteessa vuoteen 2022.

Kunnallisveroprosenttiin tehtiin koko maan kattava leikkaus 12,64 prosenttiyksiköllä, yhteisöveron kunnan osuutta leikattiin ja kiinteistöverosta 50 % siirtyi tasausjärjestelmän piiriin, mikä ei siis leikkaa suoraan kiinteistöverotuloa, vaan vähentää valtionosuuksien kautta tulevaa verotulotasausausta (Puumalan osalta verotulotasaus on negatiivinen). Lisäksi vuoden 2023 alkupuoliskolla vaikuttivat verotulokertymään positiivisesti ns. verohännät, joiden vaikutusta ei enää vuonna 2024 havaita. Verotusta arvioidessa tulee myös muistaa, että varovaisuusperiaatetta noudattaen budjetoinnin yhteydessä verotulot budjetoitiin tarkoituksella 383 000 euroa ennustetta pessimistisemmin. Valtionosuuksia kertyi 1,4 miljoonaa euroa, mikä on 14 % yli budjetoidun.

Poistoja tehtiin toimintavuonna lähes 810 000 eurolla ja poistot kasvoivatkin edellisvuodesta 12 %. Keskeinen tekijä poistotason nousussa oli palvelukeskuksen remonttien valmistuminen ja investointien aktivointi.

Korkotuottoja lainoista vesiosuuskunnalle ja Vuokrataloille kertyi yhteensä noin 33 000 euroa ja pankkitalletuksista noin 80 000 euroa. Osinkotuottoa sähköosakkeista kertyi noin 61 000 euroa.

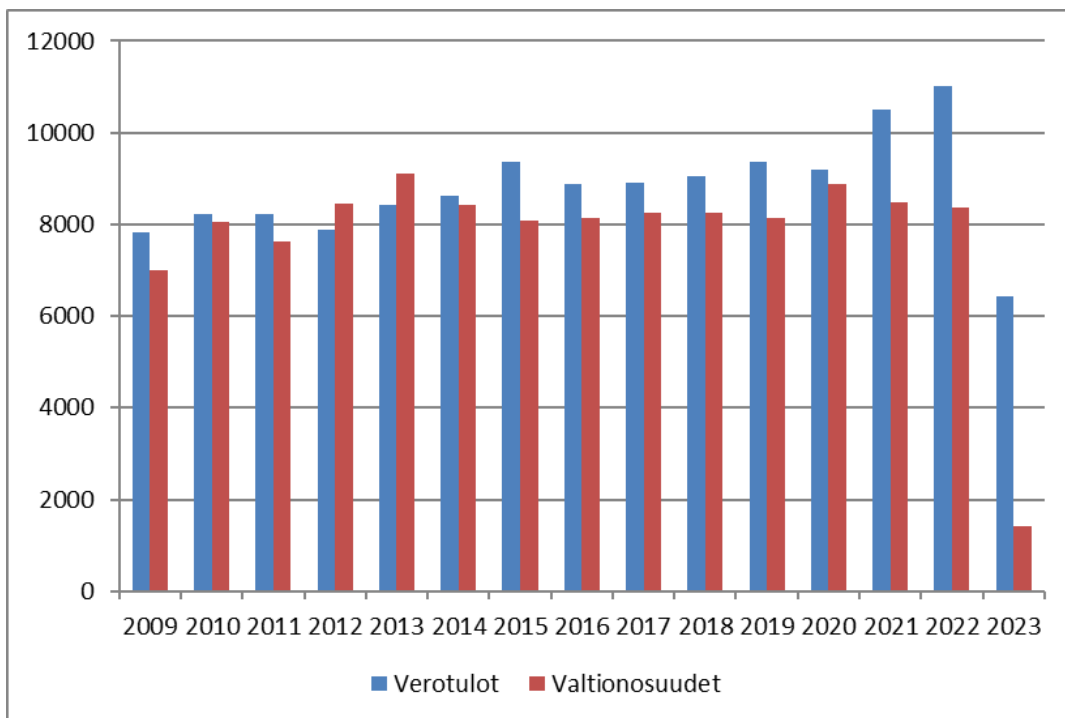
Tilikauden tulos oli noin 1,7 miljoonaa euroa positiivinen. Kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esityksenä on, että vuoden 2023 tuloksesta tehtäisiin vapaaehtoinen 300 000 euron varaus, joka kohdennetaan jatkossa rakennusten purku- ja remontointikustannuksiin. Kunnan tekninen toimi on valmistellut valtuustolle käsiteltäväksi vuokra-asuntojen tilannekuvaselvityksen ja seuraavana toimenpiteenä on korjattavien kohteiden priorisointi ja mahdollisten purkamisten tarkastelu.

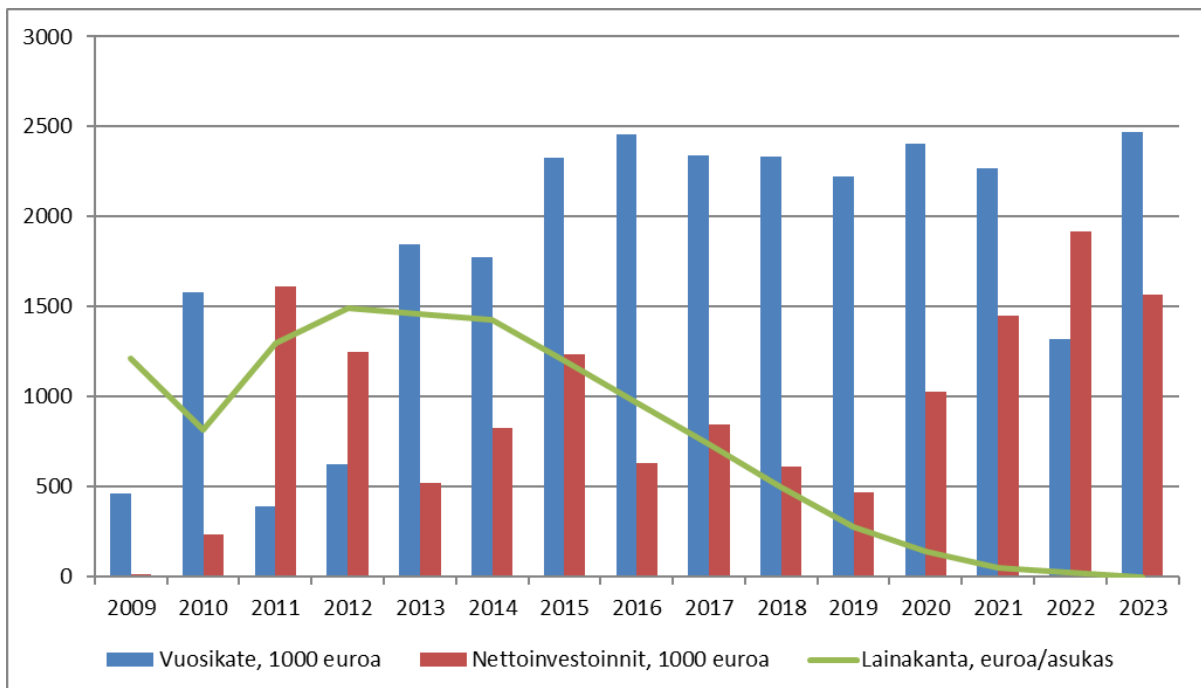
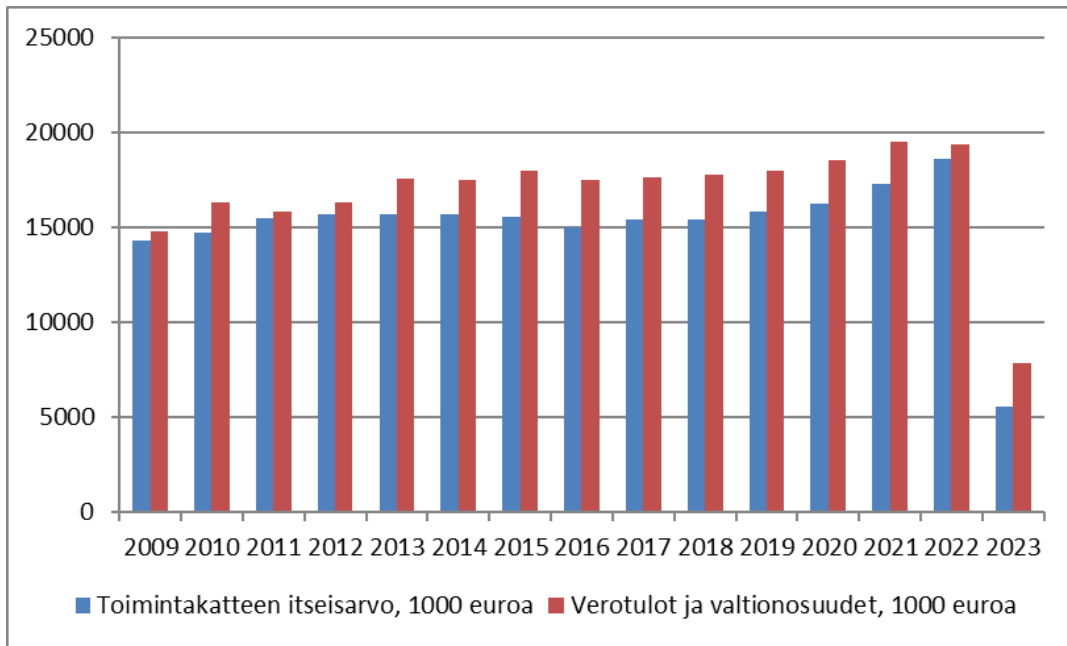
Kunta investoi merkittävästi toimintavuoden aikana, yhteensä 1,7 miljoonalla eurolla ja näihin investointeihin haettiin avustuksia 94 000 euroa. Nettoinvestoinnit olivat noin 1,6 miljoonaa euroa, mikä on 95 % budjetoidusta. Merkittävin investointi oli palvelukeskuksen peruskorjauksen kolmas vaihe eli

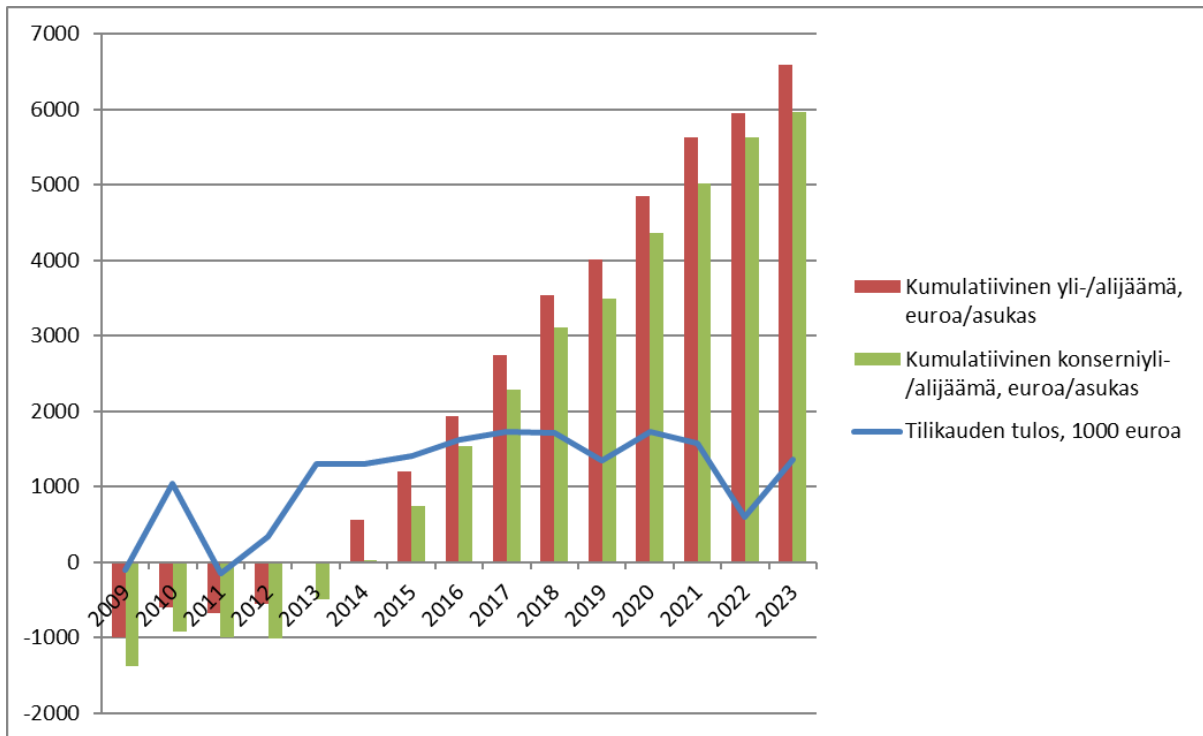
Koivuranta, johon käytettiin 890 000 euroa (99 % investointiin budjetoidusta). Muita isompia investointeja olivat Luotsiaseman kiinteistön ja maa-alueen hankinta 220 000 euroa, Härkösentien saneeraus 106 000 euroa, Veeranrannan kunnostaminen 81 000 euroa, latukoneen hankinta 94 000 euroa ja Pistohiekan laiturin 65 000 euroa. Lisäksi kunnostettiin mm. yksi seniorikodin asunto, vaihdettiin katuvaloja energiatehokkaampiin led-valoihin sekä hankittiin satamaan kalusteita ja satamarakenteiden kuntokartoitus.

Kunnalla oli Aktiassa sijoituksia yhteensä noin 1,4 miljoonan euron edestä, mikä on 88 000 e yli sijoitusten hankinta-arvon. Lisäksi OP:n rahastoissa on arvopapereita yhteensä 338 000 euron edestä.

Kunnan rahavarat kasvoivat toimintavuoden aikana 123 000 euroa. Kassan riittävyys oli 313 päivää. Asukasta kohden laskettu vuosikate oli noin 1170 euroa ja vuosikate kattoi kolminkertaisesti poistot. Viimeinen lainaerä maksettiin pois huhtikuussa 2023.

KUNNAN HENKILÖSTÖ

Kunnan henkilöstökustannukset olivat vuonna 2023 yhteensä n. 4,4 miljoonaa euroa.

Kunnassa oli 31.12.2023 toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa 52 henkilöä (-21 vuoteen 2022 verrattuna) ja määräaikaista 14 henkilöä (-0 henkilöä). Yhteensä kunnassa tehtiin 72,01 henkilötyövuotta, mikä on n. 17,66 htv vähemmän kuin edellisvuonna.

Vakituisen henkilöstön määrän ja henkilötyövuosien pienentyminen johtuu suurimmaksi osaksi siitä, että ruoka- ja tilahuoltopalvelut siirtyivät vuoden 2023 alusta ostopalveluksi Järvi-Saimaan palveluilta.

Erikseen on laadittu henkilöstöraportti, jossa käydään läpi kunnan henkilöstörakenne, työaika, osaamisen kehittäminen, työvoimakustannukset sekä työhyvinvointia tukenet toimet.

YMPÄRISTÖASIAT

Toimintavuoden aikana puhdistettiin ja vaihdettiin maa-aineksia kahdesta kohteesta: Keskustie 10 tontilta ja Veeranrannasta.

MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT

Harmaan talouden torjunta

Puumalan kunnan harmaan talouden torjunta perustuu hankintaohjeeseen, joka on hyväksytty kunnanhallituksessa 14.8.2017 §144. Puumalan kunnan ja kuntakonsernin tulee hankinnoissaan noudattaa julkisista hankinnoista ja käyttösopimuksista annetun lain (1397/2016) säädöksiä.

Hankintaohjeella on kaksi tehtävää: täydentää kunnan hankintaprosessia niiltä osin kuin hankintamenettelystä ei säädetä hankintalaissa ja määrittää menettelytavat niissä hankinnoissa, joihin hankintalaki ei ulotu. Toimivaltaa hankinnoissa on määritetty myös hallintosäännössä. Hankintojen valvontaa tehdään sisäisen valvonnan kanssa tarkastamalla viranhaltijapäätöksiä ja toimielinten päätöksiä.

Sidonnaisuusrekisteri

Puumalan kunta kerää kuntalain 84 §:n edellyttämällä tavalla tietyiltä luottamushenkilöiltä ja viranhaltijoilta ilmoitukset näiden sidonnaisuuksista. Yleisessä tietoverkossa (www.puumala.fi/sidonnaisuudet) olevan sidonnaisuuksien rekisterin ylläpitäjänä toimii tarkastuslautakunnan sihteeri Jaana Kontio.

Ihmisoikeusasiat

Puumalan kunta noudattaa kuntaa koskevia velvoitteita ihmisoikeusasioissa. Ihmisoikeudet huomioidaan kunnan toiminnassa ja päätöksenteossa kokonaisvaltaisesti. Erityisryhmien kanssa tehdään yhteistyötä siten, että kunnassa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto. Lisäksi kunta on Unicefin Lapsiystävällinen kunta, joka velvoittaa huomioimaan erityisellä huolella lasten oikeuksia.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ KEHITYKSESTÄ

Kuntien toimintaympäristö tulee merkittävästi muuttumaan tulevina vuosina. Vuoden 2025 alusta Mikkelin seudun työllisyyspalveluita alkaa hoitamaan Mikkelin työllisyysalue. TE-uudistus kasvattaa kuntien taloudellista vastuuta työllisyyden hoidosta mm. siten, että ns. sakkomaksuja alkaa kertyä jo 100 päivää työttömänä olleista henkilöistä.

Valtionosuusjärjestelmää uudistetaan parhaillaan ja lakiesitysten on määrä lähteä lausunnoille syyskuksi 2024. Myös saaristolakia ollaan uudistamassa ja sen vaikutuksesta myös saaristokuntalisään vaikuttavia laskentaperusteita.

Rakentamislain toimeenpano tulee todennäköisesti merkittävästi vähentämään käsiteltävien lupien määrää vuonna 2025 ja siitä eteenpäin.

Puumalan kunta ja vesiosuuskunta tekevät yhdessä selvitystyötä siitä, millaisella toimintamallilla nyt vesiosuuskunnan tuottama vesihuolto tulisi organisoida. Ratkaisuja toimintamallista on määrä tehdä kevätkesällä 2024.

Tekninen toimi on toteuttanut selvitystä vuokra-asuntojen tilannekuvasta ja korjaus-/purkutarpeista. Mahdollisiin purkamisiin on varauduttu mm. siten, että tuloksesta ehdotetaan tehtäväksi vapaaehtoinen varaus, joka kohdennetaan remontointi- ja purkukustannuksiin.

RAKENNUSLUPATILASTO 2008-2023

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Loma-asunto	78	44	50	44	31	25	29	17	27	11	15	17	31	39	21	14
Sauna	61	44	51	35	43	33	33	28	35	19	21	13	40	42	27	25
Saunan muutos	0	2	1	2	2	0	1	0	1	4	1	0	3	3	1	0
Savusauna	0	5	0	0	2	3	0	3	0	4	0	0	1	0	0	0
Tal.rakennus	129	146	109	108	83	64	81	85	115	84	84	71	100	55	42	39
Muut	88	48	57	86	80	113	101	106	73	78	106	81	89	83	70	72
Asuinrakennus	13	4	9	17	4	10	5	6	6	2	2	1	3	3	2	4
Loma-asunnon laajennus	24	24	19	7	16	12	16	10	9	11	12	9	15	14	9	4
Loma-asunnon muutos vakituiseksi asunnoksi	9	6	7	4	2	2	3	6	7	1	3	3	16	11	8	9
Asuin.rak. Laaj.	11	11	4	2	3	5	6	2	4	2	2	1	1	1	2	1
Navetta/Pihatto	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	5	1	1	0	0	0
Maat.rak. Laaj.	1	0	1	6	7	1	1	2	0	3	1	2	3	6	6	2
yht.	414	335	308	311	274	269	276	266	277	220	252	199	303	257	188	173
Maisematyölupa																9
Rakennuslupa	248	169	189	161	135	126	127	92	112	91	100	86	151	142	99	81
Ilmoitus	91	85	72	68	82	62	75	97	92	70	84	55	81	66	21	22
Toimenpidelupa	37	44	27	41	30	44	39	39	40	33	39	35	51	28	52	42
Hylätty			1	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Muutoslupia	15	13	7	6	4	2	4	14	3	5	1	0	1	0	0	1
Jatkoaikoja	23	24	12	35	23	30	29	24	28	17	23	14	15	19	13	13
Purkamislupa/ilmoitus						5			2	4	5	8	4	2	3	4
yht.	414	335	308	311	274	269	276	266	277	220	252	199	303	257	188	173

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Koko kunnan sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 2014. Kunnanhallitus on hyväksynyt koko kunnan sisäisen tarkkailun ohjelman ja hallintopalvelujen sisäisen valvonnan suunnitelman. Ohjeet ovat päivittämisen tarpeessa.

Kunnassa ei ole tilikaudella havaittu väärinkäytöksiä, eikä merkittävää taloudellista haittaa aiheuttaneita tilanteita ole tullut ilmi. Kunnassa on tehty vuosittain arviointi kunnan vakuutusurvan kattavuudesta. Taloustilanteen kehittymistä seurataan joka kuukausi kunnan johtoryhmässä ja kunnanhallituksen kokouksessa, minkä lisäksi talouden kehityksestä laaditaan kattavampi puolivuotisraportti. Käyttötalouden puolelta ei tullut vuoden aikana ilmi merkittäviä määrärahojen ylityksiä, kiinteistöpalveluita lukuun ottamatta. Kiinteistöpalveluiden määrärahaylitys johtui sähkön hinnannoususta.

Kunnan hallintomenettelyssä ei ole tullut tilikauden aikana ilmi merkittäviä virheitä. Hallinto-oikeudessa oli toimintavuonna yksi käsittely metsästysvuokrasopimusta koskevassa asiassa. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen ja pysytti teknisen lautakunnan päätöksen voimassa. Apulaisoikeusasiamies antoi ratkaisunsa kanteluasiassa ja kantelun myötä kunta on tarkastanut toimintaperiaatteitaan.

Kokouspöytäkirjat on laadittu, tarkastettu ja pidetty nähtävillä kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Lisäksi kunnanhallituksen puheenjohtajalla sekä hyvinvointilautakunnan ja teknisen lautakunnan puheenjohtajilla on katseluoikeus viranhaltijapäätöksiin asianhallintaohjelmassa, ja päätökset näkyvät kunnanhallituksen jäsenille kokousten yhteydessä. Viranhaltijapäätökset julkaistaan internetissä, mutta julkaisu tehdään manuaalisesti, mistä johtuen julkaisuprosessi ei ole täysin automatisoitu. Tämä aiheuttaa

joitakin puutteita siihen, miten viranhaltijapäätöksiä on julkaistu verkossa. Kunnanjohtaja on muistuttanut viranhaltijoita julkaisemisesta useamman kerran toimintavuoden aikana.

Kunnan tekemien sopimusten ja suunnitelmien ajantasaisuutta seurataan käymällä kaikki sopimukset läpi kerran vuodessa. Sopimusten osalta ei ole tullut ilmi merkittäviä epäkohtia tai riskejä.

SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

HALLINTOPALVELUIDEN TOIMIALAN SELONTEKO VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi

Toimintaympäristön muutosten ennakoarviointi perustuu kunnassa pitkälti yksittäisten viranhaltijoiden tarkkaavaisuuteen ja omaan ammattiosaamiseen liittyvän tiedon ajantasaisuuteen, sekä esihenkilöiden ja työntekijöiden aktiivisuuteen. Toiminnan häiriöttömään jatkumiseen liittyy kohtalainen riski erityisesti hallintopalvelujen, mutta myös muiden toimialojen sellaisissa tehtävissä, joissa osaaminen on keskittynyt yhdelle tai kahdelle työntekijälle. Riskiä lisäävät myös henkilöstövaihdokset. Riski liittyy siihen, että eläköityvien henkilöiden mukana poistuu paljon hiljaista tietoa ja myös ohjelmistojen tuntemusta. Hallintosäännön ja toimivaltuuksien tuntemukseen liittyy myös vähäinen riski. Konserniohjeen tuntemisessa olevat aukot voivat aiheuttaa kohtalaisen riskin.

Suunnittelu- ja seurantajärjestelmä

Tilinpäätös on laadittu perustuen vuonna 2022 hyväksytyyn kuntastrategiaan, jonka aikajänne on vuoteen 2026 saakka. Kuntastrategia rakentuu viiden painopisteen varaan ja jokaiselle painopisteelle on asetettu tavoitteet sekä mittarit.

Toiminnan tuloksellisuuden arviointi on joiltain osin hankalaa tai puutteellista. Talousarvion täydellisyysarviointi perustuu lähinnä yksittäisten työntekijöiden ja esihenkilöiden tarkkaavaisuuteen budjetointiprosessin aikana, eikä esimerkiksi tietotekniikkaa hyödynnetä välttämättä niin paljon kuin mahdollista. Accuna-taloudenseurantajärjestelmä on tehostanut talousseurantaa, mutta aktiivisen käytön tarvetta on edelleen.

Päätöksenteko

Päätösten täytäntöönpanolle ei ole systemaattista seurantaa, pois lukien valtuuston päätösten täytäntöönpano. Otto-oikeuskelpoisten päätösten seurantajärjestelmä on myös osin puutteellinen ja perustuu ottavan viranhaltijan erityiseen aktiivisuuteen.

Henkilöstö

Hallinto- ja talouspalvelujen tehtävänkuvat ovat laajat eikä yksikään tehtävänkuva ole sisällöltään samanlainen. Tehtävän osaamisen keskittyminen yhdelle työntekijälle voi aiheuttaa riskin tehtävien toteutumisessa, mikäli työntekijälle aiheutuu äkillinen poissaolo tai hän siirtyy toisen työnantajan palvelukseen. Toiminta on suunniteltu niin, että eri tehtäväalueisiin on määrätty sijaiset.

Henkilöstövaihdosten yhteydessä uuden henkilön perehdyttämiseen on varattu aikaa, mutta äkillisten tehtävämuutosten osalta perehtymiseen jää liian vähän aikaa. Henkilöstön kouluttautuminen nojautuu pitkälti työntekijän omaan aktiivisuuteen ja halukkuuteen. Koulutustarve kartoitetaan vuosittain käytävien palaute- ja tavoitekeskustelujen yhteydessä, jolloin esihenkilön vastuu koulutuksiin ohjaamisessa korostuu. Koulutuksista saatu tieto pitäisi jalkauttaa paremmin työyhteisössä.

Etätyön tekeminen on vakiintunut. Etätyöstä on kunnanhallituksen kirjallinen ohjeistus ja etätyösopimus pohja, jotka ovat päivittämisen tarpeessa. Erillinen henkilöstöraportti on laadittu osana tilinpäätösasiakirjoja.

Tietosuojaan, tietoturvaan ja tietojenhallintaan liittyvään työhön on kohdennettuna liian vähän työresursseja.

Tietojärjestelmät

Tieto työsuhteiden päättymisistä ei aina saavuta eri ohjelmistojen pääkäyttäjiä, joiden tehtävänä on poistaa käyttäjätunnukset, mutta pienen organisaation vuoksi asia ei muodosta merkittävää riskiä. Tietosuojaan on kiinnitetty merkittävästi lisää huomiota viime vuosina, joten riskit ovat pienentyneet. Vuosittain laaditaan tilinpäätöksen yhteydessä erillinen tietotilinpäätös.

1.1.2023 voimaan tullut EU:n whistleblower-direktiiviin mukainen ilmoittajansuojelulaki velvoittaa yritykset ja organisaatiot tarjoamaan anonyymin kanavan väärinkäytösepäilyjen ilmoittamiseen. Laki edellyttää, että vähintään 50 henkilöä työllistävät organisaatiot ottavat käyttöön kanavan, jonka kautta on mahdollista tehdä ilmoituksia havaitsemistaan väärinkäytöksistä ja epäkohdista organisaatiossa. Direktiivin tarkoituksena on varmistaa, että ilmoittaja, joka havaitsee työssään EU-oikeuden rikkomuksia, voi ilmoittaa asiasta joutumatta negatiivisten toimenpiteiden kohteeksi. Puumalan kunnassa sisäinen ilmoituskanava WB otettiin käyttöön maaliskuussa 2023.

Marraskuussa otettiin käyttöön Intrum Oy:n luottotieto- ja perintäpalvelu, minkä avulla on pystytty vähentämään saatavien määrää merkittävästi.

Talous

Kunnan tulorahoitukseen ja menokehitykseen liittyy tällä hetkellä erityisesti valtionosuusjärjestelmän uudistamisen vuoksi riskejä. Riski on kohtalainen.

Kunnalla on suora takausvastuusitoumus Puumalan Vesiosuuskuntaan, jolla on kunnan takaamaa lainapääomaa jäljellä 144 872 euron edestä. Vuonna 2017 Vesiosuuskunnalle annettiin 500 000 euron laina, jota Vesiosuuskunta on lyhentänyt lyhennysohjelman mukaisesti. Takausmäärä ja antolainausmäärä on kunnan kantokykyyn nähden pieni. Kunnalla on asukaslukuun suhteutettu takausvastuu Kuntien takauskeskuksen kautta toteutetusta varainhankinnasta. Kuntien heikentynyt taloustilanne on kasvattanut riskiä.

Kunnalla on hyväksytyt sijoitustoiminnan periaatteet. Sijoitusten riskipainoa on tietoisesti kasvatettu kunnan kassaylijäämän vuoksi. Sijoitettuihin pääomiin kohdistuu riskiä maailmanlaajuisten taloudellisten heilahtelujen osalta. Kunnan kassavarat mahdollistavat sijoitustoiminnan pitkäjänteisyyden ja sitä myötä sijoitustoiminnan perusteiden mukaisen riskien kasvattamisen.

Hankinnat

Hankintojen osalta riskiä on lähinnä yksittäisten hankintaprosessien onnistumisessa, sillä kunnalla ei ole henkilöstössään hankintoja ammatikseen hoitavia henkilöitä. Riskiä on pienennetty käyttämällä hyödyntämällä Etelä-Savon Yrittäjien ja Miksei Mikkelin yhteistä hankintaneuvojaa sekä hyödyntämällä yhteishankintayksikköjä. Vaativimmissa kilpailutuksissa, esim. kunnan ICT-palvelujen kilpailutuksessa, on ostettu asiantuntija-apua kunnan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta, mm. Suomen Hankintajuristit Oy:ltä. Kunta on mukana kahdessa hankintarenkaassa: Mikkelin hankintarenkaassa ja Sansiassa. Hankintojen osalta on annettu koulutusta viranhaltijoille ja ohjeita kysytään myös Kuntaliitosta sekä Suomen Yrittäjien Etelä-Savon hankintaneuvojalta, joka on osoittautunut tärkeäksi resurssiksi.

Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit

Konsernitilinpäätösten laadinnan viivästyminen on vuosittain jonkinlainen riski, joka liittyy lähinnä kuntayhtymien tilinpäätösaineistojen viivästyminen. Hyvinvointialueuudistuksen myötä riski on poistunut vuoden 2023 tilinpäätöksestä lähtien.

Taloushallinnan henkilöstöresurssit ovat normalisoituneet 2023 aikana.

HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMIALAN SELONTEKO VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

Hyvinvointilautakunta hyväksyi tammikuun 2023 kokouksessaan (30.1.2023 § 5) valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan valvontasuunnitelman vuodelle 2023. Valvontasuunnitelman toteutumisesta on raportoitu hyvinvointilautakunnalle 4.9.2023 (§ 48) ja 5.2.2024 (§ 6). Valvonnassa ei ilmennyt epäkohtia. Toimialajohtaja on toteuttanut säännöllistä sisäistä tarkkailua toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Tässä ei myöskään ilmennyt epäkohtia.

Riskien hallinnassa on tehty työyksikkökohtaisia riskianalyyseja, mutta niiden raportointi on ollut osin vaillinaista. Analyysien pohjalta varaudutaan riskien ennakointiin ja hallitsemiseen. Riskianalyysin seuranta toteutetaan vuosittain. Vastuu riskien hallinnasta on jokaisen tulosalueen vastuuhenkilöllä ja tulosityksikön johtajalla, kokonaisvastuu on toimialajohtajalla.

Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi

Lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti koko toimialalla. Lain muutosten edellyttämät toiminnan muutokset huomioidaan hyvissä ajoin ennen lain varsinaista voimaantuloa, muutoin toiminnalle asetetuista tavoitteista jäädään jossain määrin tai merkittävästi. Riskin todennäköisyys on erittäin pieni. Toiminnasta vastaavat seuraavat jatkuvasti lainsäädäntönsä kehittymistä ja valmistelevat tulevia muutoksia hyvissä ajoin.

Viimeisimmät lakitason muutokset hyvinvointipalvelujen toimialalla ovat kohdentuneet nuorisolakiin. Marraskuussa 2022 nuorisolakiin (955/2022) lisättiin uudet säännökset Harrastamisen Suomen mallin mukaisesta nuorten harrastustoiminnasta sekä tähän toimintaan myönnettävästä valtionavustuksesta. Kyseiset muutokset astuivat voimaan 1.1.2023. Opetushallitus puolestaan antoi vuoden 2022 aikana useita määräyksiä sekä esi- ja perusopetuksesta että perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Nämä määräykset ja niiden mukaan tehtävät muutokset tulivat pääsääntöisesti voimaan 1.8.2023.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tiedotti 19.1.2023 B1-kielen (Puumalassa ruotsin kieli) vuosiviikkotuntimäärän lisäämisestä kaikille yhteisen opetuksen osalta yhdellä vuosiviikkotunnilla. Lisäämisen myötä oppiaineen opetuksen vähimmäismäärä nousee kuudesta seitsemään vuosiviikkotuntiin. Jatkossa B1-kieltä opetetaan kaksi vuosiviikkotuntia luokilla 1–6, kaksi vuosiviikkotuntia 7. luokalla ja kolme luokilla 8–9. Opetuksen järjestäjät voivat kohdentaa 8.–9. -luokkien vuosiviikkotunnit paikallisesti tarkoituksenmukaisella tavalla omassa tuntijaossaan. Puumalan hyvinvointilautakunta käsitteli tuntijakomuutoksen helmikuun 2024 (5.2.2024 § 12) kokouksessaan.

Varhaiskasvatusta koskeva lakimuutos puolestaan astui voimaan 1.6.2023: Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986), ns. tasa-arvolaki, toi varhaiskasvatukseen veloitteen toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman laatimisesta. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) puolestaan veloitaa laatimaan toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitelman varhaiskasvatukseen. Hyvinvointilautakunta hyväksyi Puumalan varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman syyskuun 2023 kokouksessaan (4.9.2023 § 46).

Kunnan sääntöjen ja ohjeiden noudattamatta jättäminen aiheuttaa sen, että toiminnalle asetetut tavoitteet jäävät jossain määrin saavuttamatta. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien sääntöjen ja ohjeiden noudattamista valvoo toimialajohtaja. Niitä päivitetään aina tarvittaessa resurssien mahdollistamissa rajoissa.

Erilaisten ostopalvelusopimusten toteutumattomuus voi aikaansaada sen, että toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta jäädään merkittävästi. Riskin todennäköisyys on kohtalainen. Toiminnasta vastaavan tulee seurata tehtyjen ostopalvelusopimusten noudattamista säännöllisesti ja keskustella palvelun tuottajan kanssa epäkohdista.

Oppilashuollon palvelut tuottaa Etelä-Savon hyvinvointialue, Eloisa. Palvelujen tuottamisen häiriöissä toiminnalle asetetuista tavoitteista jäädään merkittävästi. Riskin todennäköisyys on suuri. Vuoden 2023 aikana oli erityisiä haasteita riittävien koulupsykologipalveluiden saamisessa. Puumalan yhtenäiskoululle ei ole nimetty koulupsykologia. Eloisa kuitenkin myönsi maksusitoumuksia, joilla pystyttiin ostamaan yksittäisille oppilaille psykologisia testejä. Kaikki muut koulupsykologin tehtävänkuvaaan kuuluvat asiat (esim. yhteisölliseen opiskeluhuoltotyöhön osallistuminen) jäivät toteutumatta. Haasteita oli myös kouluterveydenhoitajapalveluissa erityisesti henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi. Lisäksi tiedottaminen Eloisan suunnalta Puumalaan oli paikoin heikkoa kouluterveydenhuollon osalta.

Kokonaisuudessaan hyvinvointipalvelujen organisaatio on pitkäaikaisen kehitystyön johdosta selkeä ja tarkoituksenmukainen.

Suunnittelu- ja seurantajärjestelmä

Tavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Tavoitteet johdetaan kuntastrategiasta ja osin myös sen pohjalta tehdystä hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelmasta. Jos toimintaa ei kehitetä, toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni.

Hyvinvointilautakunta hyväksyy talousarvion käyttösuunnitelman vuosittain. Toimialajohtaja seuraa koko toimialan talousarvion toteutumista ja vastuuhenkilöt oman tulosalueen osalta. Toimialajohtaja raportoi hyvinvointilautakunnalle talouden tilanteesta kokouksittain, noin kuusi kertaa vuodessa. Talouden ja toiminnan toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle puolivuosisiraportin muodossa ja tilinpäätöksen

yhteydessä. Yllättävät tilanteet voivat aiheuttaa sen, että omalle toiminnalle asetettu tavoite ei välttämättä toteudu täysin. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavalla on vastuu siitä, että yllättävissäkin tilanteissa toiminta järjestetään niin, että tavoitteet toteutuvat.

Vuonna 2023 haasteita toiminnan toteuttamisessa toi Venäjän Ukrainaan aloittama hyökkäyssota (mm. valmius- ja varautumissuunnitelmien laajat, ajallisia resursseja vaatineet päivitykset). Lisäksi henkilöstön pitkät poissaolot erityisesti perusopetuksen toimialalla toivat omat haasteensa toiminnan järjestämiseen.

Päätöksenteko

Päätöspöytäkirjat laaditaan, tarkastetaan ja pidetään nähtävänä hallintosäännön määräysten mukaisesti. Päätöksiä tehtäessä vaikutusten ennakoarviointi jää usein vähäiselle huomiolle. Riskinä ovat päätöksen ennalta arvaamattomat ja epäedulliset vaikutukset eri tahoille, tällöin toiminnalle asetettu tavoite jää jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni. Vuonna 2023 valmistui koko kunnan eri toimialoja koskeva ennakkovaikutusten arviointimalli, jonka valtuusto hyväksyi syyskuun kokouksessaan (18.9.2023 § 35).

Henkilöstö

Henkilöstöhallinto toteutetaan hallintosäännön sekä talousarviossa olevien ja kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksia pidetään 6–8 kertaa vuodessa ja vastuualue-/työpaikkakokouksia jokaisella vastuualueella/yksikössä tarpeen mukaan. Toiminta- ja työketjut ovat varmistettu niin, että toimialajohtajalle ja vastuuhenkilöille on määrätty sijaiset.

Hyvinvointipalveluihin on saatu pääsääntöisesti ammattitaitoista henkilöstöä, mutta on kohtalainen riski, että kelpoista henkilöstöä ei saa rekrytoitua. Etenkin määräaikaisiin työ- ja virkasuhteisiin on haasteellista saada kelpoisuuden omaavaa henkilöä. Ammattitaitoisen henkilöstön puute aiheuttaa sen, että kunnan kannalta olennainen tavoite jää osin saavuttamatta. Tällöin kuntalaiset eivät saa tarvitsemiaan palveluja tai palvelujen taso laskee. Toiminnan pitkän tähtäimen suunnittelu ja ennakointi pienentää epävarmuutta. Vakituisen henkilöstön rekrytointi useiden määräaikaisuuksien sijaan tuo varmuutta.

Henkilöstön kouluttautumishalun hiipuminen voi aiheuttaa sen, että kunnan kannalta olennainen tavoite jää osin saavuttamatta, ja että ei pysytä valtakunnallisen kehityksen mukana. Riski on pieni. Toiminnasta vastaava huolehtii siitä, että henkilöstöä kannustetaan kouluttautumaan ja henkilöstön kouluttautuessa heidän sijaisjärjestelynsä toimivat. Henkilöstön kouluttautumistavoitteet täyttyivät hyvin vuonna 2023.

Äkillisissä tilanteissa sijaisen saaminen voi olla vaikeaa. Myös sijaisen perehdyttäminen jää olemattomaksi tai hyvin vähäiseksi ja toiminnalle asetetuista tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riski on kohtalainen. Toiminnasta vastaavan on huolehdittava sijaisjärjestelyistä ja riittävästä perehdyttämisestä. Jos käytössä on yksi ja sama sijainen, on hänen perehdyttäminen huomattavasti helpompaa ja riskit vähenevät. Erityisesti koulun puolella oli haasteita riittävässä perehdyttämisessä vuonna 2023. Tähän vaikutti osaltaan sijaisjärjestelyjen suuri samanaikainen määrä.

Kun henkilöstö vähenee ja ikääntyy, jaksaminen on riskitekijä. Henkilöstö joutuu vastaamaan suuremmasta työkokonaisuudesta ja tekemään enemmän töitä. Tällöin toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on suuri. Toiminnasta vastaavien on yhdessä työsuojelun organisaation ja työterveyshuollon kanssa huolehdittava henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta. Vuonna 2023 toteutetut työpaikkaselvitykset osoittivat työtyytyväisyyden hyväksi hyvinvointipalvelujen toimialalla.

Koko toimialalla on riski siinä, että vain yksi tai kaksi työntekijää hallitsee tietyn työtehtävän. Jos he ovat työvapaalla, tehtävien hoito kärsii. Riskin todennäköisyys on suuri. Toimialajohtajan ja toiminnasta vastaavien on huolehdittava siitä, että henkilöstön osaamis pohjaa laajennetaan niin, että useampi henkilö hallitsee samat työtehtävät. Lisäksi minimimiehityksellä toimittaessa yhdenkin henkilön yllättävä tai pitkäaikainen poissaolo vaikuttaa toimintojen toteutumiseen. Tällöin toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on kohtalainen. Tämä on tullut vahvasti esille sekä vuonna 2022 että vuonna 2023. Vain yksi tai kaksi työntekijää hallitsee esimerkiksi olennaisia ohjelmistoja, joten osaamisperustan vahvistamista lähdettiin laajentamaan loppuvuodesta 2022. Asian parantaminen jatkui myös vuonna 2023.

Suurimpia työturvallisuusriskejä ovat sisäilmaongelmat. Jos sisäilma on huono, toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaava, tekninen toimiala ja työsuojeluorganisaatio huolehtivat siitä, että sisäilmaongelmia ei ole tai ongelmat poistetaan heti, kun ne ilmenevät.

Tietojärjestelmät

Tietoturvaluus perustuu kunnan yhteiseen tietoturvamennettelyyn ja ohjeistukseen sekä vastuuntuntoiseen työskentelytapaan arkaluontoisten asioiden käsittelyssä. Henkilöstön tulee suorittaa vuosittain tieto-turvallisuusasioihin perustuva testi.

Sekä työntekijöiden että asiakkaiden tietoja on erittäin paljon erilaisissa ohjelmistoissa. Mikäli ohjelmisto ei toimi, asioiden hoito vaikeutuu ja joissakin tapauksissa voi loppua kokonaan. Riskin todennäköisyys on pieni. Riskiä hallitaan osaltaan hoitamalla päivitykset sekä ohjeistamalla käyttäjät.

Sähköpostin toimintaongelmat aiheuttavat tiedonkulun ongelmia. Kunnan tiedonhallintajärjestelmän ongelmat hidastavat päätöksentekoa. Tällöin palvelujen tuottaminen myös hidastuu. Riski on pieni.

Atk-tuen poissa ollessa avun saaminen on hyvin vähäistä ja asioiden hoito vaikeutuu. Riskin todennäköisyys on pieni. Haasteita ilmeni kuitenkin kesällä 2023, jolloin keskeisillä tukea antavilla henkilöillä oli päällekkäisyyttä loma-ajoissa.

Hankinnat

Hankinnat tehdään pääsääntöisesti kilpailuttamisen perusteella. Näin saadaan toiminnot järjestettyä todennäköisimmin kustannustehokkaasti. Hankintojen suunnitelmallisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Toiminnasta vastaavien on huomioitava kaluston tärkeys ja kunnossapidon merkitys toimintojen toteutumiselle sekä käyttäjäturvallisuus. Riskeinä ovat kaluston yllättävät korjauskustannukset tai uuden kaluston hankinta. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on tehtävä hankinnat suunnitelmallisesti ja ennakoitava kaluston kunto.

Sopimukset ja projektit

Erilaiset hyvinvointipalvelujen toimialalla tehdyt ostopalvelu- ja yhteistoimintasopimukset ovat toimineet pääsääntöisesti hyvin. Sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikoja seurataan jatkuvasti. Kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtyjen sopimusten osalta riskinä on sopimuksen yllättävä purkautuminen tai toimijan resurssipula, jotka aiheuttavat sen, että toiminnalle asetetut tavoitteet voivat

jäää jossain määrin tavoitteista. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on suunnittelussa huomioitava tämä riski.

Projekteja/hankkeita on eri vastuualueilla kiitettävästi ja niihin haetaan aktiivisesti rahoituksia. Niiden avulla kehitetään toimintaa ja niiden vastuut on määritelty projekteja/hankkeita käynnistettäessä. Hanke- ja erityisrahoitusten haku voi jäädä epähuomiossa tekemättä, koska hakeminen on pääsääntöisesti yhden henkilön vastuulla. Tällöin toiminnalle asetetut tavoitteet jäävät jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni. Hanke- ja erityisrahoitusten hakuaikoja on seurattava intensiivisesti. Monivuotisten hankkeiden rahoituksen päättyminen kesken suunnitellun hankekauden voi keskeyttää hankkeen. Tällöin toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on varauduttava tähän. Hankkeisiin myös resursoitava aikaa, sillä hankehakemusten tekeminen, hankkeen organisointi ja raportointi ovat tavanomaisesti työläisiä.

Omaisuus

Kunnan tekninen toimiala vastaa kunnan kiinteistöistä. Koneiden ja laitteiden on oltava asianmukaisia ja turvallisia. Riskinä on henkilöstön ja/tai asiakkaiden loukkaantuminen. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on huolehdittava koneiden ja laitteiden kunnosta ja turvallisuudesta sekä opastettava käyttäjiä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit

Ostolaskujen hyväksymisen sujumattomuus voi aiheuttaa rahallisen riskin viivästyskorkojen muodossa. Riskin suuruus ja todennäköisyys on pieni. Toimialajohtajan on varmistettava laskujen hyväksyjien varahenkilöjärjestelmän toimivuus.

Tiedonkulku

Tiedonkulku henkilöstölle hoidetaan suusanallisesti, sähköpostitse, sähköisillä kanavilla, kirjeitse, hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksissa, työpaikkakokouksissa ja työpisteiden ilmoitustauluilla. Tiedottamiseen on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota ja sitä on kehitettävä. Tiedottamisessa tulee olla yhdenmukainen linja. Riskinä on tiedottamisen epäonnistuminen, joka voi vaikuttaa myös palvelutuotantoon. Riskin todennäköisyys on pieni.

Asianmukainen ja oikea-aikainen tiedottaminen palvelujen käyttäjille on olennainen osa palvelutuotantoa. Tiedottamisessa tulee olla yhtenäinen linja. Tiedotettaessa tulee huomioida tiedottamisväylät, joita asiakkaat käyttävät. Tämä edellyttää henkilöstön osaamista ja tiedottamiseen sopivaa välineistöä. Riskinä on tiedottamisen epäonnistuminen. Tällöin toiminnalle asetetut tavoitteet voivat jäädä jossain määrin saavuttamatta. Riskinä on myös henkilöstön osaamisen ja välineistön puute. Riskien todennäköisyys on pieni. Kunnan tulee hankkia henkilöstölle tiedottamiskoulutusta ja asianmukaista välineistöä.

Tiedon kulku ja tiedottaminen sekä organisaation sisällä että ulkopuolelle on yhden tai parin henkilön varassa. Jos tieto ei kulje, toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Tiedottamisesta vastaaville on oltava varahenkilöjärjestelmä.

TEKNISTEN PALVELUIDEN TOIMIALAN SELONTEKO VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

Henkilöstö

Henkilöstössä suurin muutos oli tilahuoltajien ja ruokapalveluhenkilöstön siirtyminen Järvi-Saimaan Palveluiden palkkalistoille. Yhteydenpito tämän kunnan ulkopuolisen henkilöstön kanssa on ollut kuitenkin tiivistä ja palvelujen järjestäminen kunnan hallintokunnille on onnistunut tarkoituksenmukaisesti ja laadukkaasti.

Teknisten palvelujen toimialalla osaavan henkilöstön saatavuus on ollut riittävä, uusia rekrytointeja ei ole tehty eikä vakituisia työntekijöitä ole lähtenyt pois.

Kesällä Puumalan satamapalveluista vastasi ensimmäisen kerran erikseen määräaikaiseen työsuhteeseen palkattu satamamestari. Hänen alaisuudessaan toimineiden työntekijöiden rekrytointi oli vaikeaa, sillä toivottua määrää nuoria henkilöitä ei hakenut kesätöihin. Satamapalvelut toimivat kuitenkin tyydyttävästi.

Henkilöstölle on tarjottu koulutusmahdollisuuksia mm. suorittaa oppisopimusmenettelyllä ammattitutkinto. Koulutusmahdollisuuksien käyttö on teknisellä toimialalla ollut kuitenkin vähäistä, ne ovat olleet lähinnä lyhyitä päivän, parin perehdytyskoulutuksia.

Perehdytyksessä ja palaute/tavoitekeskusteluissa käytetty Sympa HR -järjestelmä on osoittautunut selkeäksi ja toimivaksi.

Teknisten palvelujen toimialan kiinteistöjen kunnossa- ja puhtaanapitotehtävissä on käytetty tarvittaessa ostopalveluja. Kesäaikaisiin alueidenhoitotehtäviin palkattiin kaksi henkilöä, toinen neljäksi kuukaudeksi ja toinen kahdeksi. Loppuvuonna saatiin kiinteistöhuoltoon yksi henkilö määräaikaiseen työsuhteeseen.

Pienistä henkilöstömääristä johtuvaa toimialaosaamista on kehitetty siten, että työntekijän poissa ollessa ko. työtehtävät pystytään pääosin hoitamaan. Sijaistaminen on toiminut varsin hyvin tarkan loma-aikasuunnittelun avulla.

Eläköitymistilanteisiin liittyviin riskeihin varaudutaan rekrytoinnin oikea-aikaisuudella ja riittävällä tehtäviin perehdyttämisellä.

Henkilöstölle mahdollisesti työturvallisuusriskejä aiheuttavia sisäilmaongelmien toteamista varten on oma toimenpideohjelmansa, kuntaan perustettu sisäilmatyöryhmä ei kokoontunut vuonna 2023.

Tietojärjestelmien toimivuus

Toimialan työntekijöiden ja asiakkaiden tiedot ovat pääasiassa tietokoneella erilaisissa ohjelmistoissa. Mikäli ohjelmisto ei toimi, asioiden hoito vaikeutuu ja joissakin tapauksissa voi loppua kokonaan.

Teknisen toimialan ohjelmistojen varmuuskopiointi tapahtuu automaattisesti kerran vuorokaudessa. Sähkön jakeluhäiriöiden varalta tietokoneet on varustettu varavirtalähteellä. Lisäksi kunnalle on hankittu varavoima-aggregaatteja. Ohjelmistoilla on voimassa olevat huoltosopimukset.

Palvelinhuone on jatkuvasti lukittuna ja ilmastoituna. Tietoturva-asioita on käyty läpi muiden valmius- ja varautumisasioiden yhteydessä.

Suhdannevaihtelut

Suhdannevaihtelut vaikuttavat teknisten palvelujen toimialalla lähinnä yksityisen rakentamisen kautta rakennuslupien määrään. Lupien määrä on pudonnut koronapakolaisuusvuosien jälkeen alle 200 luvan tasolle. Rakennustarvikkeiden hinnannousu ei ole hiljentänyt rakentamista merkittävästi Puumalassa, eivätkä kunnan omat rakennushankkeet ole kärsineet merkittävästi kohonneista kustannuksista. Kunnan oman talouden tila vaikuttaa investointien määrään.

Suhdanteen nousukaudella vuokra-asuntojen kysyntä saattaa kasvaa merkittävästi. Vuonna 2023 vuokra-asuntoja on ollut tarjolla niitä tarvitseville, lukuun ottamatta ydinkesän piikkiä, jolloin hetkittäin tietyn kokoisia asuntoja ei ollut tarjolla.

Lainsäädännön muutokset

Lainsäädännön jatkuvasti uusiutuessa riskinä on lain tai määräyksen huomiotta jättäminen ja sitä kautta virheellinen päätös. Lainsäädännön muutoksien aktiiviselle seuraamiselle tulee varata resursseja koulutukseen ja ajankäyttöön. Lainsäädäntöjen uusimiset ja muutokset saattavat aiheuttaa yhdyskuntapalvelujen, kiinteistöjen ylläpidon ja hoidon sekä viranomaispalvelujen osalle usein myös nousevia kustannuksia laitehankintojen ja esim. energiamääräysten vaatimustason nousun johdosta. Jätelaki uusittiin vuonna 2022 ja siihen kirjattu velvoite pakkausjätteen keräämisestä yli viisiasuntoisissa taloyhtiöissä astui voimaan kesällä 2023.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä ovat kunnan omaisuuteen kohdistuvat vahingot, esimerkiksi tulipalot ja vesivuotovahingot, sekä kunnan toiminnan toiselle osapuolelle aiheuttamat vahingot.

Kunnan kiinteistöillä on pääosin tilavuuteen perustuva erilaisilta vahinkotyypeiltä suojaava täys-arvovakuutus ja neliömäärään perustuva irtaimistovakuutus. Teollisuustilojen osalta vakuutusarvot ovat euromääräisiä. Avo- ja hoivapalvelujen sekä opetuspalvelujen käyttämillä kiinteistöillä on lisäksi toiminnan keskeytysvakuutus. Ajoneuvot sekä rakenteet ja laitteet, esim. laiturit, on vakuutettu.

Kunnalla on kaikkia toimialoja koskeva vastuuvakuutus, joka korvaa toiselle osapuolelle aiheutuneet vahingot. Lisäksi kunnalla on erillinen hallinnon vastuuvakuutus kunnanhallituksen jäsenille, johtoryhmän jäsenille, rakennustarkastajalle, ympäristösihteerille ja rehtorille.

Vakuutukset päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Vuonna 2023 ei ole tapahtunut vakuutusyhtiöltä korvattavaksi haettuja vahinkoja.

Investointeihin liittyvät riskit

Investointeihin liittyy riskejä mm. investointihankkeiden kilpailutuksessa ja toteutuksessa.

Investoinnit kilpailutetaan hankintalain ja kunnan hankintaohjeen mukaisesti. Erityistä tarkkuutta noudatetaan hankinnan ilmoitusvelvollisuuden ja kynnysarvojen suhteen.

Urakoitsijoilta vaaditaan tarjouspyyntövaiheessa todistukset, ettei yrittäjällä ole maksamattomia veroja eikä vakuutusmaksuja. Sopimusvaiheessa urakoitsijoilta vaaditaan YSE:n mukaiset työaikaiset vakuudet hankkeen suorittamiseksi, jotka vaihdetaan työn valmistuttua takuuajaksiin vakuuksiin. Hankkeiden vastaanotto- ja takuutarkastukset pidetään sopimusten mukaisesti.

Kunnan hankinnoista ei ole valitettu markkinaoikeuteen vuonna 2023.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Teknisten palvelujen toimialalla sisäinen valvonta toimii sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Palvelut ja hallinto on järjestetty säädösten mukaisesti sekä hyvää hallintotapaa noudattaen.

Tulostavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Tekninen lautakunta hyväksyy talousarvion käyttösunnitelman vuosittain. Toimialajohtaja seuraa koko toimialan talousarvion toteutumista, vastuuhenkilöt oman tulosalueen ja tulosyksiköiden johtajat oman tulosyksikkönsä osalta. Toimialajohtaja raportoi tekniselle lautakunnalle talouden tilanteesta kaksi kertaa vuodessa puolivuotisraporttien muodossa.

Varsinaisia tuloskeskusteluja ei toimialalla ole käyty.

Hankinnat tehdään hankintaohjeen mukaisesti ja kilpailuttamisen kautta lukuun ottamatta euromäärältään pieniä hankkeita. Rakentamisen osalla yli 150 000 euron hankinnat on kilpailutettu kansallisesti Hilma-palvelun kautta.

Irtaimistokirjanpitoa ei ole.

Henkilöstöhallinto toteutetaan hallintosäännön sekä talousarviossa olevien ja kunnanhallituksen antamisen ohjeiden mukaisesti. Työpaikkakokouksia pidetään osastopalaverien muodossa kuukausittain.

Kokouspöytäkirjat laaditaan, tarkastetaan ja pidetään nähtävänä hallintosäännön määräysten mukaisesti. Teknisen lautakunnan puheenjohtaja ja kunnanjohtaja valvovat teknisen johtajan viranhaltijapäätöksiä. Lisäksi tekninen johtaja valvoo alaistensa tekemiä viranhaltijapäätöksiä.

Vuoden 2023 aikana teknisen lautakunnan yhdestä päätöksestä on jätetty valitus hallinto-oikeuteen. Teknisen johtajan tekemästä maa-alueen vuokrasopimuksesta ja rakennustarkastajan tekemästä toimenpideluvasta saatiin päätös eduskunnan apulaisoikeusasiamieheltä.

Tietoturvallisuus perustuu kunnan yhteiseen tietoturvamennettelyyn ja ohjeistukseen sekä vastuuntuntoiseen työskentelytapaan asioiden käsittelyssä.

Toiminta- ja työketjut ovat osittain varmistettu niin, että toimialajohtajalle ja vastuuhenkilöille on määrätty sijaiset.

Laadunvarmistuksessa ei ole käytetty varsinaisia laadun arviointimenetelmiä.

Tiedottaminen hoidetaan suusanallisesti, sähköpostitse, työpaikkakokouksissa ja työpisteiden ilmoitustauluilla. Tiedottamiseen on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota ja sitä on kehitettävä.

Arviointi

Riskien hallinnassa on tehty riskien kartoitus vuosittaisissa vakuutuspalavereissa kiinteän ja irtaimen omaisuuden sekä toiminnan osalta. Tämän pohjalta kiinteä ja irtain omaisuus on vakuutettu.

Vastuu riskien hallinnasta on jokaisen tulosalueen vastuuhenkilöllä ja tulosyksikön johtajalla, kokonaisvastuu toimialajohtajalla.

Riskien hallinta on vastuutettu ja riskejä sekä niiden hallintaa arvioidaan erillisillä vastuutahojen vuosittain tekemillä lomakkeilla.

Omaisuuksien ja toiminnan osalta varautuminen eri riskeihin on ollut riittävää.

Teknisten palvelujen toimiala toimii valmistelijana omaisuuden hankinnan ja myynnin osalla, mutta varsinaiset myyntiehdot hyväksyy joko kunnanhallitus tai kunnanvaltuusto.

Vuoden 2023 aikana hankintojen ja myyntien valmistelu on ollut ao. lakien, asetusten ja ohjeiden mukaista.

Teknisen toimialan sisäisen valvonnan suunnitelmassa määritellään vuosittain noin neljä sisäisen valvonnan kokonaisuutta. Niiden seuranta tapahtuu erillisellä raportilla.

Sopimustoiminta

Teknisten palvelujen toimialan sopimukset ovat toimineet pääasiassa hyvin. Sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikoja seurataan jatkuvasti.

Sopimukset ovat ko. toiminnan vaatimien lakien, asetusten ja ohjeiden mukaisia ja sopimuksissa on huomioitu kunnan kokonaistaloudellinen etu.

Sopimukset kattavat sopimusten mukaiset toiminnot hyvin.

Hyvä hallintotapa

Teknisten palvelujen toimialalla toteutuu asiakkaiden oikeus saada asiansa käsitellyksi hyvän hallintotavan mukaisesti viivytyksettä ja toimivaltaisessa viranomaisessa.

Päätökset ovat perusteltuja ja muutoksenhakuoikeus on ilmoitettu päätöksen liitteenä.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa. Tuloslaskelma osoittaa, kuinka tilikauden tuotot riittävät vuotuisten toiminnasta aiheutuvien kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa osoitetaan ulkoiset tuotot ja kulut. Analyysissa on kuvattu toimintakatetta, vuosikatetta ja tilikauden tulosta.

Kunnan toimintatuotot olivat vuonna 2023 noin 2,4 miljoonaa euroa, mikä oli lähes 150 000 e yli budjetoidun. Puuta myytiin edellisvuosien tavoin noin 95 000 eurolla. Erilaisia avustuksia sekä vuokratuottoja kertyi budjetoitua selvästi paremmin. Toimintatulot olivat 630 000 euroa edellisvuotta vähemmän, mikä tarkoittaa 21 %. Muutosta selittää valtaosin hyvinvointialueuudistus ja osakkuus Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ssä eli kunta ei myy sote-ateriapalveluita hyvinvointialueelle, kuten myi aiemmin Essote kuntayhtymälle.

Toimintakulut olivat noin 8 miljoonaa euroa, mikä on 96 % budjetoidusta eli 360 000 euroa alle budjetin. Toimintakustannusten tarkastelussa tulee huomioida se, että kustannuksia vähentävästi vaikuttaa sosiaali- ja terveystalouteen vuoden 2022 tilinpäätöksessä tehdyn pakollisen varauksen osittainen purkaminen. Alun perin 400 000 euron varauksesta käytettiin sote-kustannuksiin toimintavuoden aikana noin 50 000 euroa ja varausta jätettiin purkamatta 30 000 euroa. Jäljelle jäänyttä varausta purettiin ja tuloutettiin käyttötalouteen noin 320 000 euroa. Varausta purettiin siis kokonaisuudessaan 370 000 euroa. Merkittävä haaste toimintakustannusten kehityksessä oli sähkön korkea hinta ja siksi toimintavuoden aikana aloitettiin sähkönhankinnan kilpailutus. Toimintakulut olivat noin 13,2 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän, mikä tarkoittaa 62 %. Henkilöstökulut laskivat 17 %, mitä selittää suurelta osin ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden henkilöstön siirtyminen JSP:n alaisuuteen. Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä vähenivät 12,4 miljoonaa euroa, mikä johtuu sote-palveluiden siirtymisestä hyvinvointialueelle. Lisäksi pelastustoimen siirtymän vaikutus Mikkelin isäntäkuntavastuulta hyvinvointialueelle on noin 200 000 e.

Toimintakate oli 5,6 miljoonaa euroa negatiivinen, mikä on 92 % budjetoidusta. Kaikkiaan toimintakate alitti talousarvion siten noin 500 000 eurolla. Toimintakate pieneni noin 69 prosentilla, minkä taustasyitä on kuvattu edellä sekä aiemmissa luvuissa.

Verotulot toteutuivat toimintavuonna hyvin. Koko verokertymä oli 6,4 miljoonaa euroa, mikä on 16 % yli budjetoidun. Kunnan tulovero oli kaikkiaan 3,3 miljoonaa euroa, kiinteistövero peräti 1,9 miljoonaa euroa ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta 1,2 miljoonaa euroa. Kuten toimintatuloissa ja -menoissa, myös verotuksessa ja valtionosuuksissa tapahtui merkittäviä muutoksia suhteessa vuoteen 2022. Kunnallisveroprosenttiin tehtiin koko maan kattava leikkaus 12,64 prosenttiyksiköllä, yhteisöveron kunnan osuutta leikattiin ja kiinteistöverosta 50 % siirtyi tasausjärjestelmän piiriin, mikä ei siis leikkaa suoraan kiinteistöverotuloa, vaan vähentää valtionosuuksien kautta tulevaa verotulotasausausta (Puumalan osalta verotulotasaus on negatiivinen). Lisäksi vuoden 2023 alkupuoliskolla vaikuttivat verotulokertymään positiivisesti ns. verohännät, joiden vaikutusta ei enää vuonna 2024 havaita. Verotusta arvioidessa tulee myös muistaa, että varovaisuusperiaatetta noudattaen budjetoinnin yhteydessä verotulot budjetoitiin tarkoituksella 383 000 euroa ennustetta pessimistisemmin. Valtionosuuksia kertyi 1,4 miljoonaa euroa, mikä on 14 % yli budjetoidun.

Verotulot vähenivät vuoteen 2022 verrattuna 41 %, mikä tarkoittaa 4,6 miljoonaa euroa. Valtionosuudet vähenivät 83 %, mikä tarkoittaa 6,9 miljoonaa euroa. Verotulot ja valtionosuudet vähenivät yhteensä 11,5 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa noin 60 %.

Poistoja tehtiin toimintavuonna lähes 810 000 eurolla ja poistot kasvoivatkin edellisvuodesta 12 %. Keskeinen tekijä poistotason nousussa oli palvelukeskuksen remonttien valmistuminen ja investointien aktivointi.

Korkotuottoja lainoista vesiosuuskunnalle ja Vuokrataloille kertyi yhteensä noin 33 000 euroa ja pankkitalletuksista noin 80 000 euroa. Osinkotuottoa sähköosakkeista kertyi noin 61 000 euroa.

Tilikauden tulos oli noin 1,7 miljoonaa euroa positiivinen. Kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esityksenä on, että vuoden 2023 tuloksesta tehtäisiin vapaaehtoinen 300 000 euron varaus, joka kohdennetaan jatkossa rakennusten purku- ja remontointikustannuksiin. Kunnan tekninen toimi on valmistellut valtuustolle käsiteltäväksi vuokra-asuntojen tilannekuvaselvityksen ja seuraavana toimenpiteenä on korjattavien kohteiden priorisointi ja mahdollisten purkamisten tarkastelu.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	2 394	3 022
Toimintakulut	-7 953	-21 150
Toimintakate	-5 558	-18 127
Verotulot	6 439	11 007
Valtionosuudet	1 412	8 379
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	112	16
Muut rahoitustuotot	64	63
Korkokulut	0	-2
Muut rahoituskulut	-1	-14
Vuosikate	2 468	1 322
Poistot ja arvonalentumiset	-809	-722
Satunnaiset tuotot		0
Tilikauden tulos	1 658	600
Tilinpätössiirrot	-300	25
Tilikauden yli- alijäämä	1 358	625

TUNNUSLUVUT:

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	30,1	14,3
Vuosikate/Poistot, %	304,9	183,1
Vuosikate, eur/asukas	1,2	0,6
Asukasmäärä	2110	2107

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista

Vuosikate prosenttia poistoista

TOIMINNAN RAHOITUS

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 467,90	1 321,89
Satunnaiset erät		-2,12
Tulorahoituksen korjauserät	-367,97	385,51
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 662,83	-2 005,33
Rah.osuudet investointimenoihin	94,27	60,80
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	148,60	39,48
Toiminnan ja investointien rahavirta	679,97	-199,78
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-50,00	-50,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-507,45	726,20
Rahoituksen rahavirta	-557,45	676,20
Rahavarojen muutos	122,51	476,41
Rahavarat 31.12.	8 305,14	8 182,63
Rahavarat 1.1.	8 182,63	7 706,22
Rahavarojen muutos	122,51	476,41

TUNNUSLUVUT:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5

vuodelta, 1000 €	3 680	5 402
Investointien tulorahoitus, %	157,34	67,98
Pääomamenojen tulorahoitus, %	152,48	66,28
Laskennallinen lainanhoitokate	5730,71	168,31
Kassastamaksut/vuosi, milj.euroa	9,67	23,22
Kassan riittävyys, pv	313,58	128,62

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus %:	$100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
Pääomamenojen tulorahoitus.%:	$100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$
Laskennallinen lainanhoitokate	$(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + (\text{lainakanta} / 8))$
Kassan riittävyys pv:	$365 \text{ pv} * \text{Kassavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	16 488,55	16 749,31
I Aineettomat hyödykkeet	242,61	259,81
1. Aineettomat oikeudet	242,61	259,81
II Aineelliset hyödykkeet	14 722,43	14 102,28
1. Maa- ja vesialueet	1 589,12	1 574,75
2. Rakennukset	8 297,54	7 717,44
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 505,13	4 514,26
4. Koneet ja kalustot	258,36	154,83
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	72,27	141,01
III Sijoitukset	1 523,51	2 387,22
1. Osakkeet ja osuudet	1 106,10	1 969,82
3. Muut lainasaamiset	417,40	417,40
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1,00	1,00
2. Lahjoitusrahastojen varat	1,00	1,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 133,42	9 436,17
I Vaihto-omaisuus	10,27	11,48
4. Muu vaihto-omaisuus	10,27	11,48
II Saamiset	818,00	1 242,06
Lyhytaikaiset saamiset	818,00	1 242,06
1. Myyntisaamiset	157,16	323,56
2. Lainasaamiset	317,50	347,50
3. Muut saamiset	88,45	196,73
4. Siirtosaamiset	254,90	374,27
III Rahoitusarvopaperit	1 557,78	1 557,78
4. Muut arvopaperit	1 557,78	1 557,78
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 747,36	6 624,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 622,96	26 186,48

VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	24 176,69	23 687,49
I Peruspääoma	9 808,94	10 678,16
III Muut omat rahastot	455,00	455,00
IV Ed. tilikausien ylijäämä(alijäämä)	12 554,33	11 929,23
V Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	1 358,42	625,10
B POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	300,00	0,00
2. Vapaaehtoiset varaukset	300,00	0,00
C PAKOLLISET VARAUKSET	30,00	400,00
2. Muut pakolliset varaukset	30,00	400,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	15,89	14,13
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	15,89	14,13
E VIERAS PÄÄOMA	1 100,38	2 084,87
I Pitkäaikainen	4,50	4,50
5. Saadut ennakot	4,50	4,50
II Lyhytaikainen	1 095,88	2 080,37
2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	0,00	50,00
6. Ostovelat	538,09	1 252,54
7. Liitymismaksut ja muut lyhytaikaiset velat	59,33	75,53
8. Siirtovelat	498,45	702,30
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 622,96	26 186,48
TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	96,80	91,91
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	10,56	9,27
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	13 913	12 554
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	6 594	5 958
Lainakanta 31.12., 1000 eur	0	55
Lainakanta, €/asukas	0	24
Lainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 eur)	164	206
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	78	98
Lainasaamiset 31.12., 1000 eur	417	417
Asukasmäärä	2110	2107

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuus-%:	$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Suhteellinen vekaantuneisuus-%:	$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Lainakanta 31.12.:	Vieras pääoma - (Saadut enn.+ ostov.+ Siirtov.+ Muut velat)
Lainat ja vuokravastuut	Lainakanta+vuokravastuut (liitetiedoista)
Lainasaamiset 31.12.:	Sijoitukseen merkityt lainasaamiset ja muut lainasaamiset

KOKONAISTULOT JA-MENOT

TULOT	2023		2022	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	2 394	22,5	3 022	13,4
Verotulot	6 439	60,4	11 007	48,9
Valtionosuudet	1 412	13,3	8 379	37,2
Korkotuotot	112	1,1	16	0,1
Muut rahoitustuotot	64	0,6	63	0,3
Tulorahoituksen korjaukset				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 13	0,0		0,0
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	94	0,9		0,0
Pys. vast. hyödykkeiden myyntitulo	149	1,4	39	0,2
Rahoitustoiminta		0,0		0
Antolainasaamisten vähennykset		0,0		0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0		0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0		0
Kokonaistulot yhteensä	10 652	100,1	22 526	100,0

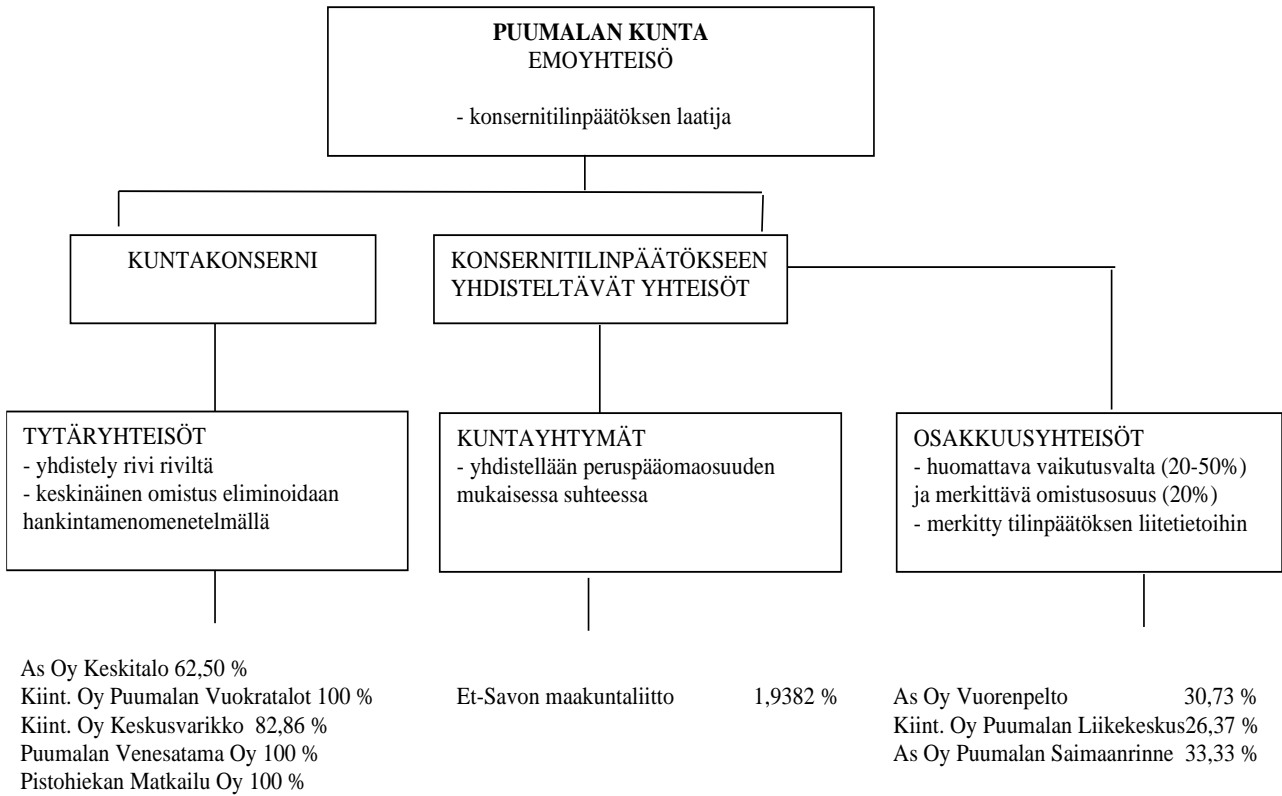
MENOT	2023		2022	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Toiminta				
Toimintakulut	7 953	79,4	21 150	91,1
Korkokulut	0	0,0	2	0,0
Muut rahoituskulut	1	0,0	14	0,1
Satunnaiset kulut		0,0		0,0
- pakollisten varausten väh.	370	3,7		0,0
- myyntitappiot	- 15	-0,1		0,0
		0,0		0,0
Investoinnit		0,0		0,0
Investointimenot	1 663	16,6	2 005	8,6
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset		0,0		0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	50	0,5	50	0,2
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0		0
Oman pääoman vähennykset		0		0
Kokonaismenot yhteensä	10 022	100,0	23 221	100,0

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 629,97

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 629,97

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

KONSERNIRAKENNE

SELONTEKO KUNTAKONSERNIN TOIMINNASTA, TALOUDESTA JA VALVONNASTA

Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Puumalan kunnanvaltuusto on 2.5.2017 hyväksynyt konserniohjeen. Konserniohjetta sovelletaan kaikissa kuntakonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5§:ssä tarkoitettu määräysvalta. Konserniohjetta sovelletaan tytäryhteisöissä siltä osin, kuin se ei aiheuta ristiriitaa erityislainsäädännön (esim. osakeyhtiölaki, säätiölaki, kirjanpitolaki, laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja aravalaki) kanssa. Konserniohje merkitään tiedoksi tai hyväksytään tytäryhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä. Osakkuusyhteisöissä konserniohjetta noudatetaan kunnan päätävänsä asettamissa rajoissa.

Kunnanvaltuusto (15.12.2022 §52) on talousarviossa linjannut kuntakonsernia koskevat tavoitteet.

Puumalan kunnan tytäryhteisöistä merkittävin on KOY Puumalan Vuokratalot. Kiinteistöosakeyhtiö Puumalan vuokrataloille asetettu tavoite on, että yhtiön liikevaihto pysyy vakaana ja asuntojen täyttöastetta seurataan säännöllisesti.

Liikevaihto on vuodesta 2019 saakka kehittynyt suotuisasti ollen vuonna 2023 noin 493 000 euroa, kun se vuonna 2019 oli 424 800 euroa. Liikevaihdon nousuun on kaksi keskeistä syytä: vuokrien varsin maltillinen korotus ja täyttöasteen kasvaminen. Vuokrankorotus tehtiin myös vuodelle 2024. Yhtiön taseen loppusumma on noin 1,6 miljoonaa euroa. Yhtiön tilikauden tulos oli liikevaihdon kasvusta huolimatta kuitenkin 38 000 euroa tappiollinen johtuen korkojen nousemisesta. Yhtiöllä oli velkaa 1,68 miljoonaa euroa. Vuokrataloyhtiöiden oma pääoma on 115 000 negatiivinen. Vuoden 2024 aikana on syytä toteuttaa lainajärjestely siten, että kunta pääomittaa yhtiötä. Tämän ohella on kuitenkin syytä tarkistaa edelleen vuokria, vesimaksuja ja mm. autopaikkamaksuja, kilpailuttaa kiinteistöhuollon palvelut ja vakuutukset sekä priorisoida asuntojen korjaustoimenpiteitä osana laajempaa kokonaistarkastelua.

Asunto-osakeyhtiö Keskitalolle asetettu tavoite on, että yhtiön talous pysyy tasapainossa. Kummallekin yhtiölle asetettiin tavoite, että taloyhtiöt osallistuvat vuonna 2023 kunnan asuinkiinteistöjen kuntokartoitukseen. Keskitalon talous on tasapainossa ja tulos niukasti voitollinen.

Tavoitteiden mukaisesti kumpikin yhtiö osallistui toimintavuonna asuinkiinteistöjen kuntokartoitukseen. Keväällä 2024 kuntokartoituksen tuloksista laadittiin tilannekuva, joka esiteltiin valtuustoseminaarissa. Poliittisilta ryhmiltä pyydettiin evästystä jatkovalmistelun pohjaksi. Kunta tulee sekä purkamaan asuntokantaa, että remontoimaan sitä.

Kuntakonserniin kohdistuu henkilöriski, sillä taloyhtiöiden isännöinti on pitkälti yhden ihmisen varassa. Sijaistukset koko isännöintitoiminnan osalta eivät ole käytössä ja kirjanpito-ohjelma ei ole sama kuin kunnan ohjelmisto. Toimintavuoden aikana kartoitettiin sijaistuksen aukkokohtat jatkotoimenpiteitä varten.

Kuntakonserniin kohdistuu Vuokrataloyhtiön osalta taloudellinen riski siten, että maksuvalmius on heikko. Toimenpiteitä jatkon osalta on kuvattu edellä. Vuokrataloyhtiöiden rahoitusasema on tiukka tulevaisuudessa, sillä kiinteistöihin kohdistuu merkittäviä kunnostustarpeita.

Tytäryhteisöihin kohdistuva riski on myös väestön ikääntyminen, minkä johdosta on todennäköistä, että väkimäärä laskee tulevina vuosikymmeninä. Vuokratalojen tulisi pystyä vastaamaan tulevaisuuden vuokra-asumisen tarpeisiin ja pystyä sopeuttamaan toimintaa hallitusti.

Konsernin merkittävin muutos toimintavuoden aikana oli se, että Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä ESSOTE lakkasi hyvinvointialueiden aloittaessa toiminnan.

KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toimintatuotot	2 866 228,46	17 353 923,17
Toimintakulut	-8 299 682,48	-34 949 657,74
Osuus osakkuusyhteisöjen tuloksesta		913,17
TOIMINTAKATE	-5 433 454,02	-17 594 821,40
Verotulot	6 439 009,78	11 006 579,85
Valtionosuudet	1 412 257,00	8 379 443,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	95 427,00	16 551,74
Muut rahoitustuotot	69 285,70	70 453,01
Korkokulut	-50 006,09	-32 418,37
Muut rahoituskulut	-1 764,39	-31 922,97
VUOSIKATE	2 530 754,98	1 813 864,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn. muk. poistot	-927 913,29	-1 148 407,59
Arvonalentumiset		-2 217,00
Satunnaiset erät		-15 780,07
TILIKAUDEN TULOS	1 602 841,69	647 460,20
Tilinpäätössiirrot		79 857,89
Vähemmistöosuudet	4 045,33	4 734,31
Tilikauden yli- alijäämä	1 606 887,02	732 052,40
TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	34,53	49,65
Vuosikate/Poistot, %	272,74	157,95
Vuosikate, eur/asukas	1 199,41	860,88
Asukasmäärä	2110	2107

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 530 754,98	1 813 864,86
Satunnaiset erät		-17 997,07
Tulorahoituksen korjauserät	-367 971,66	70 456,71
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 782 626,93	-2 777 785,83
Rah.osuudet investointimenoihin	124 016,29	97 074,87
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	148 600,00	55 368,09
Toiminnan ja investointien rahavirta	652 772,68	-759 018,37
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-101,74
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		479 162,15
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-115 574,52	-248 655,27
Lyhytaikaisten lainojen muutos	49 714,28	
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-529 800,11	708 392,93
Rahoituksen rahavirta	-595 660,35	938 899,81
Rahavarojen muutos	57 112,33	179 881,44
Rahavarat 31.12.	8 543 376,57	9 145 850,41
Rahavarat 1.1.	8 486 264,24	8 966 070,71
	57 112,33	179 779,70

TUNNUSLUVUT:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, 1000 € 2 999 3 470Investointien tulorahoitus, % 152,58 67,66Pääomamenojen tulorahoitus, % 142,64 61,92Lainanhoitokate 11,89 2,64Kassanriittävyys 308,0 88,0

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus %: $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$ Pääomamenojen tulorahoitus. %: $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$ Lainanhoitokate: $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	16 402 490,28	20 909 237,62
Aineettomat hyödykkeet	302 118,48	373 768,30
Aineettomat oikeudet	302 118,48	373 768,30
Aineelliset hyödykkeet	15 124 285,92	19 585 755,60
Maa- ja vesialueet	1 626 737,00	1 620 016,49
Rakennukset	8 598 925,70	12 675 758,13
Kiint. Rakenteet ja laitteet	4 497 777,08	4 643 363,17
Koneet ja kalusto	311 947,27	478 289,33
Muut aineelliset hyödykkeet	16 624,47	18 970,50
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	72 274,40	149 357,98
Sijoitukset	815 012,66	879 666,64
Osakkeet ja osuudet	802 323,01	861 317,30
Muut lainasaamiset	12 689,65	12 689,65
Muut saamiset		5 659,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	161 073,22	70 047,08
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 442 553,54	12 175 274,81
Vaihto-maisuus	10 268,47	86 990,15
Saamiset	888 908,50	2 942 434,25
Lyhytaikaiset saamiset	888 908,50	2 942 434,25
Rahoitusarvopaperit	1 667 783,00	1 667 783,00
Rahat ja pankkisaamiset	6 875 593,57	7 478 067,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 845 043,82	33 084 512,43

	2023	2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	23 126 825,06	22 705 533,61
Peruspääoma (kunta)	9 808 938,74	10 678 156,24
Muut omat rahastot	724 766,07	735 067,24
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	10 986 233,24	10 534 466,48
Tilikauden yli-/alijäämä	1 606 887,01	757 843,65
VÄHEMMISTÖSUUDET	6 153,22	-2 960,98
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	23 850,00
Vapaaehtoiset varaukset		23 850,00
PAKOLLISET VARAUKSET	30 000,00	571 432,08
Muut pakolliset varaukset	30 000,00	571 432,08
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	175 966,97	93 553,07
VIERAS PÄÄOMA	2 506 098,57	9 693 104,65
Pitkäaikainen korollinen	1 223 579,00	5 152 277,46
Pitkäaikainen koroton		2 626,24
Lyhytaikainen korollinen	113 005,16	173 671,94
Lyhytaikainen koroton	1 169 514,41	4 364 529,01
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 845 043,82	33 084 512,43

TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	90,25	70,16
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	23,03	26,32
Kertynyt yli-/ alijäämä 1000 €	12 593	11 292
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/asukas	5968	5626
Konsernin lainat, €/asukas	633	2 654
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	1 337	5 326
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	13	18
Velat ja vastuut % käyttötuloista	25	29
Kunnan asukasmäärä	2110	2007

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuus-%:	$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. Var.}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Suhteellinen velkaantuneisuus-%:	$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Lainakanta 31.12.:	$\text{Vieras pääoma} - (\text{Enn.} + \text{ostov.} + \text{Siirtov.} + \text{Muut velat})$
Lainasaamiset 31.12.:	Sijoituksiin merkityt lainasaamiset ja muut lainas.
Velat ja vastuut % käyttötuloista:	$100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut enn.} + \text{vuokra- ja leasingvastuut}) / \text{käyttötulot}$

ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain 70 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että vuoden 2023 tulos on 1 658 426 euroa voitollinen. Tulos sisältää sosiaali- ja terveystalouteen vuoden 2022 tilinpäätöksessä tehdyn varauksen osittaisen purkamisen. Pakollista varausta puretaan käyttämättömänä 318 954 euroa ja varausta jätetään purkamatta 30 000 euroa, sillä Vaalijalan tuloksen käsittely on edelleen hallinto-oikeuden käsiteltävänä.

Lisäksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että tuloksesta tehdään 300 000 euron vapaaehtoinen varaus, joka kohdennetaan purku- ja remontointikustannuksiin tuleville vuosille. Varaus huomioiden vuoden 2023 ylijäämäksi muodostuisi 1 358 423 euroa, joka siirretään edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä -tilille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

KUNTASTRATEGIA VUOSILLE 2022-2026

Visiomme

Saaristokunta Puumala 2025 on **uuden työn ja rohkeiden ratkaisujen** kunta, joka on hyvinvoivien ihmisten koti Saimaalla

Arvomme

Asiakaslähtöisyys
Avoimuus
Positiivisuus
Tasa-arvoisuus
Yhteistyökykyisyys

HYVINVOINTI	tavoitetaso vuodelle 2023	toteuma
Ikävakioitu sairastavuusindeksi	113	102,8 (vuodelta 2021; tilastoja ei saatavana vuosilta 2022 ja 2023)
Osallistavien toimenpiteiden lukumäärä (esim. tilaisuudet, ennakoarvioinnit)	ennakoarvioinnit otettu käyttöön	Ennakoarviointiohjeistus ja -lomakkeet laadittu, ei vielä toteutuneita arviointeja
Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit	3200 tuntia opiskelijamäärä kasvava	Opetusta 3274 (n. +125 vuoteen 2022) Opiskelijoita 1772 (+72 vuoteen 2022)
Asiakastytyväisyyskysely kunnan palveluista joka toinen vuosi	Asiakastytyväisyyskysely toteutettu ja arvosana vähintään hyvä	ei toteutettu
Veropohjan kehitys	positiivinen	ei verrattavissa edelliseen vuoteen
Vuosikate kattaa poistot	tavoite keskipitkällä aikavälillä	kolminkertaisesti
Käyttötalouden menokehitys	menokehitys maltillinen, inflaatiosta johtuvaa menokehitystä ei tule ylittää	ei verrattavissa edelliseen vuoteen
Lainakanta	ei lisälainan tarvetta vuodelle 2023	toteutui. Viimeinen lainaerä maksettiin pois.

LAATUASUMINEN	tavoitetaso vuodelle 2023	seuranta
Myydyt kunnan tontit / vuosi	2 kpl / vuosi	1
Omakotitalojen ja vapaa-ajan asuntojen rakennusluvut / vuosi	omakotitalojen rakennuslupia 4 kpl / vuosi vapaa-ajan asuntojen rakennuslupia 25 kpl / vuosi	4 14
Käyttötarkoituksen muutosten määrä / vuosi	8 kpl / vuosi	13

SAIMAA	tavoitetaso vuodelle 2023	seuranta
Pistohiekan tonttien myynti/maanvuokrasopimukset	2 kpl / vuosi	0
Vierasvenesataman kävijämäärä (yöpymiset)	1400 (vuonna 2022 yht. 1225)	1302 venettä (n. 3250 henkilöyöpymistä)
Sataman asiakastyytyväisyyskysely	Toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely. Palvelujen käyttäjät ovat tyytyväisiä ja valmiita suosittelemaan Puumalan satamaa toisille kävijöille.	Toteutettu harjoittelijan työstämänä. Julkaistaan maaliskuussa 2023.

YRITTÄJYYS	tavoitetaso vuodelle 2023	seuranta
Yritysten lukumäärän nettomuutos	positiivinen	+2
Kuntabarometrin tulos	tavoite vuodelle 2024 eli seuraavaan mittaukseen: säilyttää maakunnan ykkössija ja arvosanan taso	-
Yksityisten työpaikkojen lukumäärä	kasvava	vuonna 2022: 214 (vuonna 2021: 218)
Työttömyysaste	alle 8,5	8,9

LAPSIPERHEET	tavoitetaso 2023	seuranta
Asiakaskysely lapsiperheille joka toinen vuosi	toteutetaan kysely	Varhaiskasvatuksessa oleville perheille toteutettu
Lapsiperheiden osuuden kehitys	kasvava	Kasvanut hieman (17,9%/2021 ⇒ 18,7%/2022)
Vaikutusarviointien toteuttaminen / vuosi	ennakkovaikutusten arviointi on otettu toimintavuonna käyttöön	Ennakoarviointiohjeistus ja -lomakkeet laadittu, ei vielä toteutuneita arviointeja
Yrittäjyyskasvatusta tukevat toimenpiteet	yrittäjyyskasvatuskurssin valmistelu	Toteutunut osin. Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelmaa on laadittu ja yrittäjyyskurssin sisältöä kehitetty.

HENKILÖSTÖPOLITIIKKA	seuranta
Puumalan kunta on vetovoimainen työpaikka	Avoimiin työpaikkoihin on saatu pääosin hyvin hakijoita. Vaihtuvuus oli toimintavuoden aikana kohtuullisen vähäistä.
Tavoite- ja arviointikeskustelujen merkitystä nostetaan osaamisen tunnistamisessa ja kehittämisessä (strategiset tavoitteet – henkilökohtaiset tavoitteet – osaamisen kehittäminen)	Esihenkilön ja alaisen väliset palaute- ja tavoitekeskustelut käydään vuosittain. Keskusteluissa käydään läpi työntekijän perustehtävä, tavoitteet, ammattitaito, mahdolliset toiminnalliset tai työn organisoinnin muutokset, ammatillisen osaamisen vaatimuksissa tapahtuvat muutokset sekä niiden syyt, osaamisen kehittäminen ja koulutustarpeet. Osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan koulutuksen lisäksi kaikkea työssä, työyhteisössä ja yhteistyöverkostoissa tapahtuvaa oppimista ja toimintatapojen uudistamista.
Eläköitymisiin varaudutaan koko organisaation tasolla	Henkilöstön eläköitymisiä seurataan vuosittain laadittavassa henkilöstö- ja koulutussuunnitelman eläköitymisennusteessa, jolloin vapautuviin tehtäviin rekrytoinnit voidaan käynnistää etupainotteisesti. Eläköitymisten yhteydessä harkitaan aina tehtäväkuvan uudistamista ja mahdollista yhdistämistä toiseen tehtävään.
Sijaistajalla on riittävät tiedolliset ja taidolliset valmiudet tehtävän hoitamiseen	Sijaistuksiin on kiinnitetty erityistä huomiota, esimerkkinä talous- ja palkkahallinto sekä toimielinten pöytäkirjanpitäjien tehtävät.
Työhyvinvointia rakennetaan yhdessä työnantajan ja työntekijöiden kanssa	Tarjottu uusina henkilöstöetuina polkupyöräetu ja Epassi liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointipalveluihin.

OMISTAJAPOLITIIKKA	seuranta
Hankevetoinen eteneminen muutostöissä/kiinteistöhankinnassa. Laajemmat muutostyöt vaativat perusteellisen riskiarvion ja yritysvaikutusten arvioinnin.	Luotsiaseman kiinteistö hankittiin keväällä 2023 ja tavoitteena satama-alueen laajentaminen. Ei merkittäviä muutostyökohteita.
Kunnan omiin palvelutarpeisiin hankittava kiinteistöjen pinta-ala ei kasva ilman erityisiä perusteita	Kiinteistöjen pinta-ala ei kasvanut.
Kunnan omat tilat ovat terveellisessä ja turvallisessa kunnossa.	Toteutuu
Sijoitustoiminnan perusteet pidetään ajan tasalla.	Toteutuu

KUNNAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2023

Kuntastrategian tavoite	Tavoitetta toteuttava toimenpide vuodelle 2023	Toteuma
PAINOPISTE: LAPSIPERHEET		
Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin toimeenpano, jalkauttaminen ja vaikutusarviointien toteuttaminen	Toimintasuunnitelman (visio, tavoitteet, tavoitteille toimenpiteet ja toimenpiteille mittarit) laadinta, hyväksyttäminen (Unicef) ja käyttöönotto.	Toteutunut osin. Toimintasuunnitelma ja tarvittavat lomakkeet on laadittu ja hyväksytetty valtuustolla. Vaikutusarviointeja ei ole vielä tehty.
Lapsen oikeuksien toteutuminen kaikkien lasten kohdalla, etenkin haavoittuvassa ja syrjäytymisuhan alla olevilla	Ennakkovaikutusten arviointimallin (sisään rakennettuna lapsivaikutusten arviointi) luominen ja käyttöönotto. Viranhaltijoiden kouluttaminen ennakkovaikutusten arvioinnin käyttöön. Luottamushenkilöiden perehdyttäminen vaikutusarvioiden tekemiseen. Nuorten vertaisohjaajatoiminnan kehittäminen.	Toteutunut. Toteutunut osin. Osa henkilöstöstä on perehdytetty, osa ei. Toteutunut osin. Malli on esitelty päätöksenteon yhteydessä ja valtuustoseminaarissa, mutta syvällisempi perehdyttäminen ei ole toteutunut. Ei ole toteutunut.
Yrittäjyyskasvatuksesta tehdään entistä näkyvämpää ja monipuolisempaa koko perusopetuksessa	Yrittäjyyskasvatuspolun rakentaminen osaksi koko koulun oppimispolkua, yrittäjyyskurssin sisällön kehittäminen ja toteuttaminen sekä yrittäjyysvierailut.	Toteutunut osin. Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelmaa on laadittu ja yrittäjyyskurssin sisältöä kehitetty.
Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen etsivän nuorisotyön avulla	Koulunuorisotyön mallin kehittäminen ja jalkauttaminen käytäntöön sekä jatkumon rakentaminen toiselle asteelle.	Valmistelussa
Toiselle asteelle siirtyvää nuorta ja hänen perhettään tuetaan	Yhteydenpitokäytänteiden kehittäminen ja yhteydenpidon tehostaminen toiselle asteelle siirtyviin nuoriin.	Valmistelussa

PAINOPISTE: HYVINVOINTI		
<p>Onnellinen ja toimintakykyinen kuntalainen</p>	<p>Sisäilman laadun seurantajärjestelmän toteuttaminen yhtenäiskoululle ja päiväkodille.</p> <p>Yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen perhetermiin ja neuvolan kanssa.</p> <p>Elämyksellisen, luonnonläheisen ja turvallisen opinpolun kehittäminen, painopisteinä positiivinen pedagogiikka ja hyvinvointi sekä Saimaa Geopark ja luontoliikunta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurikasvatussuunnitelman sulauttaminen koko koulun oppimispolkuun, oppimispolun toteuttaminen ja pilottivuosi lv 2022-2023. • Uusien oppilaiden saaminen 7. luokalle syksyllä 2023. • Koulun kerhotoiminnan laatukriteerien päivitys. • Kiusaamisen vastaisen suunnitelman sekä järjestyssääntöjen päivittäminen. <p>Perusopetuksen järjestäjän laadunhallinta- ja itsearviointikäytänteiden päivittäminen.</p>	<p>Kartoitettu erilaisia sisäilman seurantajärjestelmäratkaisuja, mutta ei toteutettu ratkaisujen kalleuden ja tarpeen vähäisyyden vuoksi</p> <p>Päiväkodin johtaja ja erityisopettaja ovat olleet mukana sekä Eloisan että Lasten ja nuorten Etelä-Savo -hankkeen tilaisuuksissa, joissa on kehitetty ja jaettu tietoa alueen palveluista perheille. Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja on ollut mukana Eloisan yhteistyöryhmissä (mm. perhepalvelut, Lasten ja nuorten palveluiden johtoryhmä ja kohtaamispaikkatoiminta)</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on tehty säännöllisesti retkiä lähiluontoon sekä Saimaan rannalle kaikenikäisten lasten kanssa. Lisäksi on toteutettu kaksi Geopark-retkeä (Pikku-Elsan metsätarinapolku ja Syrjäsalmen kalliomaalaukset), pilkkiretki, mustikankeruuretki, Metsämörritoimintaa ja linnunpönttöjen tekotalkoot.</p> <p>Positiivista pedagogiikkaa, kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja luontoliikuntaa sekä tutustumista GeoPark-kohteisiin on toteutettu yhtenäiskoulussa.</p> <p>Uusia oppilaita ei olla saatu 7. luokalle, kerhotoiminnan laatukriteereitä ei olla päivitetty.</p> <p>Koulun järjestyssäännöt on päivitetty, kiusaamisen vastaisen suunnitelman tekeminen on aloitettu.</p> <p>Ei toteutunut.</p>

	<p>Varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun ruokakasvatuksen kehittäminen yhteistyössä ruokapalvelujen (JSP) kanssa.</p> <p>Ikääntyneiden kuntalaisten liikuntapalvelutason ylläpitäminen.</p> <p>Työikäisten liikuntatoimintaan panostaminen Etsivä liikuntatyö Puumalassa -hankkeessa.</p> <p>Liikuntaneuvonnan vahvistaminen osana hyvinvointialueen elintapaohjausta, huomioiden myös nuoret.</p> <p>Liikuntapaikkasuunnitelman päivittäminen.</p> <p>Kulttuurihistoriallinen kävelyreitti kirkonkylään.</p>	<p>Yhteistyöpalaverit on pidetty 7.3. ja 7.9., mukana päiväkodinjohtaja, rehtori, ruokapalvelupäällikkö, JSP:n johtoa ja Eloisan ravitsemusterapeutti.</p> <p>Palvelutaso ylläpidetty</p> <p>Toteutettu</p> <p>Liikuntaneuvonnan yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa kehitetty.</p> <p>Valmisteilla</p> <p>Puumalan kulttuurihistoriallinen kyläkävely -kirjanen toteutettu</p>
<p>Vahvistetaan kuntalaisten ja monipaikkaisten ihmisten osallistumismahdollisuuksia kunnan kehittämiseen</p>	<p>Lastenkokouksien mallin kehittäminen.</p> <p>Säännöllisen päiväkotij- ja kouluruokailuarvioinnin kehittäminen ja käyttöönotto.</p> <p>Liikuntapalvelujen palautejärjestelmän ja kuntalaisten osallisuuden kehittäminen.</p> <p>Lasten (alle 13 v) osallisuuden vahvistamisen mallin kehittäminen.</p> <p>Kansalaisopiston osallisuusillan järjestäminen ja palautejärjestelmän uudistaminen.</p> <p>Kulttuuri-osallisuuden vahvistaminen (HYTE-kerroin) kulttuurikaveritoiminnan tmv. myötä.</p>	<p>Päiväkodin lapset ovat harjoitelleet päivittäin omien valintojen tekemistä ja esim. mielipiteen ilmaisemista hymynaamoilla. Lastenkokouksien mallia ei ole kehitetty.</p> <p>JSP on toteuttanut Ateriarati-kyselyn päiväkodin lapsille ja aikuisille viikolla 39. Päiväkodin johtaja, peruskoulun rehtori ja ruokapalvelupäällikkö (JSP)</p> <p>Käytännöt palautteen keräämiseen ja kuntalaisten osallisuuteen vakiintuneet.</p> <p>Toteutettu nuorisovaltuuston kanssa.</p> <p>Osallisuusilta järjestetty, palautejärjestelmän uudistaminen on vielä kesken.</p> <p>Oma poppoo -kulttuurikyydit ovat toteutuneet, kulttuurikaveritoiminta ei vielä.</p>

<p>Kansalaisopiston kurssitarjonnan uudistaminen ja monipuolistaminen</p>	<p>Yhteistyön lisääminen Etelä-Savon kansalaisopistojen kanssa ⇒ etäkurssien järjestäminen (saavutettavuuden lisääminen).</p> <p>Kansalaisopiston kurssitarjonnan laajentaminen vahvemmin eri aloille.</p>	<p>Yhteistyö lisääntynyt paljon</p> <p>Toteutunut</p>
<p>PAINOPISTE: YRITTÄJYYS</p>		
<p>Mahdollistetaan osaavan työvoiman saatavuus</p>	<p>Toteutetaan rekrykampanja yhteistyössä yritysten kanssa</p>	<p>Toteutettiin yhteistyössä yrittäjien kanssa rekrytointi kampanja printti ja digi kanavissa. Elinkeinkehittäjä järjesti yhteistyössä koulun ja ammattiopisto Samiedun kanssa Puumalan Rekrypäivän talvilomaviikkojen yhteydessä.</p>
<p>Yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönotto</p>	<p>Mallin luominen ja viranhaltijoiden kouluttaminen yrvan käyttöön / Eva. Luottamus henkilöiden perehdyttäminen vaikutusarvioiden tekemiseen.</p>	<p>Ennakkovaikutusten arvioinnin malli hyväksytty valtuustossa syksyllä 2023. Toimintamallin jalkauttaminen on hyvin alkuvaiheessa.</p>
<p>Kunnan ja yrittäjien vuorovaikutuksen lisääminen</p>	<p>Hankintakalenterin laajentaminen ja yritysvierailut</p>	<p>Hankintakalenteri toteutettu ja aikataulutettu tammikuussa 2023.</p> <p>Yrittäjien iltakahvit ja rahoitus sekä omistajanvaihdos info tilaisuuksia järjestettiin yhteensä 4 kertaa. Elinkeinkehittäjä koordinoi yhteistyössä yrittäjien kanssa uusia tapahtumia: Saariston Särpimet (Saimaa Region of Gastronomy hankkeen pilotointi) syyslooma ajankohdassa ja Jouluihin ajelupäivä Puumalassa jossa nostettiin esiin kirkonkylän kivijalkakaupan palveluita.</p>

PAINOPISTE: SAIMAA		
<p>Pistohiekalle rakentuu alueen erityispiirteitä kunnioittavaa hyvinvointimatkailua ja alueen palvelut monipuolistuvat</p>	<p>Kohdennettu markkinointikampanja investoreille</p> <p>Frisbeegolf-kentän rakentaminen tukirahoituksen ja yrittäjäyhteistyön kautta</p> <p>Jätevesijärjestelmän luvitus Aluehallintovirastolta</p> <p>Pistohiekan laiturin investointi ja venesatamapalvelukonseptin kehittäminen</p>	<p>Pistohiekan uuden matkailualueen vapaista tonteista toteutettiin markkinointikampanja joulukuussa 2023 alkaen. Markkinointikanavana toimivat Sanoma Media ja Alma Media sekä Facebook & Instagram kohdennetut mainokset. Uusipistohiekka.fi päivitettiin ajan tasalle ja houkuttelevammaksi. Markkinoinnissa hyödynnettiin tuoretta materiaalia alueelta, ympärivuotisuus huomioiden.</p> <p>Radan suunnittelu toteutettu ja rahoitushakemus laadittu sekä jätetty rahoittajalle helmikuussa 2024.</p> <p>Luvitusprosessi käynnissä vuodenvaihteessa, mustien vesien käsittelyjärjestelmien rakentaminen vuonna 2025</p> <p>Ykkösvaiheen louhepenger ja raskasponttonilaituri rakennettu kesällä 2023</p>
<p>Reitistöinfrastruktuurin laajentuminen</p>	<p>Lieviskänjoen melontareitin kunnostus yhteistyössä Ruokolahden ja Sulkavan kanssa</p>	<p>Reitin niitto toteutettu kertaalleen. Kumppanit hankittu. Rahoitushakemuksen valmistelu toteutettu ja päätös saatu (2/2024).</p>
<p>Saimaa Geopark tunnetaan kv-matkailualueena</p>	<p>Yhteistyö Metsähallituksen kanssa Pistohiekan SG-reitin rakentamisessa ja Norppa2-laavun toteuttamisessa (johon kunnalla ei ole omarahoitusta)</p> <p>Geopark- ja matkailukohteiden saavutettavuuden parantaminen Saavutettava Saimaa-hankkeen toimeenpanon kautta</p>	<p>Metsähallitus toteutti Pistohiekalle omalle alueelleen kunnostustoimenpiteitä sekä ojien ylikulkusillat. Geopark-polun toteutus tapahtuu vuonna 2024.</p> <p>Hop On Hop Off bussi- ja risteilymatkat Saavu Saimaalle -hankeyhteistyön avulla. Saimaa Hop On Hop Off -retket sekä useita yrittäjien Geopark-retkiä varattavissa Visit Puumala verkkokaupasta.</p>

<p>Kirkonkylän ja sataman yleissuunnitelman toimenpiteitä viedään päätöksentekoon ja toteutukseen koko strategiakauden.</p>	<p>Luotsiaseman alueen kehittäminen: maanhankinta ja liiketoimintakonseptin luominen alueelle</p> <p>Veneilijöiden Veera-huoltorakennuksen rannan pihalueen ratkaisut.</p> <p>Kantatie 62 suunnittelukilpailun toteuttaminen (kulttuuriperinnön hyödyntäminen)</p>	<p>Maanhankinta toteutettu. Konseptisuunnitelman kilpailutus keväällä 2024.</p> <p>Uusittu piharakenteet asfaltointineen, poistettu pilaantuneet maat, rakennettu valmius padel-kentälle</p> <p>Kilpailu käynnissä vuodenvaihteessa</p>
<p>PAINOPISTE: LAATUASUMINEN</p>		
<p>Toimivat tietoliikenneyhteydet</p>	<p>Laajakaistahankkeen toteutumisen edistäminen yhteistyössä MPY kanssa. Tilaisuudet ja viestintä toteutukseen.</p>	<p>Neljästä hankealueesta yksi eli Mannilanniemi toteutui.</p>
<p>Edistetään kerrostalo- ja rivitaloasumisen asuntotuotantoa</p>	<p>Kunnan omien vuokra-asuntojen ja kunnan tytäryhtiöiden vuokra-asuntojen kunto- ja korjaustarpeiden kartoitus.</p> <p>Vanhan Sairaalan tontin kaavoittaminen asuntotuotantoon soveltuvaksi. Tarjouskilpailun toteuttaminen ja investoinnin löytäminen.</p>	<p>Kilpailutettu ja teetetty vuokra-asuntojen PTS-suunnitelmat. Lisäksi valmisteltu selvitystä vuokra-asuntojen tilannekuvasta, joka esitellään valtuustolle keväällä 2024.</p> <p>Vanhan, säilytettäväksi määrätyn sairaalan inventointi tehty. Maastomallin mittausdata tilattu ja saatu. Konseptisuunnitelma tilattu.</p> <p>Muut strategiaa tukevat olennaiset toimet: Keskustie 10 -tontin kaavoituksen toteuttaminen sekä kerrostalo- ja kauppahankkeen aloitus yritysvetoisesti.</p>
<p>Kasvatetaan omarantaisten tonttien tarjontaa</p>	<p>Kanttorilanrannan alueen kehittäminen omarantaan asumiseen.</p>	<p>Ei edennyt maanomistustilanteen vuoksi.</p>

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

PUUMALAN KUNTA	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2024	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	4 617 627 €	3 184 401 €	3 184 401 €	3 621 538 €	114	-996 089
Toimintamenot	-22 745 007 €	-9 249 735 €	-9 294 735 €	-9 179 660 €	99	13 565 348
TOIMINTAKATE	-18 127 380 €	-6 065 334 €	-6 110 334 €	-5 558 122 €	91	12 569 259
Toimintakate euroa/asukas	-8 603 €	-2 930 €	-2 952 €	-2 634 €	89	5 969
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	3 022 275 €	2 247 201 €	2 247 201 €	2 394 463 €	107	-627 811
Toimintamenot	-21 149 655 €	-8 312 535 €	-8 357 535 €	-7 952 585 €	95	13 197 070
TOIMINTAKATE	-18 127 380 €	-6 065 334 €	-6 110 334 €	-5 558 122 €	91	12 569 259

HALLINTOPALVELUIDEN TOIMIALA

KUNNANJOHTAJA	TP 2022	TA 2023		TP 2023	Toteuma %	Muutos €
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	823 197 €	325 616 €		453 355 €	139	-369 842
Toimintamenot	-14 527 580 €	-2 009 454 €		-1 661 782 €	83	12 865 798
TOIMINTAKATE	-13 704 383 €	-1 683 838 €		-1 208 427 €	72	12 495 956
Toimintakate euroa/asukas	-6 504 €	-813 €		-573 €	70	5 932
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	749 697 €	249 516 €		377 259 €	151	-372 438
Toimintamenot	-14 236 624 €	-1 935 809 €		-1 366 842 €	71	12 869 782
TOIMINTAKATE	-13 486 926 €	-1 686 293 €		-989 583 €	59	12 497 344

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma:

Vuonna 2023 toimitetaan eduskuntavaalit

Keskusvaalilautakunnan sihteeri	TP 2022	TA 2023		TP 2023	Toteuma %	Muutos €
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	5 219 €	4 250 €		4 550 €	107	-669
Toimintamenot	-4 313 €	-12 175 €		-7 821 €	64	-3 508
TOIMINTAKATE	906 €	-7 925 €		-3 270 €	41	-4 177
Toimintakate euroa/asukas	0 €	-4 €		-2 €	40	-2
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	5 219 €	4 250 €		4 550 €	107	-669
Toimintamenot	-4 313 €	-12 175 €		-7 821 €	64	-3 508
TOIMINTAKATE	906 €	-7 925 €		-3 270 €	41	-4 177

Talouden ja toiminnan toteuma:

Eduskuntavaalit toteutettu. Ei valituksia. Ennakköäänestys toimitettiin kunnantalolla sekä yhtenä päivänä Hurissalon kylätalolla. Eduskuntavaaleissa 2023 oli äänioikeutettuja 1983. Ennakkoon äänestäneiden määrä oli 929 (46,8%), vaalipäivänä 452 (22,8%), jolloin äänestäneiden määrä yhteensä oli 1381 (69,6%). Vuoden 2023 eduskuntavaaleista aiheutuneista menoista on saatu valtiolta kertakorvaus 2,40 euroa jokaisesta äänioikeutetusta kunnan asukkaasta. Eduskuntavaaleissa 2023 äänioikeutettuja oli 1983, jolloin kertakorvaus on yhteensä 4 759,20 euroa (1983 x 2,40€). Keskusvaalilautakunnan toimintakulut olivat noin -7800 euroa, mikä on 64%. Toimintakatteen muodostui noin -3200 euroa, toteuma prosentti on 41.

KUNNANVALTUUSTO**Palvelusuunnitelma:**

Kunnanvaltuusto käyttää kuntalain mukaisesti kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuustossa on 19 jäsentä, joista yksi toimii puheenjohtajana ja kolme varapuheenjohtajina. Puheenjohtajisto valitaan kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

Kunnanjohtaja	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Valtuuston kokouksia	7	6	6		
Käsitellyjä asioita	55	45	55		
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	41 €	100 €	109 €	109	68
Toimintamenot	-53 343 €	-63 353 €	-43 328 €	68	10 015
TOIMINTAKATE	-53 302 €	-63 253 €	-43 220 €	68	10 082
Toimintakate euroa/asukas	-25 €	-31 €	-20 €	67	5
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	41 €	100 €	109 €	109	68
Toimintamenot	-33 368 €	-42 619 €	-22 594 €	53	10 775
TOIMINTAKATE	-33 327 €	-42 519 €	-22 485 €	53	10 842

Talouden ja toiminnan toteuma:

Valtuusto käsitteli toimintavuoden aikana 55 asiaa. Merkittävimmät asiat olivat kirkonkylän alueen Kortteli kolmen kaavamuutoksen hyväksyminen ja Keskustie 10 tontin myynti sekä Luotsiaseman hankinta kunnalle. Kunnanvaltuusto hyväksyi useita ohjelmia, kuten hyvinvointisuunnitelman, ennakkovaikutusten arvioinnin mallin, kotoutumishjelman, ikäohjelman sekä maa- ja asuntopoliittisen ohjelman. Lisämäärärahoja investointeihin myönnettiin kolme ja käyttötalouden puolelle yksi. Valtuusto hyväksyi Mikkelin seudun työllisyyspalveluiden järjestämissopimuksen. Toimintavuoden aikana valtuusto teki myös henkilövalintoja toimielimiin. Merkittävä toimintavuoden päätös oli tuloveroprontin laskeminen 6,86 prosentista 6,6 prosenttiin.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma:

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kunnan toimintaa ja johtaa hallinnon ja talouden tarkastusta. Toimikausi on valtuustokausi.

Tarkastuslautakunnan sihteeri	TP 2022	TA 2023		TP 2023	Toteuma %	Muutos €
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	0 €	0 €		0 €		0
Toimintamenot	-21 075 €	-27 686 €		-16 054 €	58	5 021
TOIMINTAKATE	-21 075 €	-27 686 €		-16 054 €	58	5 021
Toimintakate euroa/asukas	-10 €	-13 €		-8 €	57	2
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	0 €	0 €		0 €		0
Toimintamenot	-20 205 €	-26 673 €		-15 043 €	56	5 161
TOIMINTAKATE	-20 205 €	-26 673 €		-15 043 €	56	5 161

Talouden ja toiminnan toteuma:

Tarkastuslautakunta kokoontui 12 kertaa ja kuuli viranhaltijoita ja työntekijöitä. Tarkastuslautakunnan toimintakate oli noin 15 000 euroa, mikä on 56 % budjetoidusta.

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta ja käyttää kunnan puhevaltaa kuntalain mukaisesti. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanhallitus johtaa myös elinkeinopolitiikkaa, työllistämistoimintaa, saaristoalueiden kehittämistä, maankäytön suunnittelua, maapolitiikkaa, arkistotoimeja ja kuntayhteistyötä. Kunnanhallitus johtaa koko kuntakonsernin toimintaa. Kunnanhallitus toimii kunnan jäteviranomaisena. Uutena kokonaisuutena kunnanhallituksen on kotoutumispalvelut, jotka siirtyvät kunnan vastuulle vuoden 2023 alusta. Hallitus on varautunut myös ukrainalaisten vastaanottamiseen ja palveluiden järjestämiseen. Vuoden 2023 aikana päivitetään myös varautumissuunnitelmia. Toimikausi on kaksi vuotta.

Kunnanjohtaja	TP 2022	TA 2023		TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Kunnanhallituksen kokouksia	13	11		11		
Käsiteltyjä asioita	211	175		192		
Verotuskustannukset, euroa	47 465	25 000		17 487		
Työttömyysaste, keskimäärin	9	9		8		
Työmarkkinatuen kuntaosuus, euroa	90 846	95 000		113 557		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	58 192 €	42 100 €		52 323 €	124	-5 868
Toimintamenot	-490 754 €	-595 208 €		-495 658 €	83	-4 904
TOIMINTAKATE	-432 563 €	-553 108 €		-443 335 €	80	-10 772
Toimintakate euroa/asukas	-205 €					
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	58 192 €	42 100 €		52 323 €	124	-5 868
Toimintamenot	-480 381 €	-584 185 €		-484 638 €	83	-4 258
TOIMINTAKATE	-422 189 €	-542 085 €		-432 315 €	80	-10 126

Talouden ja toiminnan toteuma:

Kunnanhallitus käsitteli 192 asiakohtaa. Valtuuston päätöksentekoon menneiden asioiden lisäksi hallitus päätti mm. kunnan hakeutumisesta Sustainable Travel Finland -ohjelmaan ja status saatiinkin jo keväällä 2023 neljäntenä kuntana Suomessa. Toimintavuoden aikana kilpailutettiin mm. haja-asutusalueen jätekuljetukset ja sähkönhankinta. Kunnalla, Mikkelin vastaanottokeskuksella ja Maahanmuuttovirastolla oli ukrainalaisten kotouttamisesta kuntamallisopimus vuoden 2023 loppuun saakka. Hallitus käsitteli toimintavuoden aikana yhdeksän poikkeamishakemusta, jotka koskivat vapaa-ajan asunnon muuttamista vakituiseksi asunnoksi. Kunta otti käyttöön Intrumin perintäpalvelut, mikä on merkittävästi vähentänyt saatavien määrää. Sponsori- ja yhteistyösopimuksia solmittiin ja päivitettiin mm. Rantakekkereiden, Pinja Yläharjun, Siltakemmakoiden ja Hayridejamboree -tapahtuman kanssa. Kunnanhallitus käynnisti reitistöjen kehittämisen sekä Lieviskänjoen melontareitin kunnostamisen hankkeiden avulla sekä ympäristötäideoskilpailun. Lisäksi hallitus aloitti vesihuollon organisoitumisen tulevaisuutta koskevan selvitystyön. Lausuntoja lakiesityksistä ja edunvalvontakohteista annettiin useita. Lisäksi käsiteltiin muutamia maanvuokrasopimuksia. Saaristoasioita hoidettiin edunvalvonnan kautta ja kunnanjohtaja on saaristoasiain neuvottelukunnan sihteeristön jäsen.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO**Palvelusuunnitelma:**

Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueelle. Ympäristöterveydenhuollon palvelut siirtyvät puolestaan järjestettäväksi isäntäkuntamallilla Savonlinnan kaupungin kanssa. Alkuvuoden aikana valmistellaan myös palveluasumisen vuokrien laskutuksen siirto hyvinvointialueelle. Jatkossa asukkaat olisivat suoraan hyvinvointialueen vuokralaisia ja kunnalla on kiinteistöistä vuokrasopimus hyvinvointialueen kanssa.

Kunnanjohtaja	TP 2022	TA 2023		TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Yli 75-vuotiaiden asukkaiden osuus koko väestöstä	-	19		21,3		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	424 279 €	0 €		61 077 €		-363 202
Toimintamenot	-12 879 103 €	-121 170 €		-16 172 €	13	12 862 932
TOIMINTAKATE	-12 454 824 €	-121 170 €		44 905 €	-37	12 499 730
Toimintakate euroa/asukas	-5 911 €	-59 €		21 €	-36	5 932
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	424 279 €	0 €		61 077 €		-363 202
Toimintamenot	-12 657 803 €	-121 170 €		205 124 €	-169	12 862 928
TOIMINTAKATE	-12 233 524 €	-121 170 €		266 201 €	-220	12 499 726

Talouden ja toiminnan toteuma:

Hyvinvointialue Eloisa aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta. Vastuualueen nimi on muutettu jo ympäristöterveydenhuolloksi, vaikka se sisältää vielä vuoden 2023 osalta sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä kehitysvammaisten palveluasumiseen liittyviä kustannuksia ja tuloja. Ikäihmisten palveluasuminen siirtyi maaliskuussa 2023 hyvinvointialueen laskutettavaksi ja samalla kiinteistöjen vuokrauskäytäntö Eloisan kanssa yhtenäistettiin. Vastuualueella näkyy myös pakollisen varauksen osittainen tuloutus (319 000 e), jota on käsitelty aiemmissa luvuissa. Vastuualueella näkyy kehitysvammaisten palveluasumisen vuokratuloja reilu 30 000 euroa. Nämä vuokratulot poistuvat vuoden 2024 alusta, kun yksikön asukkaat muuttivat Mäntykotiin. Savonlinnan kaupungilta ostettava terveysvalvonta toteutui lähes budjetoidusti ja siihen käytettiin 27 000 euroa. Eläinlääkinnän kustannukset olivat noin 78 000 euroa eli vajaat 10 000 euroa yli budjetoidun, mutta niihin saadaan palautusta v.2024 noin 5 000 euroa. Palautus ei näy tilinpäätösluvuissa, sillä ympäristöterveydenhuollon tilinpäätös valmistui kunnan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen.

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Vastuualueen tehtävänä on tuottaa hallinto-, talous-, atk- ja henkilöstöhallinnon palvelut koko kunnan ja tarvittaessa myös kuntakonsernin ja yhteistoimintakuntien käyttöön. Lisäksi tehtäviin kuuluu muun muassa kunnan yleisasiakaspalvelu, arkistotoimen hoitaminen ja asiointipisteen ylläpito. Lisäksi hallinto- ja talouspalveluiden vastuulla on tietosuojasiat.

Hallintopäällikkö	TP 2022	TA 2023		TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Lähetetyt myyntilaskut kpl	2 957	6 500		5 830		
Työterveyshuollon bruttokulut, euroa	50 693	40 000		37 750		
Korkokulut, euroa	1 614	5 000		431		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	114 308 €	104 000 €		103 550 €	100	-10 758
Toimintamenot	-524 480 €	-554 241 €		-512 581 €	92	11 899
TOIMINTAKATE	-410 172 €	-450 241 €		-409 030 €	91	1 142
Toimintakate euroa/asukas	-195 €	-218 €		-194 €	89	1
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	40 808 €	27 900 €		27 454 €	98	-13 354
Toimintamenot	-497 714 €	-524 734 €		-483 067 €	92	14 646
TOIMINTAKATE	-456 905 €	-496 834 €		-455 613 €	92	1 293

Talouden ja toiminnan toteuma:

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) vaatimusten mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen jatkui. Henkilöstön tietojärjestelmien käyttöoikeuksia ja järjestelmärooleja on päivitetty tarpeen mukaan henkilöstön tai työtehtävien vaihtuessa. Tietojärjestelmien ylläpitoroolit tarkastettiin, kun osa kunnan IT-palveluista siirrettiin MarskiDatan ylläpitämäksi. Maksullisten tietojärjestelmien käyttötarve on arvioitu. Otettiin käyttöön 1.1.2023 voimaan tulleen EU:n whistleblower-direktiiviin mukaisen ilmoittajansuojelulain vaatimusten mukainen kunnan sisäinen ilmoituskanava WB. Laskujen asiatarkeille järjestettiin palveluluokkamuutoksiin liittyvä Kuntien ja kuntayhtymien talousraportointi -koulutus. Kunnan poikkeusolojen johtoryhmä osallistui Digi- ja väestöviraston (DVV) järjestämään Digitaalisen turvallisuuden Taisto-harjoitukseen 23.11.2023. Otettiin käyttöön kaavojen käsittelyvaiheiden ja prosessiin liittyvien asiakirjojen julkaisu Tiera CaseM asianhallinta -järjestelmästä suoraan verkkoon. Vuoden 2023 ajan kunnan ICT-palvelut on toteuttanut Marski Data Oy. Lisäksi maaseutuasiamiehen työpanosta on ostettu Mikkelin kaupungilta 20 % ja tähän ostettavaan työpanokseen on kuulunut tieasiat, atk-tukihenkilönä toimiminen, joukkoliikenne ja kyläasiat. Marraskuussa ICT palvelujen kilpailutus käynnistettiin markkinakartoituksella Suomen Hankintajuristit Oy:n toimesta. Kilpailutettavat palvelut sisältävät palvelin- ja verkkoympäristön valvontaan liittyvät asiantuntijapalvelut sekä helpdesk-palvelun. Toimintatuotot olivat 27 400 euroa, mikä on 98 % budjetoidusta. Toimintakulut olivat 483 000 euroa, mikä on 92 %. Toimintakatteeksi muodostui -457 000, mikä vastaa 92 % budjetoidusta.

ELINVOIMAPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

korostuu vapaa-ajan asukkaiden huomioiminen kunnan toiminnassa. Tämän toteuttamiseksi vastuualueen tulee harjoittaa menestyksellistä elinkeinopolitiikkaa, ja huolehtia mm. seuraavista tehtävistä: maaseudun elinvoiman edistäminen, yleisen viihtyvyyden lisääminen, seudullinen maaseutuhallinto (Mikkelin kaupunki) ja maatalousyrittäjien palveleminen, matkailupalvelut ja -markkinointi sekä yleinen kuntamarkkinointi. Elinvoimapalvelujen tehtävänä on palvella Puumalassa sijaitsevia yrityksiä ja yrityksen perustamista suunnittelevia sekä houkutella kuntaan investointeja, yrityksiä ja matkailijoita. Elinvoimapalvelujen tehtäviin kuuluu kunnan joukkoliikenneolojen kehittäminen. Puumalalla on yhteinen elinkeinokehittäjä Sulkavan kunnan kanssa ja työaika Puumalaan on 60 %. Menekinedistämisen yritysryhmähanke jatkuu elokuulle 2023 saakka.

Kunnanjohtaja	TP 2022	TA 2023		TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Markkinointibudjetti €	47 128	40 000		54 000		
Perustetut yritykset	21	18		9		
Yrityskanta	265	250		271		
Asiointiliikenteen matkustajia/reitti	3	3		3		
Tuettu maksullinen lomitius, maksetut tunnit	546	500		408		
Saaristoreitin lauttaylitykset	2 183	3 000		2 400		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	221 158 €	175 166 €		231 745 €	132	10 587
Toimintamenot	-554 512 €	-635 621 €		-570 169 €	90	-15 656
TOIMINTAKATE	-333 354 €	-460 455 €		-338 424 €	73	-5 070
Toimintakate euroa/asukas	-158 €	-222 €		-160 €	72	-2
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	221 158 €	175 166 €		231 745 €	132	10 587
Toimintamenot	-542 841 €	-624 253 €		-558 803 €	90	-15 962
TOIMINTAKATE	-321 682 €	-449 087 €		-327 058 €	73	-5 375

Talouden ja toiminnan toteuma:

Puumalan kunta sai Visit Finlandin kestävän matkailun destinaatio merkin kolmantena kohteena Suomessa. Puumala osallistui perinteisiin messutapahtumiin Helsingissä ja Tampereella. Markkinointia tehtiin printtimedioissa, somessa, paikallisissa tapahtumissa sekä St. Michel-raveissa, Saimaa Cycle Tour:lla ja Kairacrossissa. Uusi pyöräilyreitti Sillat ja lossit avattiin Puumalan ja Sulkavan välille. Kunta oli näkyvästi mukana Saavu Saimaalle- ja Visit Saimaa 2,5 -hankkeen toimenpiteissä. Menekinedistämisen yritysryhmähanke jatkui 31.10.2023 saakka (jatkettiin muutoshakemuksella lokakuun loppuun). Visit Puumala verkkokauppa toiminnassa, myyntiä yhteisessä verkkokaupassa hankkeen aikana yli 40 000€. Panostettu erityisesti sosiaalisen median markkinointiin. Digimarkkinoija (40%) aloitti työnsä 1.11.2023 (määräaikainen 31.12.2024 asti). Pistohiekan tonttimarkkinointikampanja toteutettiin loppuvuodesta. Puumalan yhteinen rekrykampanja käynnistettiin jälleen. Uusia yrityksiä perustettiin vuonna 2023 Puumalassa yhteensä 9 kpl ja lakkautettiin 8 kpl.

Yritystukia on maksettu yhteensä 20 kpl (joista kesätyöpaikkatukia 11 kpl)

Elinkeinokehittäjä on tehnyt uusia yritystapaamisia 43 kpl ja lisäksi yritysten tilanteisiin liittyviä uusia sidosryhmä tapaamisia 7 kpl. Elinkeinokehittäjä on ollut mukana 8 eri rahoituksen hakuprosessissa. (Ely ja Leader)

Yritysneuvonta päivät joissa Veejjakaja Leaderin ja Mli Uusyrittäjäkeskuksen asiantuntijat paikalla pidettiin 3 x kevät ja 3 x syyskaudella. Yrittäjien iltakahvit ja info tilaisuuksia järjestettiin 4 kertaa vuoden aikana. (koulutus, rahoitusinfo ja omistajanvaihdos asiat)

HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMIALA

HYVINVOINTI- JA KULTTUURIOHTAJA	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	166 895	141 080	141 080	219 561	156	52 666
Toimintamenot	-3 743 648	-3 728 636	-3 773 636	-3 719 931	99	23 716
TOIMINTAKATE	-3 576 753	-3 587 556	-3 632 556	-3 500 371		
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-1 698	-1 733	-1 755	-1 659		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	149 643	141 080	141 080	193 053	137	43 411
Toimintamenot	-2 919 767	-3 140 961	-3 185 961	-3 092 918	97	-173 151
TOIMINTAKATE	-2 770 125	-2 999 881	-3 044 881	-2 899 865	95	-129 740

Toiminnan ja talouden toteuma:

Hyvinvointipalvelujen toimialan toteuma oli 95 % talousarvioon suunnitellusta. Alitus oli euromääräisesti 145 016 (ulk.) muutettuun talousarvioon nähden. Toimintatuloissa (ulk.) oli ylitystä talousarvioon 51 973 €. Tuloja ovat lisänneet esimerkiksi liikuntapalveluille kohdentuvat vuokratuotot ja valtiolta saadut hankeavustukset. Suurimmat alitukset talousarvioon tehtiin hyvinvointilautakunnassa (toteuma 70,8 % ja alitus talousarvioon 39 641 €) sekä nuoriso- ja liikuntapalveluissa (toteuma 72,2 % ja alitus talousarvioon 52 870 €). Vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna vuoden 2023 toimintakate oli 4,5 % suurempi (129 740 €).

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvointilautakunta hallinnoi opetus-, varhaiskasvatus-, nuoriso-, liikunta-, aikuiskoulutus- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluja, koordinoi näiden toimintaa ja ohjaa niitä. Hyvinvointilautakunnan vastuualueella on myös vanhus- ja vammaisneuvosto. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia

HYVINVOINTI- JA KULTTUURIOHTAJA	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Hyvinvointilautakunnan kokouksia	7	6	6	6		
Käsiteltyjä asioita	75	60	60	69		
Vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksia	5	5	5	5		
Käsiteltyjä asioita	39	40	40	44		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	161	0	0	0	71	6
Toimintamenot	-114 623	-140 919	-140 919	-101 277	0	-161
TOIMINTAKATE	-114 462	-140 919	-140 919	-101 277	72	13 346
Toimintakate euroa/asukas	-54	-68	-68	-48	71	6
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	161	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-110 030	-135 960	-135 960	-96 319	71	13 711
TOIMINTAKATE	-109 869	-135 960	-135 960	-96 319	71	13 549

Toiminnan ja talouden toteuma:

Hyvinvointilautakunta kokoontui 6 kertaa ja käsitteli 69 asiaa. Keskeisimmät asiat olivat:

- vuoden 2023 talousarvion käyttösuunnitelma, toimintakertomus vuodelta 2022 ja vuoden 2024 talousarvio,
- sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2022, suunnitelma vuodelle 2023 ja raportti 1/2023,
- vauvalahjakortin uudistetut periaatteet,
- Puumalan kansalaisopiston opetusjärjestelymuutokset lukuvuodesta 2023–2024 alkaen,
- Puumalan kansalaisopiston kurssi- ja lukukausimaksujen tarkistus 1.8.2023 alkaen,
- Puumalan kunnan suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2022–2025,
- Puumalan kunnan siivouspalvelusetelin sääntökirja,
- Liikuntapalveluiden palautekyselyn (2023) tulokset,
- MLL:n lastenhoitopalvelutoiminnan käynnistäminen Puumalassa,
- Unicefin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin toimintasuunnitelma vuosille 2023–2025,
- Puumalan työikäisten liikunta-aktiivisuusselvitys 2022,
- Puumalan yhtenäiskoulun järjestysäännöt,
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset,
- Puumalan päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma,
- Puumalan kunnan ennakkovaikutusten arvioinnin toimintamalli,
- Seurana Oy:n valtakunnallinen vanhuseurapalvelu,
- Puumalan kunnan laaja hyvinvointikertomus: Hyvinvointiraportti 2017–2021 ja -suunnitelma 2023–2026,
- Move! -mittausten kuntakohtaiset tulokset,
- Kouluterveyskyselyn 2023 kuntakohtaiset tulokset sekä
- Puumala-rahaston jaettava tuotto vuonna 2023.

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 44 asiaa. Keskeisimmät asiat olivat:

- Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2023,
- Puumalan kunnan suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2022–2025,
- Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelman toteutuminen vuonna 2022,
- Senioritupa-toiminnan organisointi vuonna 2023,
- Puumalan kunnan siivouspalveluseteli,
- Luentotapahtuman järjestäminen syksyllä 2023,
- Vanhustenviikko 2023,
- Vanhus- ja vammaisneuvoston aloite: Puumalan kunnan kirkkoveneen korjaus ja asianmukainen säilyttäminen,
- Seurana Oy:n valtakunnallisen vanhuseurapalvelun toimintaan tutustuminen,
- Huoli hyvinvointialue Eloisan palveluista sekä
- Senioritupa-toiminta vuonna 2024.

Hyvinvointilautakunnan talousarvion toteuma oli noin 71 % (alitusta 39 641 €). Alitusta oli eniten avustuksissa ja henkilöstökuluissa. Kotitalouksille myönnettävistä avustuksista toteutui 53 %. Talousarvioon oli varattu määrärahat siivouspalvelusetelien käyttöönottoon, mutta se ei toteutunut vuonna 2023. Henkilöstökuluista toteutui noin 85 %. Alitus johtuu siitä, että syyskuun 2023 puolivälistä lähtien hyvinvointi- ja kulttuurijohtajan palkasta osa kirjautui perusopetuksen hallintokuluihin kansalaisopiston ja hyvinvointilautakunnan henkilöstökulujen ohella.

Vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna vuoden 2023 toteutunut toimintakate (96 319 €) oli noin 12 % pienempi (13 549 €).

OPETUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Opetuspalvelut tarjoavat esiopetusta, perusopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa, kerhotoimintaa sekä ostaa taiteen perusopetusta. Oppilaalle turvataan koko yleissivistävän koulutuksen ajan oppimisympäristö, joka tukee häntä perustietojen ja -taitojen sekä tiedon hankinnan ja soveltamisen oppimisessa. Oppilasta tuetaan hyvän opiskelumotivaation ja yhteistyötaitojen saavuttamisessa. Yleissivistävän koulutuksen aikana oppilas kasvaa ihmisenä ja oppii kunnioittamaan ympäristöä.

PERUSKOULUN REHTORI	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Oman perusopetuksen toimintakate €/oppilas	19 510	19 825	19 825	21 236		
Esiopetuksen toimintakate, €/oppilas	10 285	10 461	10 461	11 959		
0-9 -luokan oppilaat	96	88	88	86		
Peruskoulun päättäneet saavat jatko-opintopaikan, % oppilaista	100	100	100	100		
Vakinainen henkilöstö osallistuu täydennyskoulutukseen, % henkilöstöstä	100	100	100	100		
Oppilashuollon ammattihenkilöiden läsnäolon toteutuminen, % sovitusta	*	100	100	75		
Oppimisen tukea tarvitsevat oppilaat saavat tarvitsemansa tasoisen tuen, % tuen oppilaista	100	100	100	100		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	45 445	29 000	29 000	60 649	209	15 204
Toimintamenot	-2 040 042	-1 986 907	-1 986 907	-1 991 744	100	48 299
TOIMINTAKATE	-1 994 598	-1 957 907	-1 957 907	-1 931 095	99	63 503
Toimintakate euroa/asukas	-947	-946	-946	-915	97	31
0						
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	45 445	29 000	29 000	60 649	209	15 204
Toimintamenot	-1 610 935	-1 707 441	-1 707 441	-1 696 992	99	-86 057
TOIMINTAKATE	-1 565 491	-1 678 441	-1 678 441	-1 636 344	97	-70 853

*Koulupsykologia ei ollut keväällä 2022, kuraattorilla useamman viikon poissaoloja keväällä 2022

Toiminnan ja talouden toteuma:

Koulun kevätlukukautta 2023 luonnehti osin ajatus tavanomaiseen arkeen palaamisesta, sillä koronarajoitukset jätettiin edellisen vuoden keväälle. Lisäksi rehtorijärjestelyissä palattiin tuttuihin kuvioihin. Koulun rehtorin pitkä virkavapaus päättyi siten, että hän aloitti täysiaikaisen työn hiihtoloman 2023 jälkeen.

Perusopetuksen kevätlukukauden 2023 teemoiksi oli kuntastrategian ja sen hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelman kärkitavoitteiden mukaisesti valittu hyvinvointi sekä luonto. Syyslukukaudella 2023 teemana oli tunne- ja vuorovaikutustaidot, joiden kehittäminen on merkityksellistä sekä henkilöstön että oppilaiden osalta. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen olennaisuutta tukee myös Opetushallituksen määräys sisällyttää tunnetaitokasvatus osaksi alaluokkien opetussuunnitelmaa. Edellä mainittuja teemoja huomioitiin päivänavauksissa ja eri aineiden opetuksessa opetukseen luontevasti integroiden. Hyvinvointipäivänavauksia järjestettiin koko lukuvuoden ajan kerran viikossa torstai-aiamuksin. Syksyllä 2023 järjestetty isovanhempien päivä sai mukavan runsaan osallistujamäärän.

Lukukausien teemoihin sekä koululla noudatettavaan oppimispolkuun (esim. luonto- ja retkeilypedagogiikka) liittyen koululla järjestettiin runsaasti erilaisia teemapäiviä, tapahtumia ja retkiä, joita oppilaat olivat mukana ideoimassa. Koulun kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti kevätlukukauden 2023 taiteenlateema oli sanataide ja kirjallisuus. Teemaa toteutettiin monipuolisesti eri luokka-asteilla. Koululle saapui myös vierailijoita aiheen parista rap-artistista sanataideopettajaan. Syyslukukauden 2023 taiteenlateemana oli kädentaidot ja muotoilu, mikä näkyi esimerkiksi joulujuhlan yhteyteen rakennetussa oppilaiden tekemien taideteosten näyttelyssä.

Koulun järjestyssäännöt päivitettiin kevätlukukauden 2023 aikana. Järjestyssääntöjen päivityksessä kuultiin oppilaita, huoltajia ja henkilökuntaa, konsultoitiin ankkuripoliisia ja otettiin huomioon myös Opetushallituksen ohjeistukset. Kevään 2023 yhteishaussa kaikki päättöluokan oppilaat saivat ensisijaisen hakutoiveensa mukaisen jatko-opintopaikan.

Lukuvuoden tärkeänä työnä oli lukuisten Opetushallituksen määräämien opetussuunnitelmapäivitysten tekeminen. Päivitystyöstä vastasivat ja sen toteuttivat, tarvittaessa oppilaita ja henkilökuntaa kuullen, koordinoiva erityisopettaja ja peruskoulun rehtori.

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa aloitti 1.1.2023 ja Eloisan vastuulla on myös opiskeluhoitopalveluiden järjestäminen. Opiskeluhoito toteutui kohtalaisesti vuonna 2023. Koulupsykologipalveluiden saatavuus on ollut heikkoa. Puumalan yhtenäiskoululle ei ole nimettyä koulupsykologia. Tämä on kuormittanut sekä kuraattoria että terveydenhoitajaa. Oppilaiden tarvitsemat psykologin tutkimukset saatiin toteutettua ostopalveluna (maksusitoumus), mutta koulupsykologi ei osallistunut lainkaan muuhun koulupsykologin toimenkuvaan tavanomaisesti kuuluvaan työhön kuten koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhoillon toimintaan. Syyslukukaudella 2023 oli myös haasteita terveydenhoitajapalveluiden järjestämisessä sijaisjärjestelyjen vuoksi.

Koulun aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin päiväkodin koulusiivessä esiopetuksen tiloissa ma-pe aamuisin klo 7.00-8.55 ja iltapäivisin klo 13.10-16.30. Toimintaan osallistui enimmillään 23 lasta keväällä ja 18 lasta syksyllä 2023 eskarilaisista kolmasluokkalaisiin.

Vuonna 2023 toimi useita erilaisia koulun järjestämiä kerhoja. Kerhojen vetäjinä toimivat opettajat ja koulunkäynninohjaajat sekä koulun ulkopuoliset ohjaajat. Haja-asutusalueiden oppilaille tarjottiin kerhokuljetusta kahdesti viikossa. Kerhotoimintaa järjestettiin vuonna 2023 Opetushallituksen koulun kerhotoiminnan tukemiseen saadun erityisavustuksen turvin sekä Aluehallintovirastolta saadun Harrastamisen Suomen malli -rahoituksen turvin. Vuonna 2023 toteutuneita kerhoja olivat esimerkiksi kässäkuvikerho, puuhapelierho, musakerho, liikunnan monilajikerho, läksykerho, karaokekerho, bändikerho, sählykerho, minitalokerho, aamupalakerho, uinti- ja hengenpelastuskerho, nuorten kuntosalikerho, kiipeilykerho ja Minecraft-kerho.

Opetuspalveluilla oli toimintatuottoja noin 60 000 € vuoden 2023 aikana. Nämä tuotot tulivat pääosin erilaisista valtion erityisavustuksista. Vuonna 2023 opetuspalveluille kirjattiin seuraavat hankeavustukset:

- Valtion (opetus- ja kulttuuriministeriö) erityisavustus esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen. Esi- ja perusopetuksen osuus oli 10 000 €. Avustus kohdennettiin pääsääntöisesti samanaikaisopettajan palkkakuluihin.
- Valtion (opetus- ja kulttuuriministeriö) erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. Hankeavustusta saatiin 20 000 euroa. Sen käyttö siirtyi pääosin keväälle 2024, sillä edellisestä vastaavasta avustuksesta riitti euroja vuodelle 2023. Avustus kohdennettiin resurssiopetukseen, alkuopetuksen ryhmän jakotunteihin ja osin myös samanaikaisopettajan palkkakuluihin.
- Valtion (Opetushallitus) erityisavustus koulun kerhotoiminnan tukemiseen (5 950 €).
- Valtion erityisavustus (Opetushallitus) suomi toisena kielenä opetukseen. Saadun avustuksen suuruus oli 925 euroa.
- Opettajien ammattijärjestön (OAJ) työhyvinvointirahaston avustus arjen hyvinvoinnin ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiseen kunnan kasvatusyhteisölle. Hanke oli yhteinen varhaiskasvatuksen kanssa. Avustuksen suuruus oli 5 000 €.

- Valtion (AVI) erityisavustus Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen. Saadun avustuksen suuruus oli 20 000 € (tässä mukana kahden eri hakukerran avustusmäärät; osa avustuksesta siirrettiin vuodelle 2024).
- Valtion (AVI) erityisavustus Liikkuva koulu -hankkeeseen. Saadun avustuksen määrä oli 10 000 €.

Opetuspalvelut pysyivät suunnitellussa talousarviossa toimintakatteen ollessa noin 97 %. Henkilöstökulujen toteuma oli 100 %. Opetuspalvelujen toimintatuotot olivat selvästi budjetoitua suuremmat (+31 650 €) ennakoimattomista, saaduista hankeavustuksista johtuen. Toimintamenot olivat aavistuksen (0,6%) budjetoitua alhaisemmat (10 449 €). Vuoden 2023 toimintakate oli edelliseen tilinpäätökseen (v. 2022) verrattuna hieman yli 4 % (70 853 €) suurempi.

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuspalveluja tarjoaa päiväkotij ja perhepäivähoitaja. Lapselle turvataan koko varhaiskasvatuksen ajan hänen ikä- ja kehitystasonsa mukainen kasvatusta, opetus ja hoito. Lapsen kasvupolku suunnitellaan yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatusthenkilöstön kanssa. Lapsen kasvu- ja oppimisympäristö on lapsilähtöinen, monipuoliseen leikkiin ja toimintaan kannustava

PÄIVÄKODIN JOHTAJA	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Päiväkodin toimintakate €/hoitopäivä	102	97	97	87		
Vakinainen henkilöstö osallistuu vuosittain täydennyskoulutukseen, % henkilöstöstä	80	100	100	100		
Eritasoista tukea tarvitsevat lapset saavat tarvitsemansa tuen, % lapsista	100	100	100	100		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	3 629	16 000	16 000	16 000	100	12 371
Toimintamenot	-644 589	-574 947	-574 947	-586 966	102	57 623
TOIMINTAKATE	-640 960	-558 947	-558 947	-570 966	102	69 994
Toimintakate euroa/asukas	-304	-270	-270	-271	100	34
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	3 629	16 000	16 000	16 000	100	12 371
Toimintamenot	-522 671	-514 210	-514 210	-523 892	102	-1 221
TOIMINTAKATE	-519 042	-498 210	-498 210	-507 892	102	11 150

Toiminnan ja talouden toteuma:

Puumalan kunnan viimeinen perhepäivähoitaja jäi eläkkeelle 1.8.2023, ja siten Puumalassa ei sen jälkeen ole ollut enää yhtään perhepäivähoitajaa. Päiväkodin työntekijäjoukko on hyvin vakiintunut. Varhaiskasvatuksessa työskentelee tyytyväistä väkeä, sillä työterveydenhuollon työpaikkaselvitys osoitti henkilöstön hyvää työtyytyväisyyttä. Henkilöstömäärää pystyttiin hieman parantamaan saadun Valtion erityisavustuksen (opetus- ja kulttuuriministeriö) turvin. Erityisavustuksen tavoitteena oli tasoittaa koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutuksia. Avustuksen myötä pystyttiin palkkaamaan lastenhoitaja varhaiskasvatukseen. Avustuksen osuus päiväkodille oli 16 000 €.

Päiväkodin vuosi 2023 on ollut henkilöstön suhteen tasainen ja resursointi riittävä. Tuen järjestämiseksi saatiin ensin edellä mainitulla hankerahalla puoleksi vuodeksi ja sen jälkeen kunnan omin varoin yksi ylimääräinen lastenhoitaja. Tämä vaikutti erityisesti siten, että lapsiryhmiä on voitu jakaa pienempiin ryhmiin ja porrastaa siirtymisiä ja toimintoja. Henkilöstön kuormitus on vähentynyt. Hyvää palautetta on saatu sekä vanhemmilta asiakaskyselyllä (yleisarvosana 9 +) että työterveyshoitajan henkilöstölle tekemässä psykososiaalisen kuormituksen kyselyssä. Päiväkodin ilmapiiri on todettu kyselyissä hyväksi.

Päiväkodin perehdytyskansio, pelustus- ja turvallisuussuunnitelma, lääkehoitosuunnitelma, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, omavalvontasuunnitelma ja lähietsintäsuunnitelma päivitettiin. Työterveyshuollon työpaikkaselvityksen yhteydessä on kartoitettu vaarat ja riskit ja niiden johdosta tarvittavien toimenpiteiden toteutumista on seurattu henkilöstöpalavereissa. Toimenpiteitä ovat olleet muun muassa melutason pienentäminen siirtymien porrastamisella ja lasten jakamisella pienempiin ryhmiin, portaiden rakentaminen pyllynpesualtaalle nostojen kuormituksen vähentämiseksi sekä ensiapukoulutus (8 henkilöä kävi EA1-koulutuksen).

Lapsia oli tammikuussa 31 + 5 koululaista/eskaria, kesäkuussa 38 (joista osa koulun lomalaisia). Syyspuolella yhden ikäluokan siirtyessä esiopetukseen lapsimäärä aina väliaikaisesti pienenee noustakseen vähitellen uudelleen. Joulukuussa lapsia oli 28 + 5 koululaista/eskaria.

Toiminnan sisältö on jatkunut entisenlaisena: vakiintuneita retkikohteita ovat uimahalli, pilkkijää, eri Geopark-kohteet (kuten Pikku Elsan metsäpolku) sekä lähimetsät (mm. Metsämörri-ohjelmassa) ja Saimaan ranta. Kulttuuritoimijoita on käynyt esiintymässä lapsille: Teatteri Mukamas, Tanssiteatteri Raatikko ja Tuuli Paasolainen. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja on opiskeltu valtakunnallisella Tuikku-mallilla ja musiikki, liikunta, kirjojen lukeminen ja monet käden työt ovat kuuluneet jokaviikkoiseen ohjelmaan.

Vanhemmille järjestettiin vanhempainilta keväällä Teams-yhteydellä ja syksyllä paikan päällä päiväkodilla. Lokakuussa päiväkodin pihalla tavattiin perheitä pihatapahtuman yhteydessä. Isovanhemmat kutsuttiin laulamaan lasten kanssa päiväkodin syntymäpäivänä toukokuussa. Vanhempaintoimikunta on kokoontunut säännöllisesti ja järjesti muun muassa pikkujoulujuhlat. Tapahtumaan osallistui yli 60 henkilöä, lapsia, vanhempia ja isovanhempia. Toimikuntaan on liittynyt useita uusia vanhempia.

Yhteistyökumppaneita on ollut vuoden mittaan esimerkiksi esi- ja alkuopetuksesta (tilojen yhteiskäyttö, vierailut molemmin puolin eri toiminnoissa, poistumisharjoitukset, kulttuuriesitykset), seurakunnasta (pääsiäis- ja joulukirkko, kynttilähetket päiväkodilla), Leijonista (hiihtomitalit) ja Martoista (pyllynaluset retkille). Ruoka- ja siivouspalvelun siirryttyä kunnalta Järvi-Saimaan Palveluihin ja yhden työntekijän siirryttyä valmistuskeittiöön päiväkodin liinavaatehuolto ulkoistettiin Puumalan Pesulaan. Uusia liinavaatteita hankittiin Löytöluhdista, jotta liinavaatteet riittävät kiertämään pesulan kautta.

Varhaiskasvatuspalveluiden toimintakate vuonna 2023 oli 87 €/päivä (ulk.). Varhaiskasvatuspalvelujen toimintakulut ylittivät niukasti talousarvion (toteuma 102 %, 9 682 €). Ylitys johtuu pääosin kotitalouksille annetuista avustuksista (kotihoitontuki kuntalisineen), sillä ylitystä oli 19 283 € talousarviosta. Vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 2 % (n. 11 150 €) pienempi.

NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Nuorisopalvelut on luonut edellytyksiä lasten ja nuorten hyvinvointiin, harrastuksiin, kansainväliseen nuorisotyöhön sekä omaehtoiseen toimintaan nuorisolain edellyttämällä tavalla lähipalveluina sekä digitaalisena nuorisotyönä yhdessä muiden paikallisten ja alueellisten nuorisoalan toimijoiden kanssa. Kaikessa toiminnassa on korostunut lasten ja nuorten osallisuus nuorisovaltuuston toimiessa nuorten asioiden virallisena esiintuojana ja asiantuntijana. Etsivä nuorisotyö on tarjonnut 15–29-vuotiaille nuorille apua ja löytänyt yhdessä nuoren kanssa hänen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö on verkostoitunut hyvinvointialueen toimijoiden kanssa ja tukenut erityisesti nuoria heidän siirtyessään peruskoulusta toisen asteen opintoihin. Liikuntapalvelut on järjestänyt monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa ovat mukana muut Puumalassa liikuntaa järjestävät paikalliset ja alueelliset tahot. Liikuntapalvelut on tarjonnut myös toimitiloja ja taloudellista tukea puumalalaisille liikuntaa järjestäville yhdistyksille ja ryhmille.

VAPAA-AIKASIHTEERI	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Nuorisovaltuuston kokoukset/kokoontumiset	7	7	7	7		
Nuorten ja päättäjien yhteiset tilaisuudet	1	1	1	0		
Nuorisotilan avoimien ovien toiminta 13-20 v. nuorille, tuntia	308	250	250	252		
Nuorisotilan avoimien ovien toiminta 9-12 v. nuorille, tuntia	112	150	150	124		
Maksuttomia liikuntaryhmiä eri kohderyhmille	12	9	9	12		
LIITO-ryhmän kokoontumiskerrat	4	4	4	4		
Kuntosalin kävijämäärä, käyntikertoja	10777	12000	12000	14065		
Urheiluhallin käyttäjämaksujen osuus käyttömenoista %	57	40	40	51		
Lisäresurssien saaminen hanketoiminnan kautta, hankkeita	4	4	4	4		
Lasten ja nuorten moniammatillisen työryhmän kokoontumiskerrat	5	7	7	4		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	77 787	48 150	48 150	102 468	213	24 680
Toimintamenot	-418 936	-454 475	-454 475	-438 608	97	-19 672
TOIMINTAKATE	-341 148	-406 325	-406 325	-336 140	83	5 008
Toimintakate euroa/asukas	-162	-196	-196	-159	81	3
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	60 535	48 150	48 150	75 960	158	15 425
Toimintamenot	-194 262	-238 420	-238 420	-213 361	89	-19 098
TOIMINTAKATE	-133 727	-190 270	-190 270	-137 400	72	-3 673

Toiminnan ja talouden toteuma:

Nuoriso- ja liikuntapalvelut toimivat palvelusuunnitelman mukaisesti. Nuorisotalon avointen ovien toimintaa lapsille ja nuorille järjestettiin tammi-toukokuussa sekä syys-lokakuussa. Toiminnan toteutumisen seuraamisessa käytetään Kuntaliiton nuoDo-ohjelmaa. Nuorisovaltuusto toimi aktiivisesti lasten ja nuorten asioiden esille tuojana, kokoontuen vuoden aikana kahdeksan kertaa. Nuorisovaltuusto järjesti luokkien 0–2 ja 3–6 oppilaille osallisuustapahtumat, joista kootuista ideoista nuorisovaltuusto toteutti muun muassa hepparetken ja skeittiparkin maalausprojektin. Yhteistyössä Juvan kunnan kanssa toteutettu kaksivuotinen digitaalisen nuorisotyön kehittämishanke päättyi 30.3.2023. Kansainvälistä nuorisotyötä tehtiin Erasmus+ -ohjelman nuorten ryhmävaihdolla maltalaisen Generation Change kanssa keväällä 2023 ja syksyllä suunniteltiin vuoden 2024 nuorisovaihtoja. Etsivä nuorisotyö keskittyi tukemaan toiselle asteelle siirtyviä nuoria. Etsivän nuorisotyön henkilökohtainen tuki ja neuvonta ovat olleet kaikkien 16–29 -vuotiaiden puumalalaisten nuorten käytössä. Liikuntapalvelut jatkoivat Liiku Puumalassa -hankkeen toimintaa tarjoamalla kuntalaisille maksutonta liikuntaneuvontaa, liikuntaryhmiä ja liikuntalajikokeiluja. Liiku Puumalassa -hankkeen kohderyhmänä on työikäinen väestö. Liikuntaneuvonnan yhteistyön kehittäminen osana Etelä-Savon hyvinvointialueen elintapaohjausta edistyi vuoden aikana.

Liikuntapalvelujen kohdeavustuksia myönnettiin 10 kertaa, yhteensä 3 985 €. Nuorisopalvelujen kohdeavustuksia myönnettiin kaksi kertaa, yhteensä 870,66 €.

Liikuntapalvelut sai aluehallintoviraston myöntämän hankerahoituksen Liiku Puumalassa -hankkeelle. Nuorisopalvelut sai aluehallintoviraston myöntämän hankerahoituksen etsivään nuorisotyön ja opetushallituksen Erasmus+ -hankerahoituksen kansainväliseen nuorisotyöhön. Lisäksi nuorisopalvelut toimi hakijatahona Harrastamisen Suomen mallin -avustuksessa. Nuorisovaltuusto sai Mahis-rahoituksen skeittiparkin maalausprojektiin sekä NuorisoLeader-rahoituksen nuorisotalon PlayStation5-hankintaan.

Nuoriso- ja liikuntapalvelujen toimintatuotot ylittivät talousarvion reilusti (+27 810 €). Toimintamenot puolestaan alittivat talousarvion noin 11 %:lla (25 059 €). Toimintakatteen toteuma oli 72 % (alitusta talousarvioon 52 870 €). Vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli noin 3 % (3 630 €) suurempi vuonna 2023.

AIKUISKOULUTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Puumalan kansalaisopisto järjestää alueen asukkaille vapaan sivistystyön koulutusta. Opiston laaja opetustarjonta tukee yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä. Opisto tarjoaa myös mahdollisuuksia musiikin perusopetukseen ja järjestää tarvittaessa maksupalvelukoulutusta. Opiskelu viedään lähelle ihmistä turvaamalla opiskelumahdollisuudet myös haja-asutusalueella. Opiskelu tapahtuu elinikäisen oppimisen sekä kestäväen kehityksen periaatteiden pohjalta. Opisto toimii yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

KANSALAIPOISTON REHTORI	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Opiskelijoiden lukumäärä	1 700	1 800	1 800	1 772		
Opetustuntien lukumäärä	3 086	3 200	3 200	3 274		
Toimintakate €/opetustunti	87	87	87	85		
Toimintakate €/opiskelija	158	154	154	157		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	33 933	41 000	41 000	36 216	88	2 283
Toimintamenot	-302 059	-321 118	-321 118	-314 002	98	-11 943
TOIMINTAKATE	-268 126	-280 118	-280 118	-277 786	99	-9 660
Toimintakate euroa/asukas	-127	-135	-135	-132	97	-4
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	33 933	41 000	41 000	36 216	88	2 283
Toimintamenot	-269 790	-299 760	-299 760	-280 437	94	-10 646
TOIMINTAKATE	-235 857	-258 760	-258 760	-244 221	94	-8 364

Toiminnan ja talouden toteuma:

Vuoden 2023 aikana Puumalan kansalaisopistossa annettiin yhteensä 3 274 opetustuntia (+188 vuoteen 2022 verrattuna), opiskelijoita oli eri kursseilla yhteensä 1 772 (+72 vuoteen 2022 verrattuna). Näistä naisoletettuja oli 1 421 ja miesoletettuja 351. Molemmissa on lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna. Netto-opiskelijamäärässä on puolestaan laskua 11 % vuoteen 2022 verrattuna. Netto-opiskelijamäärästä on naisoletettuja 327 ja miesoletettuja 114. Netto-opiskelijoista 55:llä (12,5 %) oli jokin muu kotikunta kuin Puumala. Kurssuja toteutui 187 vuoden 2023 aikana (+5 vuoteen 2022 verrattuna).

Kansalaisopiston kurssitarjontaa monipuolistettiin lukuvuodelle 2023–2024. Kurssitoiveita kerättiin kyselyllä alkuvuodesta 2023. Kyselyllä saatiin lähes 100 kurssiehdotusta. Toiveita lähdettiin toteuttamaan syyslukukaudesta 2023 lähtien.

Kokonaisopiskelijamäärässä on kasvua vuoteen 2022 verrattuna, mutta netto-opiskelijoissa ei. Tämä johtunee siitä, että yhä useampi on ostanut lukukausikortin, jolla pystyy osallistumaan usealle kurssille erikoiskursseja ja soitinopetusta lukuun ottamatta.

Syyslukukaudella 2023 tapahtui muutoksia Puumalan kansalaisopiston henkilöstössä. Pitkäaikainen kädentaitojen opettaja Laura Penttinen jäi eläkkeelle. Taito- ja taideaineiden opettaja Emmi Kinnunen aloitti toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa elokuussa 2023.

Toimintatuotoissa jäätii noin 4 780 € budjetoidusta (toteuma 88 %). Toimintakulut jäivät myös hieman (6,4 % / 19 323 €) budjetoidusta. Aikuiskoulutuspalvelujen toimintakate oli 94 %. Se oli 3 % (8 364 €) suurempi kuin vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Kirjastolaitos edistää kuntalaisten ja kunnassa lomailevien mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä kansainvälistymiseen. Lisäksi kirjastolaitos edistää virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen käyttöä ja niiden sivistyksellistä kehittymistä. Kulttuuripalvelut edistää ihmisten henkistä hyvinvointia. Kulttuuripalvelut järjestää tapahtumia, näyttelyitä ja retkiä sekä edistää paikallisten harrastajien toimintaa ja verkostoitumista. Lisäksi kulttuuripalvelut vastaa Liehtalanniemen museotilan ja Salpalinja-bunkkerin toiminnasta sekä koordinoi höyrylaiva s/s Wennon toimintaa yhteistyössä Puumalan veneseuran kanssa. Kulttuuripalvelut tukee saumattomasti kunnan matkailupalveluita ja osallistuu kuntamarkkinointiin.

MARKKINOINTIPÄÄLLIKKÖ	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Kirjaston aukiolotuntien määrä	3 747	3 000	3 000	4 272		
Lainojen määrä	19 864	15 000	15 000	16 232		
Toimintakate €/laina	5	9	9	17		
Kirjahankintojen määrä/1000 asukasta (OKM:n vähimmäistavoite: 350)	536	350	350	502		
Järjestetyt kulttuuritapahtumat	30	20	20	30		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	5 940	6 930	6 930	4 229	61	-1 711
Toimintamenot	-223 398	-250 270	-295 270	-287 335	97	-63 936
TOIMINTAKATE	-217 458	-243 340	-288 340	-283 106	98	-65 648
Toimintakate euroa/asukas	-103	-118	-139	-134	96	-31
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	5 940	6 930	6 930	4 229	61	-1 711
Toimintamenot	-212 078	-245 170	-290 170	-281 918	97	-69 839
TOIMINTAKATE	-206 138	-238 240	-283 240	-277 689	98	-71 551

Toiminnan ja talouden toteuma:

Puumalan kirjaston kirjastonhoitajana aloitti toukokuussa Hanne Ahonen, joka kuitenkin siirtyi kesällä muualle ja tehtävään valittiin Jenna Komi. Kirjastopalvelua oli tarjolla asiakkaille yhteensä 4 272 tuntia. Samana aikana kirjastosta lainattiin yhteensä 16 232 lainaa. Kirjahankintojen määrä oli tuhatta asukasta kohden 502. Kunnan asukkaista lainaajia oli 26 % vuonna 2023. Vastaava prosenttiosuus oli 41 vuonna 2022, joten pudotusta lainaajamäärässä on paljon. Kirjastokäynneissä kuntalaista kohden on kuitenkin hieman (0,48 %) lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna. Keskimäärin kirjastokäyntejä oli 3,74 asukasta kohden. Verkkokäyntien määrässä on kasvua noin 12 % (+1 156 käyntikertaa) vuodesta 2022. Myös E-kirjojen ja E-lehtien lainauksissa on hieman lisäystä vuodesta 2022 vuoteen 2023.

Norppapolku Kotkatsaassa sai uuden Elsan metsätarinapolun lapsille Mikkelin matkailumuotoilijat ry:n ja Leo Löppösen toteuttamana. Liehtalanniemen museotilalla tehtiin ikkunaremontti Savonlinnan maakuntamuseon valvonnassa. Työn toteutti yhteistyösopimuksen avulla Puumalan Taideyhdistys, joka järjesti myös perinteisen lasten kuvataideleirin Lintusalossa yhdessä Puumalan kansalaisopiston kanssa.

Kulttuuripalvelut tuotti uuden Puumalan kulttuurihistoriallinen kyläkävely -esitteen. Kulttuurihistoriaa tuotiin esille myös Leo Montosen kuvin, joista painatettiin postikorttisarja ja muki. Kunnantalolla järjestettiin Salpalinja-linnoitusnäyttely, Puumalan Taideyhdistyksen kesänäyttely ja keraamikko Eija Oksasen pienoisnäyttely saimaannorpista. Kokoa Oma poppoo -kulttuurikyytitukea annettiin seitsemälle harrastusryhmälle. Ukrainalaisen Kaanon-kirkkolauluyhtyeen konsertti toteutui lopulta kolmen peruutusvuoden jälkeen. Kesän musiikkitarjontaan kuului muun muassa inTones -yhtyeen konsertti, m/s Emman musiikki-iltapäivä ja Letkeät lauantait satamassa. Kirjakemmakat järjestettiin elokuun lopulla. Yhtenäiskoululla, päiväkodilla ja palvelukeskuksessa toteutettiin teatteri- ja musiikkiesityksiä ostopalveluna. Syksyllä järjestettiin muun muassa V. Novikovin cd-levyn julkistamiskonsertti ja osallistuttiin Eläkeliiton Taaperosta taattoon -konsertin järjestelyihin. Kulttuuripalvelut tarjosi elokuvaesityksen lapsille yhteistyössä Kino Saimaan kanssa lapsen oikeuksien viikolla. Tiedotuksen parantaminen englanninkielisen uutiskirjeen avulla sai myönteisien vastaanoton.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut pysyivät muutetussa talousarviossa (toteuma 98 %). Toimintatuottoja toteutui 61 % budjetoidusta. Kirjasto- ja kulttuuripalveluille tehtiin talousarviomuutos. Tämä johtui As Oy Puumalantorin käyttövesisaneerausurakan lainaosuuden maksamisesta. Puumalan kunnalla on osakkeita kyseisessä asunto-osakeyhtiössä ja kunta maksoi edellä mainitun lainaosuuden pois. Kiinteistössä sijaitsee muun muassa kirjasto. Kunnanvaltuusto myönsi 45 000 euron lisämäärärahan kyseisen lainaosuuden maksamiseen syyskuun kokouksessa (18.9.2023 § 32). Lainaosuuden maksaminen kohdennettiin kirjaston kustannuspaikalle käyttötalouteen. Kirjaston osalta maksettiin Mikkelin kaupungille ylimääräistä kirjastopalvelujen järjestämisestä vuonna 2023, sillä Puumalan kirjaston henkilöstövaihdosten vuoksi kirjaston aukioloajat olivat supistetut osan vuotta 2023. Tästä hyvitetään 4 200 € Puumalan kunnalle vuonna 2024. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintakate oli 26 % (71 551 €) suurempi kuin vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

TEKNISTEN PALVELUIDEN TOIMIALA

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	3 627 534	2 717 705	2 948 622	108	-678 912
Toimintamenot	-4 473 779	-3 511 645	-3 797 946	108	675 833
TOIMINTAKATE	-846 245	-793 940	-849 324	107	-3 079
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-402	-384	-403	105	-1
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	2 122 934	1 856 605	1 824 151	98	-298 784
Toimintamenot	-3 993 264	-3 235 765	-3 492 825	108	500 439
TOIMINTAKATE	-1 870 330	-1 379 160	-1 668 674	121	201 655

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma:

Kunnossapidon ja rakentamisen hallintotehtävät. Palvelutarjonnan pitäminen vähintäänkin nykytasolla kustannustehokkaasti ja asiakaspalvelun kannalta tarkoituksenmukaisilla toimitiloilla. Pistohiekan matkailualueen jatkokehittäminen mm. veneilijöiden näkökulmasta.

Tekninen johtaja	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	50 578	10 000	505	5	-50 073
Toimintamenot	-199 844	-144 006	-154 056	107	45 788
TOIMINTAKATE	-149 266	-134 006	-153 551	115	-4 285
Toimintakate euroa/asukas	-71	-65	-73	112	-2
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	50 578	10 000	505	5	-50 073
Toimintamenot	-183 547	-127 490	-137 542	108	46 005
TOIMINTAKATE	-132 969	-117 490	-137 037	117	-4 067

Toteuma: Tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana yhdeksän kertaa.

Poikkeamislupia teknisen lautakunnan käsittelyssä oli yhdeksän. Lautakunta pääsi myöntämään huhtikuussa rakennusluvan uudelle liike- ja asuinkerrostalolle. Erilaisista teknisen lautakunnan päätösvaltaan kuuluvista, 50-200 000 euron arvoisista hankinnoista päätettiin neljä kertaa. Rakennusvalvonta- ja toripaikkataksoja päivitettiin ja uusia taksoja määrättiin mm. Pistohiekan matkailualueen laitureiden ja veden käytöstä. Toimintakulut nousivat vuodesta 2022 yhdeksän prosenttia eli 11 500 euroa, suurimman yksittäisen tekijän ollessa kunnan ja sen tytäryhtiön omistuksessa olevien vuokratalojen PTS-suunnitelmien teettäminen, arvoltaan 9500 euroa.

YHDYSKUNTAPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Luoda tarkoitukseen sopiva, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja toimintaympäristö päämäärätietoisesti suunnitellen ja toimien. Palvelutason säilyttäminen hoito- ja kunnossapitotöissä vähintään nykytasolla kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Valituksia katujen talvikunnossapidossa	alle 5	alle 10	7		
Valituksia katujen kesäkunnossapidossa	alle 5	alle 5	4		
Katujen kunnossapitohinta €/km	7 326	6 500	6 800		
Avustettavia tiekunnallisia yksityisteitä km:t	268	300	313		
Avustus, €/km	200-300	230/300	230/300		
Vierasvene- ja kotivenepaikat	jonossa 15 asiakasta	kotivene paikka kaikille	jonossa noin 10, lähes kaikki vieraspaikkakunta laisia		
Kotivenepaikkatulot/paikka	267	275	275		
Retkisatamaverkosto	ei edennyt		Ei toteuteta		
Liikuntapaikkojen kunnan seuranta	toteutunut	toteutuu	toteutunut		
Jätehuollon menot €	294 923	300 000	307 000		
Jätehuollon tulot €	227 434	225 000	217 000		
Kirjallisista jätemaksumuistutuksista tehdyt päätökset/kpl	0	alle 10	0		
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	423 797	439 780	432 638	98	8 841
Toimintamenot	-1 045 368	-1 053 005	-1 142 264	108	-96 896
TOIMINTAKATE	-621 571	-613 225	-709 626	116	-88 055
Toimintakate euroa/asukas	-295	-296	-336	114	-41
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	331 297	355 930	336 142	94	4 845
Toimintamenot	-968 143	-972 205	-1 061 013	109	-92 869
TOIMINTAKATE	-636 846	-616 275	-724 871	118	-88 025

Toteuma: Härkösentien peruskorjaus valmistui syksyllä 2023. Pistohiekan satama-alueelle rakennettiin vajaa 50 metriä pitkä louhepenkkaosuus, jonka suojaan asennettiin 48 metriä pitkä raskasponttonilaituri. Kivisalmen laituria viimeisteltiin mm. leventämällä käyntisiltää.

Kirkonkylällä jatkettiin katuvalojen vaihtamista led-valoihin. Satama-alueella Veeran huoltorakennuksen piha-alueita kunnostettiin ja se asfaltoitiin. Kunnostuksen yhteydessä löytyneiden pilaantuneiden maiden poisto ja käsittely maksoi noin 30 000 euroa hankkeeseen budjetoitua enemmän. Samalla alueella viimeisteltiin suosittu skeittipark. Satama-alueita kehitettiin mm. hankkimalla uusia istuskeluryhmiä ja pyörätelineitä. Satama-alueen toimintaa johti kunnan palkkaama satamamestari, joka kaitsi vajaata kymmentä nuorta satamatyöntekijää.

Liikuntapuolella suurin investointi oli uudehkon latukoneen hankinta.

Yhdyskuntapalveluiden henkilöstöä oli hiukan aiempaa enemmän, kesäksi ympäristötöihin palkattu henkilö oli töissä neljä kuukautta ja lokakuun alussa työllistettiin yksi henkilö palvelutehtäviin.

Kokonaisuudessaan yhdyskuntapalveluiden toimintakate laski vuodesta 2022 yhteensä 88 000 euroa. Tästä puolet johtui kallistuneesta sähkön hinnasta.

PELASTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Pelastustoimen palvelut siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäväksi vuoden 2023 alussa. Kunta toimii kiinteistöjen omistajana edelleen tiiviissä yhteistyössä pelastuspalvelujen järjestäjän kanssa.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	11 641	7 725	26 400	342	14 758
Toimintamenot	-239 890	-10 130	-20 473	202	219 417
TOIMINTAKATE	-228 249	-2 405	5 927	-246	234 176
Toimintakate euroa/asukas	-108	-1	3	-242	111
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	11 641	7 725	26 400	342	14 758
Toimintamenot	-239 890	-8 230	-20 473	249	219 417
TOIMINTAKATE	-228 249	-505	5 927	-1 174	234 176

Toteuma: Etelä-Savon Pelastuslaitos on tuottanut pelastustoimen palvelut Etelä-Savon hyvinvointialueella vuoden 2023 alusta alkaen. Yhteistyö on ollut säännöllistä ja hedelmällistä. Tulot koostuvat entisen pelastustoimintajärjestelyn kustannusten palautuksista ja öljyntorjunta-aseman hallien vuokrista. Menot muodostuvat pääosin öt-aseman ylläpitokuluista ja varautumiseen liittyvistä, kunnalle kuuluvista hankinnoista.

KIINTEISTÖPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Kiinteistöpalvelujen tehtävänä on ylläpitää yritystoiminnan (matkailu, teollisuus, liiketoiminta) käytössä olevia rakennuksia sekä kunnan omassa käytössä olevia rakennuksia ja tiloja. Tehtävänä on myös ylläpitää, vuokrata käypään vuokra-arvoon sekä myydä aktiivisesti vuokrattavana olevia kiinteistöjä että omassa käytössä tarpeettomaksi tulevia rakennuksia. Kunnalla on turvalliset ja terveet kiinteistöt ja niiden sisäilmaa seurataan toimintaohjelmamme mukaisesti. Vuokra-asuntojen remonttien yhteydessä otetaan huomioon esteettömyysnäkökulma.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Kiinteistöjen toimintahäiriöihin reagoiminen	käydään samana päivänä	käydään samana päivänä	käydään samana päivänä		
Kiinteistöjen menot/m²/kk	3,09	3,6	3		
Kiinteistöjen tulot/m²/kk	1,61	1,61	2,1		
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	1 404 828	1 669 250	1 897 139	114	492 311
Toimintamenot	-1 462 969	-1 264 319	-1 414 302	112	48 667
TOIMINTAKATE	-58 140	404 931	482 838	119	540 978
Toimintakate euroa/asukas	-28	196	229	117	256
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	412 068	892 000	882 162	99	470 094
Toimintamenot	-1 157 675	-1 129 920	-1 278 004	113	-120 329
TOIMINTAKATE	-745 607	-237 920	-395 842	166	349 765

Toteuma: Sähkön korkea hinta on vaikuttanut kaikkien kunnan vuokraamien tai omassa käytössä olevien rakennusten käyttökustannuksiin. Koko vuoden keskimääräinen sähkön veroton hinta ilman siirtomaksua oli 21 senttiä/kWh. Kunnan sähkönkustannukset olivat yhteensä 622 000 euroa, joka on 177 000 euroa enemmän kuin vuonna 2022. Suurimpana investointikohteena ollut Palvelukeskuksen peruskorjauksen kolmas vaihe, Koivuranta, valmistui loppukesästä 2023. Loppuvuonna uusittiin sadevesijärjestelmät ja lumiesteet koko Palvelukeskuksen osalla. Entisen Melkan teollisuushallin kattoja, sadevesijärjestelmää ja pihaa korjattiin useaan otteeseen. Yhtenäiskoululla tiivistettiin seinärakenteita ja maalattiin sisätiloja. Siellä parannettiin myös ullakotilan tuuletusta lisäämällä tuuletusilmalle uusia reittejä. Urheiluhallin kuntosalin katon muutostyöt teetettiin kesällä. Mäntykodissa tehtiin pieniä korjauksia ja kunnostusmaalauksia kehitysvammayksikön muuttaessa sinne. Toimintatuotot ylsivät talousarvion tavoitteeseen 99-prosenttisesti, kulut ylittyivät 13 prosenttia.

YMPÄRISTÖVALVONTA**Palvelusuunnitelma:**

Kunnassa tapahtuvan rakentamisen valvonta ja ohjaus sekä ympäristöasiat. Rakennusvalvontamaksuilla katetaan aiheutuvista menoista noin 80-100 %. Rakennusvalvonnassa on rakennustarkastajan lisäksi osa ympäristösihteerin työpanoksesta lähinnä rakennusten paikan ja korkeusaseman merkintätehtävissä sekä yhteensä vajaa henkilötyövuosi toimistosihteerien työpalkoista. Ympäristövalvonnan asiointiajat mitoitetaan asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Olennaista on myös, että kunnan myöntämät poikkeamisluvat saavat lainvoiman ilman valitusmenettelyjä. Rakennusten käyttötarkoituksen muutoksia ja niihin liittyviä vaatimuksia joustevoitetaan mahdollisuuksien mukaan.

RAKENNUSTARKASTAJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Rakennus- ja toimenpideluvat	151	200	146		
Käsittelyaika, kuukautta	alle 1	alle 1	alle 1 kk		
Menot €/lupa	826	787	969		
Tulot €/lupa	398	450	507		
Khall. myöntämät poik.luvat	7	10	9		
Tek.ltk:n myöntämät poikk.luvat	3	5	9		
Tekn.joht. myöntämät poikkeamisluvat	8	5	2		
Ympäristöluvut	0	2	0		
Maa-ainesluvut	1	3	2		
Käsittelyaika maa-aines- ja ymp.luvat/ kk	7 kk	alle 3	alle 2 kk		
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	87 568	95 500	89 891	94	2 324
Toimintamenot	-200 105	-209 137	-193 168	92	6 937
TOIMINTAKATE	-112 537	-113 637	-103 276	91	9 261
Toimintakate euroa/asukas	-53	-55	-49	89	4
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	87 568	95 500	89 891	94	2 324
Toimintamenot	-182 923	-189 125	-173 166	92	9 757
TOIMINTAKATE	-95 355	-93 625	-83 274	89	12 081

Toteuma:Lupamäärissä ollaan vuoden 2023 muutamaa edeltävää vuotta alemmalla tasolla. Vuoden aikana oli myönnetty kaikkiaan mukaan lukien toimenpideilmoitukset 173 lupaa (2022: 188 kpl). Rakennusvalvonnan puolelta ei ole yhtään valitusta hallinto-oikeudessa vuodenvaihteessa. Poikkeamislupia vapaa-ajan asunnon muuttamiseksi vakituiseksi asuinrakennukseksi myönnettiin vuonna 2023 yhdeksän kappaletta (2022: 8 kpl). Poikkeamislupien hakeminen onnistuu 2023 vuoden lopulla sähköisesti lupapisteen kautta.

Rakennusvalvonnasta on annettu Sulkavan kunnan uudelle rakennustarkastajalle opastusta syksyn 2023 aikana.

Ohjelmistojen hintamuutosten vuoksi ICT-palvelumaksut kohosivat viime vuodesta ollen vuonna 2023 reilut 32 000 euroa.

Ympäristösihteeri aloitti lokakuun 2023 alussa myös Sulkavan ympäristösihteerin tehtävien hoitamisen.

Työmäärä on keskimäärin yksi päivä viikossa eli 20 % työajasta. Lieviskänjoen melontareitin kunnostamiseen laadittiin hankesuunnitelma ja joen ensimmäinen niitto tehtiin syyskuun puolivälissä. Viiden ja useamman huoneiston taloyhtiöiden pakkausjätteen keräys kirkonkylän taajamassa käynnistyi 1.7.

Toimintatuotot jäivät 94 prosenttiin lähinnä vähäisempien lupamäärien takia, kulujen osalla toteutumisprosentti oli 92.

KAAVOITUS- JA TONTTIPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Kaavoituksen päämääränä on viihtyisä ympäristö kestävän kehityksen periaatteet huomioivalla maankäytön suunnittelulla. Kaavoitukseen sisältyy mittaustoimi ja tonttien myynti, kunnan maa- ja metsätilojen ylläpito. Vakituiseen asumiseen soveltuvien, Saimaan rannalle sijoittuvien alueiden kartoitusta jatketaan ja niiden ostamiseen varaudutaan. Kirkonkylän asemakaavan ajantasaistaminen aloitetaan vuonna 2023 ja se jatkuu vuonna 2024. Kunnan metsäomaisuutta hoidetaan vuosille 2018-2027 laaditun metsäsuunnitelman mukaisesti maltillisin toimenpitein.

Metsäomaisuuden hoitosopimus uusitaan alkuvuonna 2023. Puumalan kunnan metsäalueet liitetään luomukeruualueiksi. Puumalan kunnan metsäomaisuuden liittämistä FSC-sertifioinnin piiriin tutkitaan.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Rantayleiskaavojen päivittämiskustannukset maanomistajilta	0	2 000	0		
Kaavoituksen konsulttipalveluostot	11 600	25 000	35 000		
Kanttorilanrannan asemakaava	ei edennyt	luonnosvaihe	ei edistynyt		
Taajama-asemakaavamuutokset	valmisteilla	vireillä	yksi korttelimuutos tehty, koko asemakaavan päivitys käynnistetty.		
Metsäomaisuudenoitokulut €/ha (metsämaata 891 ha)	13	15	11		
Tuotto €/ha	108	150	150		
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	105 287	100 000	102 684	103	-2 602
Toimintamenot	-42 025	-59 820	-44 414	74	-2 388
TOIMINTAKATE	63 261	40 180	58 271	145	-4 991
Toimintakate euroa/asukas	30	19	28	142	-2
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	105 287	100 000	102 684	103	-2 602
Toimintamenot	-40 075	-59 720	-44 316	74	-4 240
TOIMINTAKATE	65 211	40 280	58 369	145	-6 843

Toteuma: Yleis- ja asemakaavoituspalveluja ostettiin noin 35 000 eurolla. Päämenokohdat olivat Keskustan kortteli 3:n kaavamuutossuunnittelu ja taajaman asemakaavatyön aloittaminen. Vetovoimaisten asuinalueiden kartoitusta jatkettiin tilaamalla päivitetty hinta-arvio Kanttorilanrannasta. Metsänmyyntituloja kertyi 94 500 euroa (2022: 96 300 e), metsänhoitotoimet maksoivat noin 9 000 euroa (2022: 11 800 e). Metsäomaisuuden uutta hoitosopimusta ei tehty vuonna 2023.

ASUMISPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Turvataan puumalalaisille ja Puumalaan muuttaville vuokra-asunnon tarvitseville ympäristöltään viihtyisä ja turvallinen asumisvaihtoehto omistusasumiselle. Edistetään arjessa sujuvuutta ja selviämistä. Kehitetään edelleen kausityöntekijöiden asumispalveluja mm. tarjoamalla edullista kesäaikaista asumista. Kunnan asuinkiinteistöjen kuntokartoitusten tekeminen.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Asuntojen käyttöaste, %	87	90	83		
Asukaskysely	ei laadita	ei laadita	laadittu kuntoarvion teon yhteydessä		
Riittävä määrä vuokra-asuntoja	ei asunnottomia	ei asunnottomia	ei asunnottomia		
Esteettömyyskorjaukset seniorikodeissa	tehdään asuntoremonttien yhteydessä	tehdään asuntoremonttien yhteydessä	tehdään asuntoremonttien yhteydessä		
Vuokratulot kattavat hoitomenot	kyllä	kyllä	kyllä		
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	390 110	365 450	366 469	100	-23 641
Toimintamenot	-285 191	-291 858	-328 833	113	-43 643
TOIMINTAKATE	104 919	73 592	37 635	51	-67 284
Toimintakate euroa/asukas	50	36	18	50	-32
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	377 110	365 450	353 471	97	-23 639
Toimintamenot	-251 232	-269 705	-297 877	110	-46 645
TOIMINTAKATE	125 878	95 745	55 594	58	-70 284

Toteuma: Puumalan kunnan suoraan omistamia asuntoja on yhteensä 91 ja kunnan omistaman Kiinteistö Oy Puumalan Vuokratalojen omistuksessa 95. Vuokra-asuntojen kysyntää on edelleen. Puumalan kunta kartoitti kunnan ja sen tytäryhtiöiden asuinkiinteistöjen kuntoa. Kuntoarviot valmistuivat marraskuussa 2023 Granlund Oy:n toimesta. Kuntoarvioiden pohjalta suunnitellaan peruskorjattavia kohteita sekä huonokuntoisten rakennusten purkamista tai myymistä, jopa purkukuntoisina. Lisäksi voidaan harkita huonokuntoisten asuntojen käyttötarkoituksen muuttamista esim. varastoiksi.

Puumalaan tulisi rakentaa uutta asuntokantaa ja peruskorjata vanhaa. Luhtikäytäväaloasunto ei ole asumismuotona nykyisin halutuin malli, joten niiden osalla peruskorjauksiin ryhtymistä täytyy harkita suurella tarkkuudella.

Pappilantien seniorikodeilla peruskorjattiin yksi asunto. Peipottieltä tyhjjeni kaksi rivitaloa hyvinvointialueen tiivistäessään toimintonsa Mäntykodille.

Kesäyöntekijöitä oli sijoitettuna oppilasasuntolaan, Tikkatien ja Pappilantien seniorikodeille, hyvinvointiaseman yläkertaan sekä entiselle luotsiasemalle. Näissä käyttöaste oli kesällä lähes 100%. Toimintatulot toteutuivat 97-prosenttisesti ja toimintamenot ylittyivät kymmenen prosenttia (40 000 euroa). Toimintakate oli kuitenkin positiivinen 55 000 euron verran.

RUOKAHUOLTO- JA PUHTAANAPITOPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut siirtyvät Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle, jonka osakkaaksi kunta liittyy vuodenvaihteessa. Kunta ostaa kiinteistöjensä puhtaanapitopalvelut ja koulun sekä päiväkodin ruokahuollon JSP:ltä. Kunnan tekninen toimii jatkossakin kiinteässä yhteistyössä ruoka- ja puhtaanapitopalvelujen tarjoajan kanssa. Toiminnan seuranta ja mahdollisia korjausliikkeitä tehdään yhteistyössä JSP:n kanssa.

RUOKAPALVELUPÄÄLLIKKÖ	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Toteuma %	Muutos €
Kouluruokakysely tehty	toteutui	toteutetaan	ei tehty kunnan toimesta		
Suoritteiden á-hinnan seuranta €	5,67				
Ateriapalveluasiakkaille lämmin lounasateria myös viikonloppuisin	toteutui				
Siivouskaluston ajan tasalla pysyminen. Uusien laitteiden hankkiminen vähintään yksi laite vuodessa.	1 hankittu				
TALOUS (sis+ulk)					
Toimintatulot	1 153 726	30 000	32 895	110	-1 120 831
Toimintamenot	-998 388	-479 370	-500 437	104	497 951
TOIMINTAKATE	155 337	-449 370	-467 542	104	-622 879
Toimintakate euroa/asukas	74	-217	-222	102	-295
TALOUS (ulk)					
Toimintatulot	747 386	30 000	32 895	110	-714 491
Toimintamenot	-969 778	-479 370	-480 435	100	489 343
TOIMINTAKATE	-222 393	-449 370	-447 540	100	-225 147

Toteuma: Ruokahuolto- ja puhtaanapitopalvelut siirtyivät vuodenvaihteessa 2023 onnistuneesti Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle. Toimintatuloja kunnalle kertyi myyntituottojen ja vuokrien muodossa noin 33 000 euroa. Toimintamenoja kertyi ruoka- ja puhtauspalveluiden osalta 480 000 euroa. Nämä koostuvat sopimuksen mukaan toteutuen lähes kokonaan palveluiden ostoista Järvi-Saimaan Palveluilta. Toimintamenot toteutuivat talousarvioon nähden sataprosenttisesti ja toimintatulot 110-prosenttisesti.

INVESTOINTIOSA

Investoinnit yhteensä

9	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot	85 783,94	99 600,00	99 600,00	94 266,29	95 %
Toimintamenot	-2 005 334,61	-1 590 000,00	-1 756 000,00	-1 662 826,93	95 %
Toimintakate	-1 919 550,67	-1 490 400,00	-1 656 400,00	-1 568 560,64	95 %

Kunnanhallitus yhteensä

950	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot	505,31	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot	-18 345,93	-174 000,00	-294 000,00	-245 006,86	83 %
Toimintakate	-17 840,62	-174 000,00	-294 000,00	-245 006,86	83 %

Yritystilojen saneeraus ja rakentaminen

9528	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot		-20 000,00	-20 000,00	-19 506,86	98 %
Toimintakate	0,00	-20 000,00	-20 000,00	-19 506,86	98 %

Toteuma: Melka-hallin vuotokorjaukset, sisäkaton uusiminen, julkisivun kunnostamista ja sadevesijärjestelmän uusiminen.

Maa-alueiden osto/myynti

9555	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot	505,31				
Toimintamenot		-100 000,00	-220 000,00	-220 000,00	100 %
Toimintakate	505,31	-100 000,00	-220 000,00	-220 000,00	100 %

Toteuma: Hankittiin Luotsiaseman alue kunnan omistukseen. Valtuusto myönsi hankintaan 120 000 euron lisämäärärahan.

Osakkeet osto/myynti

9566	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-18 345,93	-54 000,00	-54 000,00	-5 500,00	10 %
Toimintakate	-18 345,93	-54 000,00	-54 000,00	-5 500,00	10 %

Järvi-Saimaan Palvelut Oy osakkeiden merkintä ja apporttiluovutus

Toteuma: Etelä-Savon pääomarahaston aktivoinnit.

Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n osakkeiden merkintä ja apporttiluovutus tapahtui kokonaisuudessaan jo vuosien 2022-2023 vaihteessa ja siten vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA**Teknisten palvelujen toimiala yhteensä**

980	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot	85 278,63	99 600,00	99 600,00	94 266,29	95 %
Toimintamenot	-1 986 988,68	-1 416 000,00	-1 462 000,00	-1 417 820,07	97 %
Toimintakate	-1 901 710,05	-1 316 400,00	-1 362 400,00	-1 323 553,78	97 %

Kadut, kirkonkylä

9831	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-61 511,81	-90 000,00	-106 000,00	-105 883,06	100 %
Toimintakate	-61 511,81	-90 000,00	-106 000,00	-105 883,06	100 %

Toteuma: Härkösentien saaneeraus, liittymien avartaminen ja sillan alituksen kohdalle toteutettu routaeristys. Valtuusto myönsi hankkeelle 16 000 euron lisämäärärahan.

Yleiset alueet

9834	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot		-10 000,00	-10 000,00	-3 026,54	30 %
Toimintakate	0,00	-10 000,00	-10 000,00	-3 026,54	30 %

Vuosi 2023: KT62 liittymän suunnittelu

Toteuma: Ympäristötaiteteoskilpailun käynnistäminen KT62 ja Keskustien liittymään. Pääosa kustannuksesta ja tulosta siirtyi vuodelle 2024 ja tähän varauduttu talousarviossa.

Kk satama-alue

9836	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-144 698,59	-40 000,00	-40 000,00	-30 069,17	75 %
Toimintakate	-144 698,59	-40 000,00	-40 000,00	-30 069,17	75 %

Sataman kehittäminen (istuskeluryhmät, opastukset, pyöräparkit) 30 000 euroa

Satamarakenteiden kuntokartoitus 10 000 euroa

Toteuma: Istuskeluryhmien hankinta, pyörätelineiden hankinta (tilattu loppuvuodesta ja asennetaan kesäksi 2024), satamarakenteiden kuntokartoitus

Palvelukeskus

9823	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-1 135 385,16	-900 000,00	-900 000,00	-890 406,06	99 %
Toimintakate	-1 135 385,16	-900 000,00	-900 000,00	-890 406,06	99 %

Vuonna 2023: palvelukeskuksen kolmas vaihe: Koivuranta

Toteuma: Koivurannan peruskorjaus, sadevesikourujen ja syöksyputkien uusiminen.

Puumalan koulu

9827	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-15 667,24				
Toimintakate	-15 667,24	0,00	0,00	0,00	

Seniorikodit

9820	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-27 848,85	-30 000,00	-30 000,00	-34 676,74	116 %
Toimintakate	-27 848,85	-30 000,00	-30 000,00	-34 676,74	116 %

Toteuma: Yhden asunnon peruskorjaus.

Pistohiekka

9830	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot	6 460,08				
Toimintamenot	-77 492,26	-30 000,00	-30 000,00		0 %
Toimintakate	-71 032,18	-30 000,00	-30 000,00	0,00	0 %

Vuosi 2023: Uudet sähköliittymät mahdollisille uusille tonttivarauksille

Toteuma: Ei uusia myytyjä tai vuokrattuja tontteja.

Ruokahuolto/Keittiön irtamisto

9843	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot	24 479,00				
Toimintamenot					
Toimintakate	24 479,00	0,00	0,00	0,00	

Asuntola

9818	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-26 374,82				
Toimintakate	-26 374,82	0,00	0,00	0,00	

Urheiluhalli

9829	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-119 084,48				
Toimintakate	-119 084,48	0,00	0,00	0,00	

Liikuntapaikat

9837	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-268,55				
Toimintakate	-268,55	0,00	0,00	0,00	

Energiasäästöratkaisut

9842	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot	18 870,00				
Toimintamenot	-30 750,07	-10 000,00	-10 000,00	-10 516,77	105 %
Toimintakate	-11 880,07	-10 000,00	-10 000,00	-10 516,77	105 %

Katulamppujen vaihto led-valoihin

Toteuma: Katuvalojen vaihto led-valoihin toteutettu.

Melka -halli

9846	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-232 102,44				
Toimintakate	-232 102,44	0,00	0,00	0,00	

Kivisalmen laituri

9815	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot	35 469,55			-3 148,13	
Toimintamenot	-47 674,13			-6 185,02	
Toimintakate	-12 204,58	0,00	0,00	-9 333,15	

Toteuma: Kivisalmen laiturihankkeessa käyntisillan leventäminen asiakaspalautteeseen pohjautuen ja aisojen hankinta.

Tulot EAKR-rahoituksen kautta, missä tuen osuus on 60 % kustannuksista. Maksatushakemus jätetty 28.12.2023.

Kirjaus näkyy negatiivisena tuloissa siksi, että vuoden 2022 tilinpäätökseen on otettu siirtosaamisiin liian paljon tuloja.

Lava-auto

9841	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-30 927,72				
Toimintakate	-30 927,72	0,00	0,00	0,00	

Aluekeräyspisteiden jäteasiat

9810	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-15 200,40				
Toimintakate	-15 200,40	0,00	0,00	0,00	

Kotiniemen venesatama

9821	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-6 906,45				
Toimintakate	-6 906,45	0,00	0,00	0,00	

Veeranranta

9833	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot	-7 596,29	-50 000,00	-80 000,00	-80 699,35	101 %
Toimintakate	-7 596,29	-50 000,00	-80 000,00	-80 699,35	101 %

Parkkipaikkojen, liikuntapaikkojen ja yleisilmeen parantaminen yleissuunnitelman mukaisesti

Toteuma: Veeranrannan piha-alueen maanvaihdot ja asfaltointi, paikan varaaminen padel-kentälle ja pilaantuneen maa-aineksen poistaminen, puhdistaminen sekä maa-aineksen vaihtaminen. Valtuusto myönsi hankkeelle 30 000 euron lisämäärärahan, johon perusteena oli pilaantuneen maa-aineksen poistaminen.

Latukone

9844	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot					
Toimintamenot		-90 000,00	-90 000,00	-94 000,00	104 %
Toimintakate	0,00	-90 000,00	-90 000,00	-94 000,00	104 %

Toteuma: Latukoneen hankinta.

Vanhan latukoneen myyntitulo 4 100 e (ALV 0) näkyy käyttötalouden puolella kustannuspaikalla 8167 (työkoneet).

Pistohiekan laituri

9816	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Käyttö-% vuonna 2023
Toimintatulot		99 600,00	99 600,00	97 414,42	98 %
Toimintamenot		-166 000,00	-166 000,00	-162 357,36	98 %
Toimintakate	0,00	-66 400,00	-66 400,00	-64 942,94	98 %

Toteuma: Pistohiekan venesatamaan louhepenkan rakentaminen sekä laiturin hankinta hankesuunnitelman mukaisesti. Tulo EAKR-rahoitusta, missä tuen osuus 60 %.

Maksatushakemus jätetty 28.12.2023

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILUT

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT

Käyttötalous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama suhteessa TA:n
Keskusvaalilautakunta					
Menot	-12 175,00		-12 175,00	-7 820,84	4 354,16
Tulot	4 250,00		4 250,00	4 550,40	300,40
Netto	-7 925,00		-7 925,00	-3 270,44	4 654,56
Kunnanvaltuusto					
Menot	-42 619,00		-42 619,00	-22 593,55	20 025,45
Tulot	100,00		100,00	108,87	8,87
Netto	-42 519,00		-42 519,00	-22 484,68	20 034,32
Tarkastuslautakunta					
Menot	-26 673,00		-26 673,00	-15 043,24	11 629,76
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	-26 673,00		-26 673,00	-15 043,24	11 629,76
Kunnanhallitus					
Menot	-584 185,00		-584 185,00	-484 638,45	99 546,55
Tulot	42 100,00		42 100,00	52 323,28	10 223,28
Netto	-542 085,00		-542 085,00	-432 315,17	109 769,83
Ympäristöterveydenhuolto					
Menot	-121 170,00		-121 170,00	205 124,42	326 294,42
Tulot	0,00		0,00	61 077,01	61 077,01
Netto	-121 170,00		-121 170,00	266 201,43	387 371,43
Hallinto- ja talouspalvelut					
Menot	-524 734,00		-524 734,00	-483 067,28	41 666,72
Tulot	27 900,00		27 900,00	27 454,46	-445,54
Netto	-496 834,00		-496 834,00	-455 612,82	41 221,18
Elinvoimapaalvelut					
Menot	-624 253,00		-624 253,00	-558 802,88	65 450,12
Tulot	175 166,00		175 166,00	231 745,20	56 579,20
Netto	-449 087,00		-570 965,00	-327 057,68	122 029,32
Hallintopalvelujen toimiala yhteensä					
Menot	-1 935 809,00	0,00	-1 935 809,00	-1 366 841,82	568 967,18
Tulot	249 516,00	0,00	249 516,00	377 259,22	127 743,22
Netto	-1 686 293,00	0,00	-1 686 293,00	-989 582,60	696 710,40

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama suhteessa muutettuun TA
Hyvinvointilautakunta					
Menot	-135 960,00		-135 960,00	-96 319,14	39 640,86
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	-135 960,00		-135 960,00	-96 319,14	39 640,86
Opetuspalvelut					
Menot	-1 707 441,00		-1 707 441,00	-1 696 992,49	10 448,51
Tulot	29 000,00		29 000,00	60 648,78	31 648,78
Netto	-1 678 441,00		-1 678 441,00	-1 636 343,71	42 097,29
Varhaiskavatus					
Menot	-514 210,00		-514 210,00	-523 891,73	-9 681,73
Tulot	16 000,00		16 000,00	16 000,00	0,00
Netto	-498 210,00		-498 210,00	-507 891,73	-9 681,73
Nuoriso- ja liikuntapalvelut					
Menot	-238 420,00		-238 420,00	-213 360,52	25 059,48
Tulot	48 150,00		48 150,00	75 960,09	27 810,09
Netto	-190 270,00		-190 270,00	-137 400,43	52 869,57
Aikuiskoulutuspalvelut					
Menot	-299 760,00		-299 760,00	-280 436,70	19 323,30
Tulot	41 000,00		41 000,00	36 215,97	-4 784,03
Netto	-258 760,00		-258 760,00	-244 220,73	14 539,27
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut					
Menot	-245 170,00	-45 000	-290 170,00	-281 917,78	8 252,22
Tulot	6 930,00		6 930,00	4 228,51	-2 701,49
Netto	-238 240,00	-45 000	-283 240,00	-277 689,27	5 550,73
Hyvinvointipalvelujen toimiala yhteensä					
Menot	-3 140 961,00	-45 000,00	-3 185 961,00	-3 092 918,36	93 042,64
Tulot	141 080,00	0,00	141 080,00	193 053,35	51 973,35
Netto	-2 999 881,00	-45 000,00	-3 044 881,00	-2 899 865,01	145 015,99

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama suhteessa muutettuun TA
Tekninen lautakunta					
Menot	-127 490,00		-127 490,00	-137 541,85	-10 051,85
Tulot	10 000,00		10 000,00	505,30	-9 494,70
Netto	-117 490,00		-117 490,00	-137 036,55	-19 546,55
Yhdyskuntapalvelut					
Menot	-972 205,00		-972 205,00	-1 061 012,89	-88 807,89
Tulot	355 930,00		355 930,00	336 142,28	-19 787,72
Netto	-616 275,00		-616 275,00	-724 870,61	-108 595,61
Pelastuspalvelut					
Menot	-8 230,00		-8 230,00	-20 472,75	-12 242,75
Tulot	7 725,00		7 725,00	26 399,68	18 674,68
Netto	-505,00		-505,00	5 926,93	6 431,93
Kiinteistöpalvelut					
Menot	-1 129 920,00		-1 129 920,00	-1 278 004,23	-148 084,23
Tulot	892 000,00		892 000,00	882 162,33	-9 837,67
Netto	-237 920,00		-237 920,00	-395 841,90	-157 921,90
Ympäristövalvonta					
Menot	-189 125,00		-189 125,00	-173 165,50	15 959,50
Tulot	95 500,00		95 500,00	89 891,27	-5 608,73
Netto	-93 625,00		-93 625,00	-83 274,23	10 350,77
Kaavoitus ja tonttipalvelut					
Menot	-59 720,00		-59 720,00	-44 315,55	15 404,45
Tulot	100 000,00		100 000,00	102 684,15	2 684,15
Netto	40 280,00		40 280,00	58 368,60	18 088,60
Asumispalvelut					
Menot	-269 705,00		-269 705,00	-297 877,12	-28 172,12
Tulot	365 450,00		365 450,00	353 470,74	-11 979,26
Netto	95 745,00		95 745,00	55 593,62	-40 151,38
Ruokahuolto ja puhtaanapitopalvelut					
Menot	-479 370,00		-479 370,00	-480 435,06	-1 065,06
Tulot	30 000,00		30 000,00	32 895,00	2 895,00
Netto	-449 370,00		-449 370,00	-447 540,06	1 829,94
Teknisten palvelujen toimiala					
Menot	-3 235 765,00		-3 235 765,00	-3 492 824,95	-257 059,95
Tulot	1 856 605,00		1 856 605,00	1 824 150,75	-32 454,25
Netto	-1 379 160,00		-1 379 160,00	-1 668 674,20	-289 514,20
Käyttötalous yhteensä					
Menot	-8 312 535,00	-45 000,00	-8 357 535,00	-7 952 585,13	404 949,87
Tulot	2 247 201,00	0,00	2 247 201,00	2 394 463,32	147 262,32
Netto	-6 065 334,00	-45 000,00	-6 110 334,00	-5 558 121,81	552 212,19

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama
Investointiosa Kunnanhallitus					
Yritystilojen saneeraus					
Menot	-20 000,00		-20 000,00	-19 506,86	493,14
Tulot					
Netto	-20 000,00		-20 000,00	-19 506,86	493,14
Maa-alueet osto/myynti					
Menot	-100 000,00	-120 000,00	-220 000,00	-220 000,00	0,00
Tulot					
Netto	-100 000,00	-120 000,00	-220 000,00	-220 000,00	0,00
Osakkeet osto/myynti					
Menot	-54 000,00		-54 000,00	-5 500,00	48 500,00
Tulot					
Netto	-54 000,00		-54 000,00	-5 500,00	48 500,00
Kunnanhallitus yhteensä					
Menot	-174 000,00	-120 000,00	-294 000,00	-245 006,86	48 993,14
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-174 000,00	-120 000,00	-294 000,00	-245 006,86	48 993,14

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama
Tekniset palvelut						
Kadut, kirkonkylä						
	Menot	-90 000,00	-16 000,00	-106 000,00	-105 883,06	116,94
	Tulot					
	Netto	-90 000,00	-16 000,00	-106 000,00	-105 883,06	116,94
Yleiset alueet						
	Menot	-10 000,00		-10 000,00	-3 026,54	6 973,46
	Tulot					
	Netto	-10 000,00		-10 000,00	-3 026,54	6 973,46
Kk-satama-alue						
	Menot	-40 000,00		-40 000,00	-30 069,17	9 930,83
	Tulot					
	Netto	-40 000,00		-40 000,00	-30 069,17	9 930,83
Seniorikodit						
	Menot	-30 000,00		-30 000,00	-34 676,74	-4 676,74
	Tulot					
	Netto	-30 000,00		-30 000,00	-34 676,74	-4 676,74
Palvelukeskus						
	Menot	-900 000,00		-900 000,00	-890 406,06	9 593,94
	Tulot					
	Netto	-900 000,00		-900 000,00	-890 406,06	9 593,94
Pistohiekka						
	Menot	-30 000,00		-30 000,00	0,00	30 000,00
	Tulot					
	Netto	-30 000,00		-30 000,00	0,00	30 000,00
Energiansäästöratkaisut						
	Menot	-10 000,00		-10 000,00	-10 516,77	-516,77
	Tulot					
	Netto	-10 000,00		-10 000,00	-10 516,77	-516,77
Kivisalmen laituri						
	Menot				-6 185,02	-6 185,02
	Tulot				-3 148,13	-3 148,13
	Netto				-9 333,15	-9 333,15
Pistohiekan laituri						
	Menot	-166 000,00		-166 000,00	-162 357,36	3 642,64
	Tulot	99 600,00		99 600,00	97 414,42	-2 185,58
	Netto	-66 400,00		-66 400,00	-64 942,94	1 457,06
Veeranranta						
	Menot	-50 000,00	-30 000,00	-80 000,00	-80 699,35	-699,35
	Tulot					
	Netto	-50 000,00	-30 000,00	-80 000,00	-80 699,35	-699,35
Latukone						
	Menot	-90 000,00		-90 000,00	-94 000,00	-4 000,00
	Tulot					
	Netto	-90 000,00		-90 000,00	-94 000,00	-4 000,00
Tekniset palvelut yhteensä						
	Menot	-1 416 000,00	-46 000,00	-1 462 000,00	-1 417 820,07	44 179,93
	Tulot	99 600,00	0,00	99 600,00	94 266,29	-5 333,71
	Netto	-1 316 400,00	-46 000,00	-1 362 400,00	-1 323 553,78	38 846,22
Investoinnit yhteensä						
	Menot	-1 590 000,00	-166 000,00	-1 756 000,00	-1 662 826,93	93 173,07
	Tulot	99 600,00	0,00	99 600,00	94 266,29	-5 333,71
	Netto	-1 490 400,00	-166 000,00	-1 656 400,00	-1 568 560,64	87 839,36

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama
Rahoitusosa						
Verotulot	Tulot	5 550 000,00		5 550 000,00	6 439 009,78	889 009,78
Valtionosuudet	Tulot	1 238 000,00		1 238 000,00	1 412 257,00	174 257,00
Korkomenot	Menot	-2 250,00		-2 250,00	-430,72	1 819,28
Korkotulot	Tulot	6 000,00		6 000,00	112 141,09	106 141,09
Rahoitusmenot	Menot	-3 780,00		-3 780,00	-1 193,85	2 586,15
Rahoitustulot	Tulot	55 000,00		55 000,00	64 240,16	9 240,16
Rahoitusosa yhteensä	Menot	-6 030,00	0,00	-6 030,00	-1 624,57	4 405,43
	Tulot	6 849 000,00	0,00	6 849 000,00	8 027 648,03	1 178 648,03
	Netto	6 842 970,00	0,00	6 842 970,00	8 026 023,46	1 183 053,46
Määräraha- muutokset	Menot	-9 908 565,00	-211 000,00	-10 119 565,00	-9 617 036,63	502 528,37
	Tulot	9 195 801,00	0,00	9 195 801,00	10 516 377,64	1 320 576,64
yhteensä	Netto	-712 764,00	-211 000,00	-923 764,00	899 341,01	1 823 105,01

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio 2023	Muutettu Talousarvio 2023	Toteutuma 31.12.2023	Alle/yli	Käyttö %	Toteutuma 31.12.2022
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	441 450	441 450	483 622,62	42 172,62	109,55	1 197 725,67
Maksutuotot	177 950	177 950	138 278,55	-39 671,45	77,71	166 787,34
Tuet ja avustukset	221 976	221 976	287 409,88	65 433,88	129,48	472 028,72
Muut toimintatuotot	2 343 025	2 343 025	2 712 226,77	369 201,77	115,76	2 781 084,99
Toimintatuotot	3 184 401	3 184 401	3 621 537,82	437 136,82	113,73	4 617 626,72
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 821 384	-2 821 384	-2 767 196,20	54 187,80	98,08	-3 323 737,92
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-619 375	-619 375	-639 214,74	-19 839,74	103,20	-976 588,38
Muut henkilösivukulut	-112 479	-112 479	-99 339,82	13 139,18	88,32	-118 041,76
Asiakaspalvelujen ostot	-982 670	-982 670	-611 661,66	371 008,34	62,24	-13 015 103,56
Muiden palvelujen ostot	-2 405 997	-2 405 997	-2 369 436,90	36 560,10	98,48	-2 684 457,88
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 035 260	-1 035 260	-1 083 563,19	-48 303,19	104,67	-1 168 437,75
Avustukset	-373 300	-373 300	-321 754,66	51 545,34	86,19	-277 355,12
Muut toimintakulut	-899 270	-944 270	-1 287 492,46	-343 222,46	136,35	-1 181 284,78
Toimintakulut	-9 249 735	-9 294 735	-9 179 659,63	115 075,37	98,76	-22 745 007,15
TOIMINTAKATE	-6 065 334	-6 110 334	-5 558 121,81	552 212,19	90,96	-18 127 380,43
Verotulot	5 550 000	5 550 000	6 439 009,78	889 009,78	116,02	11 006 579,85
Valtionosuudet	1 238 000	1 238 000	1 412 257,00	174 257,00	114,08	8 379 443,00
Rahoitustuotot						
Korkotuotot	6 000	6 000	112 141,09	106 141,09	1869,02	15 742,94
Muut rahoitustuotot	55 000	55 000	64 240,16	9 240,16	116,80	63 465,35
Rahoituskulut						
Korkokulut	-2 250	-2 250	-430,72	1 819,28	19,14	-1 613,55
Muut rahoituskulut	-3 780	-3 780	-1 193,85	2 586,15	31,58	-14 349,80
Rahoitustuotot ja -kulut	54 970	54 970	174 756,68	119 786,68	317,91	63 244,94
Rahoitus tulot-menot=netto	6 842 970	6 842 970	8 026 023,46	1 183 053,46	117,29	19 449 267,79
VUOSIKATE	777 636	732 636	2 467 901,65	1 735 265,65	336,85	1 321 887,36
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-695 068	-695 067	-809 479,30	-114 412,30	116,46	-721 880,14
Arvonalentumiset						
Satunnaiset tuotot ja kulut						95,92
TILIKAUDEN TULOS	82 568	37 569	1 658 422,35	1 620 853,35		600 103,14
Poistoeron lis.(-)väh.(+)						
Varausten lis.(-)väh.(+)			-300 000,00			
Rahastojen lis.(-)väh.(+)						25 000,00
Tilikauden yli- alijäämä	82 568	37 569	1 358 422,35	1 320 853,35		625 103,14

VEROTULOJEN ERITTELY

Verotulot	Talousarvio 2023	Toteuma 2023	Poikkeama
Kunnan verotulot	2 620 000,00	3 317 832,40	697 832,40
Osuus yhteisön tuloverosta	1 180 000,00	1 211 491,83	31 491,83
Kiinteistövero	1 750 000,00	1 909 685,55	159 685,55
Verotulot yhteensä	5 550 000,00	6 439 009,78	889 009,78

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo,1 000. €	Muutos
2020	19,50	30 858,05	2,90
2021	19,50	33 475,25	8,50
2022	19,50	35 454,36	5,90
2023	6,86	39 122,28	10,30

Kiinteistöveroprosentti	Yleinen kiinteistövero %	Vakituisten asuinrakennusten kiinteistövero %	Muu kuin vak. asunnon kiinteistövero %
2020	0,95	0,48	1,08
2021	0,95	0,48	1,08
2022	0,95	0,48	1,08
2023	0,95	0,48	1,08

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Valtionosuudet ja veromenetysten korvaus	Talousarvio 2023	Toteuma 2023	Poikkeama
Valtionosuudet	764 000,00	927 443,00	163 443,00
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	1 232 000,00	1 345 008,00	113 008,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuu	-468 000,00	-417 565,00	50 435,00
Verotulomenetysten korvaus	474 000,00	484 814,00	10 814,00
Yhteensä	1 238 000,00	1 412 257,00	174 257,00

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	777 636	-45 000	732 636	2 467 902	1 735 266
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	-367 972	-367 972
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 590 000	-166 000	-1 756 000	-1 662 827	93 173
Rahoitusosuudet investointimenoihin	99 600	0	99 600	94 266	-5 334
Pys.vast hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	148 600	148 600
Toiminta ja investoinnit, netto	-712 764	-211 000	-923 764	679 969	1 603 733
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-50 000	0	-50 000	-50 000	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	-507 455	-507 455
Rahavarojen muutos	-762 764	-211 000	-973 764	122 514	1 096 278
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.				8 305 144	
Rahavarat 1.1.				<u>8 182 630</u>	
				122 514	

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA

ulkoinen	01.01. - 31.12.2023		01.01. - 31.12.2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	483 622,62		1 197 725,67	
Maksutuotot	138 278,55		166 787,34	
Tuet ja avustukset	287 409,88		472 028,72	
Muut toimintatuotot	1 485 152,27	2 394 463,32	1 185 732,78	3 022 274,51
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 767 196,20		-3 323 737,92	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-639 214,74		-976 588,38	
Muut henkilösivukulut	-99 339,82		-118 041,76	
Palvelujen ostot	-2 700 331,56		-15 053 721,61	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 083 563,19		-1 168 437,75	
Avustukset	-321 754,66		-277 355,12	
Muut toimintakulut	-341 184,96	-7 952 585,13	-231 772,40	-21 149 654,94
TOIMINTAKATE		-5 558 121,81		-18 127 380,43
Verotulot		6 439 009,78		11 006 579,85
Valtionosuudet		1 412 257,00		8 379 443,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	112 141,09		15 742,94	
Muut rahoitustuotot	64 240,16		63 465,35	
Korkokulut	-430,72		-1 613,55	
Muut rahoituskulut	-1 193,85	174 756,68	-14 349,80	63 244,94
VUOSIKATE		2 467 901,65		1 321 887,36
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn. muk. poistot		-809 479,30		-721 880,14
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				95,92
TILIKAUDEN TULOS		1 658 422,35		600 103,14
Rahostojen lis.(-)väh(+)				25 000,00
Varaustenn lis.(-)väh(+)		-300 000,00		
Tilikauden yli- alijäämä		1 358 422,35		625 103,14
TUNNUSLUVUT:				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		30,11		14,29
Vuosikate/Poistot, %		304,88		183,12
Vuosikate, eur/asukas		1169,62		627,38
Asukasmäärä		2110		2107

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista

Vuosikate prosenttia poistoista

RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 467 901,65		1 321 887,36	
Satunnaiset erät			-2 121,08	
Tulorahoituksen korjauserät	-367 971,66	2 099 929,99	385 505,31	1 705 271,59
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 662 826,93		-2 005 334,61	
Rah.osuudet investointimenoihin	94 266,29		60 799,63	
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	148 600,00	-1 419 960,64	39 479,00	-1 905 055,98
Toiminnan ja investointien rahavirta		679 969,35		-199 784,39
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennykset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-50 000,00		-50 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-50 000,00		-50 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 767,35		11 501,27	
Vaihto-omaisuuden muutos	1 213,25		343,80	
Saamisten muutos	424 057,15		6 950,13	
Korottomien velkojen muutos	-934 492,71	-507 454,96	707 402,14	726 197,34
Rahoituksen rahavirta		-557 454,96		676 197,34
Rahavarojen muutos		122 514,39	476 412,95	
Rahavarat 31.12.	8 305 144,32		8 182 629,93	
Rahavarat 1.1.	8 182 629,93	122 514,39	7 706 216,98	476 412,95
TUNNUSLUVUT:				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	3 680		5 402	
Investointien tulorahoitus, %	157,34		67,98	
Pääomamenojen tulorahoitus, %	152,48		66,28	
Laskennallinen lainanhoitokate	5730,71		168,31	
Kassastamaksut/vuosi, milj.euroa	9,67		23,22	
Kassan riittävyys, pv	313,58		128,62	
Tunnuslukujen laskentakaavat:				
Investointien tulorahoitus %:	100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno			
Pääomamenojen tulorahoitus.%:	100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)			
Laskennallinen lainanhoitokate	(Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + (lainakanta/8))			
Kassan riittävyys pv:	365 pv * Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella			

TASE

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	227 180,28	242 115,48
Tietokoneohjelmistot	15 432,38	17 690,66
Aineettomat hyödykkeet	242 612,66	259 806,14
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 589 121,38	1 574 749,72
Rakennukset	8 297 542,00	7 717 436,31
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 505 131,56	4 514 260,20
Koneet ja kalustot	258 357,82	154 828,52
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	72 274,40	141 005,93
Aineelliset hyödykkeet	14 722 427,16	14 102 280,68
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 106 102,68	1 969 820,18
Muut lainasaamiset	417 402,74	417 402,74
Sijoitukset	1 523 505,42	2 387 222,92
PYSYVÄT VASTAAVAT	16 488 545,24	16 749 309,74
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahasto	1 000,00	1 000,00
Toimeksiantojen varat	1 000,00	1 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	10 268,47	11 481,72
Vaihto-omaisuus	10 268,47	11 481,72
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	157 156,75	323 561,68
Lainasaamiset	317 500,00	347 500,00
Muut saamiset	88 448,77	196 729,33
Siirtosaamiset	254 899,04	374 270,70
Lyhytaikaiset saamiset	818 004,56	1 242 061,71
Saamiset	818 004,56	1 242 061,71
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	1 557 783,00	1 557 783,00
Rahat ja pankkisaamiset		
Kassatilit	200,00	200,00
Pankkitilit	6 747 161,32	6 624 646,93
Rahat ja pankkisaamiset	6 747 361,32	6 624 846,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 133 417,35	9 436 173,36
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 622 962,59	26 186 483,10

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	9 808 938,74	10 678 156,24
Rahastopääomat	455 000,00	455 000,00
Ed. tilikausien ylijäämä(alijäämä)	12 554 332,26	11 929 229,12
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	1 358 422,35	625 103,14
Oma pääoma	24 176 693,35	23 687 488,50
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset	300 000,00	0,00
Pakolliset varaukset	300 000,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	30 000,00	400 000,00
Pakolliset varaukset	30 000,00	400 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiannot	15 893,75	14 126,40
Toimeksiantojen pääomat	15 893,75	14 126,40
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Vuokratakuut	4 500,00	4 500,00
Pitkäaikainen vieras pääoma	4 500,00	4 500,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	50 000,00
Ostovelat	538 089,54	1 252 544,64
Muut lyhytaikaiset velat	59 333,23	75 527,82
Siirtovelat	498 452,72	702 295,74
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 095 875,49	2 080 368,20
Vieras pääoma	1 100 375,49	2 084 868,20
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 622 962,59	26 186 483,10

TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	96,80	91,91
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	10,56	9,27
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	13 913	12 554
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	6 594	5 958
Lainakanta 31.12., 1000 eur	0	55
Lainakanta, €/asukas	0	24
Lainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 eur)	164	206
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	78	98
Lainasaamiset 31.12., 1000 eur	417	417
Asukasmäärä	2110	2107

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuus-%:	$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Suhteellinen vekaantuneisuus-%:	$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Lainakanta 31.12.:	$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut enn.} + \text{ostov.} + \text{Siirtov.} + \text{Muut velat})$
Lainat ja vuokravastuut	$\text{Lainakanta} + \text{vuokravastuut (liitetiedoista)}$
Lainasaamiset 31.12.:	$\text{Sijoitukseen merkityt lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

KONSERNITULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Toimintatuotot	2 866 228,46	17 353 923,17
Toimintakulut	-8 299 682,48	-34 949 657,74
Osuus osakkuusyhteisöjen tuloksesta		913,17
TOIMINTAKATE	-5 433 454,02	-17 594 821,40
Verotulot	6 439 009,78	11 006 579,85
Valtionosuudet	1 412 257,00	8 379 443,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	95 427,00	16 551,74
Muut rahoitustuotot	69 285,70	70 453,01
Korkokulut	-50 006,09	-32 418,37
Muut rahoituskulut	-1 764,39	112 942,22
		-31 922,97
		22 663,41
VUOSIKATE	2 530 754,98	1 813 864,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn. muk. poistot	-927 913,29	-1 148 407,59
Arvonalentumiset	-927 913,29	-2 217,00
Satunnaiset erät		-15 780,07
TILIKAUDEN TULOS	1 602 841,69	647 460,20
Tilinpäätössiirrot		79 857,89
Vähemmistöosuudet	4 045,33	4 734,31
Tilikauden yli- alijäämä	1 606 887,02	732 052,40
TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	34,53	49,65
Vuosikate/Poistot, %	272,74	157,95
Vuosikate, eur/asukas	1199,41	860,88
Asukasmäärä	2110	2107

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 530 754,98		1 813 864,86	
Satunnaiset erät			-17 997,07	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-367 971,66</u>	2 162 783,32	<u>70 456,71</u>	1 866 324,50
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 782 626,93		-2 777 785,83	
Rah.osuudet investointimenoihin	124 016,29		97 074,87	
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	<u>148 600,00</u>	-1 510 010,64	<u>55 368,09</u>	-2 625 342,87
Toiminnan ja investointien rahavirta		652 772,68		-759 018,37
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset			-101,74	
Antolainasaamisten vähennykset		0,00		-101,74
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			479 162,15	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-115 574,52		-248 655,27	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>49 714,28</u>	-65 860,24	<u>0,00</u>	230 506,88
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 767,35		11 085,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	1 213,25		-1 976,73	
Saamisten muutos	391 788,78		-421 310,29	
Korottomien velkojen muutos	<u>-924 569,49</u>	-529 800,11	<u>1 120 594,95</u>	708 392,93
Rahoituksen rahavirta		-595 660,35		938 798,07
Rahavarojen muutos		57 112,33		179 779,70
Rahavarat 31.12.	8 543 376,57		9 145 850,41	
Rahavarat 1.1.	<u>8 486 264,24</u>	57 112,33	<u>8 966 070,71</u>	179 779,70

TUNNUSLUVUT:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, 1000 € 2 999 3 470

Investointien tulorahoitus, % 152,58 67,66

Pääomamenojen tulorahoitus, % 142,64 61,92

Lainanhoitokate 11,89 2,64

Kassanriittävyys 308,0 88,0

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus %: 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus. %: 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno +
Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate: (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

KONSERNITASE

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	302 118,48	373 768,30
Muut pitkävaik. Menot		
AINEETTOMAT HYÖD. YHTEENSÄ	302 118,48	373 768,30
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	1 626 737,00	1 620 016,49
Rakennukset	8 598 925,70	12 675 758,13
Kiint. Rakenteet ja laitteet	4 497 777,08	4 643 363,17
Koneet ja kalusto	311 947,27	478 289,33
Muut aineelliset hyödykkeet	16 624,47	18 970,50
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	72 274,40	149 357,98
AINEELLISET HYÖD. YHTEENSÄ	15 124 285,92	19 585 755,60
SJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	802 323,01	861 317,30
Muut lainasaamiset	12 689,65	12 689,65
Muut saamiset		5 659,69
SJOITUKSET YHTEENSÄ	815 012,66	879 666,64
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	16 241 417,06	20 839 190,54
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	161 073,22	70 047,08
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	10 268,47	86 990,15
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET	888 908,50	2 942 434,25
SAAMISET YHTEENSÄ	888 908,50	2 942 434,25
Rahoitusarvopaperit	1 667 783,00	1 667 783,00
RAHAT JA PANKKISAAMISET	6 875 593,57	7 478 067,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 845 043,82	33 084 512,43

	2023	2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma (kunta)	9 808 938,74	10 678 156,24
Muut omat rahastot	724 766,07	735 067,24
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	10 986 233,24	10 534 466,48
Tilikauden yli-/alijäämä	1 606 887,01	757 843,65
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	23 126 825,06	22 705 533,61
VÄHEMMISTÖOSUUDET	6 153,22	-2 960,98
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Kertynyt poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		23 850,00
VAPAAEHT. VARAUKSET YHTEENSÄ	0,00	23 850,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	30 000,00	571 432,08
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	30 000,00	571 432,08
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	175 966,97	93 553,07
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen	1 223 579,00	5 152 277,46
Pitkäaikainen koroton		2 626,24
Saadut ennakot		
Lyhytaikainen korollinen	113 005,16	173 671,94
Lyhytaikainen koroton	1 169 514,41	4 364 529,01
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 506 098,57	9 693 104,65
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 845 043,82	33 084 512,43

TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	90,25	70,16
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	23,03	26,32
Kertynyt yli-/ alijäämä 1000 €	12 593	11 292
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/asukas	5968	5626
Konsernin lainat, €/asukas	633	2 654
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	1 337	5 326
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	13	18
Velat ja vastuut % käyttötuloista	25	29
Kunnan asukasmäärä	2110	2007

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuus-%:	$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. Var.}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Suhteellinen velkaantuneisuus-%:	$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Lainakanta 31.12.:	Vieras pääoma - (Enn.+ostov.+Siirtov.+Muut velat)
Lainasaamiset 31.12.:	Sijoituksiin merkityt lainasaamiset ja muut lainas.
Velat ja vastuut % käyttötuloista:	$100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut enn.} + \text{vuokra- ja leasingvastuut}) / \text{käyttötulot}$

LIITETIEDOT

9.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KUVAAVAT LIITETIEDOT

1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Kunta

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistolaskennassa on noudatettu Puumalan kunnanvaltuuston päätöstä 8.12.1997 § 83. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankinta- tai sitä alemman hankintamenoa määrällään.

Muut erät

Palkat on maksettu 31.12.2023 saakka. Lomapalkkavelan muutos on kirjattu tilinpäätöksessä palkkoihin ja sosiaalikuluihin menoksi ja taseen siirtovelkoihin lisäykseksi.

Konserni

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty liitetiedoissa 20 ja 21 laajuudessa kaikki kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät. Liitetiedot 20 ja 21 on ilmoitettu konsernin eliminoitujen tietojen pohjalta.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Kunnan ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenoa menetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten ja rakennelmien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero on kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen, vaan ilmoitettu liitetietona.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Taseen tietoja vertailtaessa on syytä huomata, että peruspääoman alkusaldoon on tehty muutos hyvinvointialueen aloittamisesta johtuen. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kunnan peruspääoma oli 10 678 156 euroa. Alkusaldesta on vähennetty Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän 845 135 euron kunnan taseessa oleva pääoma ja Vaalijala kuntayhtymän 24 082 euron kunnan taseessa oleva pääoma. Näiden yhteisvaikutus on 869 218 euroa. Alkusaldoa (1.1.2023 tilanne) on alennettu vastaavalla summalla, jolloin kunnan peruspääoma on 9 808 939 euroa. Peruspääoman alentaminen on tehty kirjanpitolautakunnan 16.5.2022 antaman lausunnon 128 mukaisesti.

2. TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAPA

Kunta

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen. Uudet tilikauden aikana avatut tilit on lisätty tuloslaskelman rivitietoihin. Taseen esittämistavassa ei ole muutoksia.

Konserni

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen. Taseen esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen.

3. OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Kunta

Ei ilmoitettavaa

Konserni

Ei ilmoitettavaa

4. VERTAILUKELPOISUUS

Kunta

Vuoden 2023 tilinpäätös ei ole vertailukelpoinen vuoden 2022 kanssa. Toimintavuoden alkaessa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi Etelä-Savon hyvinvointialueelle ja ruoka- ja puhtaanapito palveluita alettiin ostaa Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä (in-house -asema). Toimintamenoissa sekä henkilöstömäärässä tapahtunut merkittävä muutos on näiden vaikutusta.

5. AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Kunta

Ei ilmoitettavaa

Konserni

Ei ilmoitettavaa

9.2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVITTÄIN

Ulkoiset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Hallintopalvelut			377 259,22	749 697,40
Hyvinvointipalvelut			193 053,35	149 642,67
Tekniset palvelut			1 824 150,75	2 122 934,44
Yhteensä	2 866 228,46	17 353 923,17	2 394 463,32	3 022 274,51

7. VEROTULOT ERITELTYINÄ

	2023	2022
Kunnan tulovero	3 317 832,40	6 947 414,97
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 211 491,83	2 196 140,89
Kiinteistövero	1 909 685,55	1 863 023,99
Verotulot yhteensä	6 439 009,78	11 006 579,85

8. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2023	2022
Opetus- ja kult.toim. valtionosuus	-417 565,00	-469 811,35
Peruspalvelujen valtionosuus	1 458 444,00	6 922 901,35
Verotuloihin perustava valt. tasaus	-113 436,00	392 616,00
Verotulomenetyksen kompensatio	484 814,00	1 533 737,00
Valtionosuudet yhteensä	1 412 257,00	8 379 443,00

9. PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	611 661,66	13 015 103,56
Muiden palvelujen ostot	2 088 669,90	2 038 618,05
Palvelujen ostot yhteensä	2 700 331,56	15 053 721,61

10. VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET, VALTUUSTORYHMITÄIN ERITELTYINÄ

Valtuustoryhmille ei maksettu tukea.

11. POISTOKOHTEIDEN RYMITTELY, POISTOAJAT JA POISTOMENETELMÄT

Ryhmän nimi	Poistomenetelmä	Poistoperuste v/%
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmat	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Asuntotontti	Ei tehdä poistoja	0
Liike- ja teollisuustontit	Ei tehdä poistoja	0
Ulkoilu- ja puistoalueet	Ei tehdä poistoja	0
Metsät	Ei tehdä poistoja	0
Maa-alueet	Ei tehdä poistoja	0
Vesialueet	Ei tehdä poistoja	0
Rakennukset		
Puiset asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiviset asuinrakennukset	Tasapoisto	40 vuotta
Rivitalot	Tasapoisto	40 vuotta
Talous- ja ulkorakennukset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta

Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 vuotta
Liikerakennukset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Teollisuus- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Museorakennukset	Ei tehdä poistoja	0

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut ja puistot	Tasapoisto	15-20 vuotta
Tiet	Tasapoisto	40 vuotta
Torit	Tasapoisto	40 vuotta
Satamat, laiturit ja uimalat, sillat	Tasapoisto	10-30 vuotta
Satama	Tasapoisto	30 vuotta
Silta	Tasapoisto	40 vuotta
Uimala	Tasapoisto	20 vuotta
Urheilu- ja ulkoilurakenteet	Tasapoisto	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15-30 vuotta
Puhelinverkko ja keskukset	Tasapoisto	15 vuotta
Sähköjohdot ja kiinteät sähkölaitteet	Tasapoisto	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta
Muut kiinteät koneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta
Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	15 vuotta
Viemäriverkosto	Tasapoisto	15 vuotta
Yleiset alueet, sadevesiviemärointi	Tasapoisto	20 vuotta

Koneet ja kalustot

Raskaat koneet ja kalusto	Tasapoisto	15 vuotta
Rautaiset alukset ja veneet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Puiset alukset, muut uivat työkoneet	Tasapoisto	10 vuotta
Erikoisajoneuvot	Tasapoisto	15 vuotta
Paketti- ja kuorma-autot	Tasapoisto	10 vuotta

Muut ajoneuvot	Tasapoisto	10 vuotta
Kevyet koneet ja laitteet	Tasapoisto	5-8 vuotta
Atk-laitteet	Jäännösarvopoisto	30 %
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-15 vuotta
Muut konttorilaitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muu irtain omaisuus	Tasapoisto	15 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

12. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1		168 884,40		
Lisäys tilikautena		2 547,68		
Vähennys tilikautena				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.		171 432,08		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	400 000,00		400 000,00	
Lisäys tilikautena				
Vähennys tilikautena	370 000,00		370 000,00	
Muut pakolliset varaukset 31.12.	30 000,00		30 000,00	

13. KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT JA TAPPIOT

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot ja -kulut				
Luovutusvoitot	12 971,66	63 670,68	12 971,66	14 494,69
Luovutustappiot	15 000,00	8 302,59	15 000,00	

14. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				95,92
Satunnaiset kulut		15 780,07		

15. MUUT RAHOITUSTUOTOT

	Kunta	
	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	60 734,35	61 812,56

16. ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Ei ilmoitettavaa

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

9.3. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17. LAINAN LIIKKEELLE LASKEMISET

Ei ole tässä tarkoitettuja kuluja.

18. ARVONKOROTUKSET

Käyttöomaisuudessa ei ole suoritettu arvonnkorotuksia.

19. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Maa- ja vesialueet

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet	1 626 737,00	1 620 016,49	1 589 121,38	1 574 749,72
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 626 737,00	1 620 016,49	1 589 121,38	1 574 749,72

	2023	2022
Aineettomat hyödykkeet		
Poistamaton hankintameno 1.1.	259 806,14	280 781,35
Lisäykset tilikauden aikana		
Tilikauden poisto	17 193,48	20 975,21
Kirjanpitoarvo 31.12	242 612,66	259 806,14

	Maa ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 574 749,72	7 717 436,31	4 514 260,20	154 828,52	141 005,93	14 102 280,68
Lisäykset	165 000,00	98 340,11	165 845,08	97 850,00	1 130 291,74	1 657 326,93
Rahoitusosuudet			-3 148,13		97 414,42	94 266,29
Vähennykset tilikauden aikana	150 628,34					150 628,34
Siirrot erien välillä		917 004,09	147 834,01	36 770,75	-1 101 608,85	0,00
Tilikauden poistot		435 238,51	325 955,86	31 091,45		792 285,82
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 589 121,38	8 297 542,00	4 505 131,56	258 357,82	72 274,40	14 722 427,16

Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Lainasaamiset		
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet	Yhteensä	Tytäryhtiöiltä	Muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	303 463,22	1 492,00	795 647,46	1 100 602,68	404 713,09	12 689,65	417 402,74
Lisäykset			5 500,00	5 500,00			
Vähennykset							
Siirrot erien välillä							
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	303 463,22	1 492,00	801 147,46	1 106 102,68	404 713,09	12 689,65	417 402,74

9.4 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

20-22. LUETTELO TYTÄRYHTEISÖISTÄ, KUNTAYHTYMISTÄ JA OMISTUSYHTEISÖISTÄ

Tytäryhtiöt, kuntayhtiöosuudet sekä osakkuusyhteisöt

20 Tytäryhtiöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	osuus (eur) osake- pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta	
As Oy Keskitalo	Puumala		62,5	2 165,42	41 062,31	7,63
Kiint. Oy Plan Vuokratalot	Puumala		100	18 677,00	1 723 488,04	-37 931,46
Kiint. Oy Keskusvarikko	Puumala		82,86	97 552,36	2 150,83	-4 390,50
Puumalan Venesatama	Puumala		100	3 321,71	0,00	0,00
Pistohiekan Matkailu Oy	Puumala		100	18 000,00	0,00	-154,24
	Yhteensä			139 716,49	1 766 701,18	-42 468,58

21 Kuntayhtymät

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	osuus (eur) perus- pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta	
Et-Savon maakuntaliitto	Mikkeli		1,9382	1 597,74	18 659,70	-1 882,92
	Yhteensä			1 597,74	18 659,70	-1 882,92

22 Osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	osuus (eur) koko omasta pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta	
As Oy Vuorenpelto II	Puumala		30,73	73 178,84	2 677,07	1 843,71
Kiit. Oy Liikekeskus	Puumala		26,37	127 768,14	2 195,68	2 435,10
As Oy Puumalan Saimaanrinne	Puumala		33,33	261 626,46	1 226,38	637,32
	Yhteensä			462 573,44	6 099,12	4 916,13

23. SAAMISET KONSERNIN YHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS/OMISTUSYHTEISÖILTÄ

	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				4 983,45
Lainasaamiset	404 713,09		417 402,74	
Siirtosaamiset				
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset				94 299,09
Siirtosaamiset				105 353,09
Saamiset yhteensä	404 713,09		417 402,74	204 635,63

24. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot seuraavalle vuodelle				
Siirtosaamiset kuntayhtymiltä		223 303,00		105 353,09
Siirtosaamiset muilta	264 107,13	446 325,01	252 071,67	266 677,93
Laskennalliset verosaamiset				
Muut tulojäämät	2 827,37	2 239,68	2 827,37	2 239,68
Siirtosaamiset yhteensä	266 934,50	671 867,69	254 899,04	374 270,70

25. RAHOITUSARVOPAPERIT

Kirjanpitoarvo	2023	2022
Aktia	1 307 783,00	1 307 783,00
OP Rahoitusyhtiö	250 000,00	250 000,00
Yhteensä	1 557 783,00	1 557 783,00

9.5 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**26. OMAN PÄÄOMAN ERIEN MUUTOKSET**

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	9 808 938,74	10 678 156,24	9 808 938,74	10 678 156,24
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12	9 808 938,74	10 678 156,24	9 808 938,74	10 678 156,24
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.	724 766,07	735 067,24	455 000,00	480 000,00
Lisäykset				
Vähennykset				-25 000,00
Muut omat rahastot 31.12.	724 766,07	735 067,24	455 000,00	455 000,00
Edell. tilik. yli- ja alijäämä 1.1.	10 986 233,24	10 534 466,48	12 554 332,26	11 929 229,12
Edell. tilik. yli- ja alijäämä 31.12.	757 843,65	1 412 912,77	625 103,14	1 578 566,03
Tilikauden yli- ja alijäämä	1 606 887,01	757 843,65	1 358 422,35	625 103,14
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	23 126 825,06	22 705 533,61	24 176 693,35	23 687 488,50

27. ERITTELY POISTOEROISTA

Ei ilmoitettavaa.

28. PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa.

29. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

Kyseisiä lainoja ei ole.

30. PAKOLLISET VARAUKSET

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset		168 884,40		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu		2 547,68		
Muut pakolliset varaukset	30 000,00	171 432,08	30 000,00	400 000,00

31. VIERAS PÄÄOMA

	Kunta	
	Lyhytaikainen	Lyhytaikainen
	2023	2022
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat		
Yhteensä		
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat		375 833,00
Yhteensä		375 833,00
Vieras pääoma yhteensä		375 833,00

32. SEKKILIMIITTI

	2023	2022
Nordea Bank Oyj	16 818,79	16 818,79
Suur-Savon Osuuspankki		
Yhteensä	16 818,79	16 818,79

Ei ole kirjattu velaksi taseeseen.

33. MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut pitkäaikainen				
Muut velat, lyhytaikainen/ Liittymismaksut ja muut velat	76 361,15	347 108,60	59 333,23	75 527,82
Laskennalliset verovelat				
Muut velat yhteensä	76 361,15	347 108,60	59 333,23	75 527,82

34. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Korkojaksotukset				813,66
Lomapalkkavelka			315 211,09	302 686,59
Tilikauden lomapalkkojen sivukulut			61 403,12	62 009,13
Siirtovelat Essotelle				235 750,99
Muut siirtovelat			121 838,52	101 035,37
Siirtovelat yhteensä	531 877,27	4 364 529,01	498 452,72	702 295,74

9.6. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUmuksia ja koskevat liitetiedot

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

35. VELAT, VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYksiÄ

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoituslaitoksilta				
Yrityskiinnitys				
Kiinteistökiinnitys				
Erytyspanttaus	2 386 282,44	2 386 282,44	2 386 282,44	2 386 282,44
Yhteensä	2 386 282,44	2 386 282,44	2 386 282,44	2 386 282,44

36. MUISTA SITOUMUKSISTA KUIN VELOISTA VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET

Ei ilmoitettavaa

37. VUOKRA- JA LEASINGVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	165 389,57	369 048,44	164 051,69	156 482,70
Seuraavalla kaudella maksettava osuus	101 440,72	340 191,63	100 102,84	93 280,69
Leasingvastuut	12 772,17	64 146,29	12 735,00	18 627,00
Seuraavalla kaudella maksettava osuus	8 401,17	53 883,29	8 364,00	8 364,00
Yhteensä	178 161,75	827 269,66	176 786,69	276 754,39

38. VASTUUSITOUMUKSET

	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 322 827,00	1 374 701,00
Jäljellä oleva pääoma	1 270 953,00	1 322 827,00
Takaukset muiden puolesta, Puumalan vesiosuuskunta		
Alkuperäinen pääoma	159 858,74	173 596,75
Jäljellä oleva pääoma	144 871,82	159 858,74

39. VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUUSTA

	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta	17 479 312,00	16 026 999,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	13 914,00	9 268,00

9.7 YMPÄRISTÖVASTUIDEN HARKINNANVARAINEN ESITTÄMINEN

Ei ilmoitettavaa.

9.8 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

40. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Puumalan kunnan henkilöstön määrä 31.12.2023 on 66 henkilöä, jotka jakautuvat alla olevan ryhmittelyn mukaisesti: KUEL:iin kuuluvia virka- ja työsuhteisia 46 henkilöä ja VaEL:iin kuuluvia opettajia 6. VaEL:n kuuluvien opettajien määrä vähenee, koska vuoden 1970 jälkeen syntyneiden opettajien eläkevakuutus on KuEL:ssa.

Henkilöstöraportti laadittu erikseen.

Henkilötyövuosi	2023	2022
Hallintopalvelut	11,4	12,28
Hyvinvointipalvelut	39,7	41,19
Tekniset palvelut	18,00	33,47
Kansalaisopiston tuntiopettajat	2,91	2,73
Yhteensä	72,01	89,67

41. HENKILÖSTÖKULUT

Eritelty tuloslaskelmassa.

42. LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2023	2022
Suomen Keskusta	1 958,97	2 402,00
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	527,00	621,00
Kansallinen Kokoomus	187,00	260,00
Suomen Kristillisdemokraatit	110,50	173,00
Perussuomalaiset	7,00	7,00
Yhteensä	2 790,47	3 463,00

43. TILITARKASTAJIEN PALKKIOT

	2023	2022
Tilintarkastus	5 736,00	5 150,00
Tilintarkastajien lausunnot	100,00	
Muut palkkiot		
Yhteensä	5 836,00	5 150,00

44. KUNNAN JA SEN INTRESSITÄHOIHIN KUULUVIEN VÄLISET LIIKETOIMET

Ei ilmoitettava.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

	Säilytystapa	Säilytysaika
Kirjanpitokirjat		
Pääkirja vienneittäin	Atk-tulosteina	10 v.
Virallinen päiväkirja	Atk-tulosteina	10 v.
Toteutusvertailu	Atk-tulosteina	10 v.
Kirjaustason tase	Atk-tulosteina	10 v.
Tase-erittelyt ja liitetiedot	Atk-tulosteina	10 v.
Ostoreskontra	Atk-osakirjanpito	10 v.
Myyntireskontra	Atk-osakirjanpito	10 v.
Tilinpäätös	Sidottu	pysyvästi
Palkka kirjanpito		
Palkkakortit	Atk-tulosteina	50 v.
Kirjanpitoerittely	Atk-tulosteina	10 v.
Verottajalle palkkalista	Atk-tulosteina	10 v.
Kuntien Eläkevakuutukselle tiedot	Atk-tulosteina	50 v.
Vakuutusyhtiölle tiedot	Atk-tulosteina	10 v.
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tulosteina	13 v.
Konsernikirjanpito	Atk-tulosteina	10 v.

TOSITELAJIT

1	Konserni
001	Tilinavausviennit
002	Muistiot
006	Jaksotukset
009	Käyttöomaisuus viennit
101	Ostoreskontra suoritukset
151	Myyntireskontra viitteet
201	Rahatilit
205	Myyntireskontra, suoritukset
301	Palkat
401	Ostolaskut
402	Konsernin ostolaskut
403	Investointien ostolaskut
404	Kierrätetyt ostolaskut
601	Asuinhuoneistojen vuokralaskut
602	Liikehuoneistojen vuokralaskut
651	Hallintopalveluiden laskut
652	Palveluasuntojen vuokralaskutus
653	Peruspalvelujen laskut
654	Päivähoitomaksujen laskutus
672	Puumalan kansalaisopiston laskutus
683	Venepaikka laskutus
684	Maa-ainesluvat
685	Rakennusvalvonta
686	Jätehuoltolaskutus

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoittaminen

Kuntalain 68 § mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja. Seuraavassa vuoden 2023 tilinpäätöksen allekirjoitukset:

Puumalassa 20. toukokuuta 2024

Harri Kautonen
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Keijo Montonen
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Mika Hämäläinen
kunnanhallituksen jäsen

Vesa Koivula
kunnanhallituksen jäsen

Minna Korhonen
kunnanhallituksen jäsen

Airi Tella
kunnanhallituksen jäsen

Niina Kuuva
kunnanjohtaja